

የኢትዮጵያ ፌዴራልዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ

፩፻፭፻፮፯ ንጂሬት ፖስተዳደር

FEDERAL NEGARIT GAZETA

OF THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA

አዋጅ ቅጽ/መ/ቁጥር ፳፻፭፻፮፯
አዲስ አበባ-ስኔውን ቀን ፩፻፭፻፯

የኢትዮጵያ ፌዴራልዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የአዲስ አበባ ቀን ፩፻፭፻፮፯ ዓ.ም.

8th Year No. 34
ADDIS ABABA—4th July, 2002

ማግብታዎች

አዋጅ ቅጽ/መ/ቁጥር ፳፻፭፻፮፯

የግብር ገዢ እዋጅ ፧፱ ድንብቃቸው

አዋጅ ቅጽ/መ/ቁጥር ፳፻፭፻፮፯

የግብር እዋጅ

የኢትዮጵያ ፌዴራልዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የኢትዮጵያ
ፖ.ስ.ላ. በአገሪቱ ወሰን የሚገባውን የኢትዮጵያ ገንዘብና ትንተና
ተቋማችን ለማሳደግና ለማስተካት አዲስ ምዕራፍ የከራተ በመሆኑ

በነፃህም ሁኔታዎች መፈጸመ ጥናናያት አሁን በሥራ ገይ
ሥላም የግብር ሥርዓት በመለወጥና በማስተካከል በንግድ ገበያ
ሥርዓት ወሰን ለለተለያየ የግብር ምንጭው ከሚመራው የገንዘብ የገንዘብ
እና ገናድ መርምዋት የግብር እንዲታረም ማረጋገጫ አስፈላጊ በመሆኑ

የግብር ሥርዓቱን አውጥም በማድረግና የግብር መሠረቱን
ቦግስት ቁጥጥር እንዲከተመንጻት ማስረጃቸት ይጠን
የኢትዮጵያ ሰደንት ለማምጣት የሚያገኘ መሆኑ ለለተመለከት፣

በስጠት ሁኔታዎች እንቀጽ ሆኖ(ዚ) ለ(፩) መሠረት የሚከተሉው
ተወቃቄልኝ

መሠረታዊ ዴንጋጌዎች

ክፍል ይ

ጠቃላይ

አዋጅ ሰነድ

ይህ እዋጅ “የግብር እዋጅ ቅጽ/መ/ቁጥር ፳፻፭፻፮፯” ተብሎ
ለመቀበለኛል

ተርጉም

የኢትዮጵያ ወሰን፣ የተለያ ትርጉም በግልጽ ከአተለጻቸው
በስተቀር፣ በሌሎች የኢትዮጵያ ስነዎች ትርጉም የተለጻቸው
ቻለት በተተረጋሙት ስሜ የተለጻቸውን ትርጉም ይይዛለ፡፡
ለዚህ እዋጅ አረጋግጣ የሚከተሉት ቀን ተረጋግጧል፡፡

5.00
Unit Price

CONTENTS

Proclamation No. 286/2002

Income Tax Proclamation page 1867

PROCLAMATION NO. 286/2002 INCOME TAX PROCLAMATION

WHEREAS, the Declaration on Economic Policy of the Government of the Federal Democratic Republic of Ethiopia inaugurates a new era in social and economic relations and institutions in this country;

WHEREAS, in consequence of these developments, the existing system of Income Tax needs to be changed and adjusted to the basic principles of fiscal treatment in a free market economy;

WHEREAS, it is believed that modernizing the tax system and broadening the tax base promotes economic growth by encouraging saving and investment;

NOW, THEREFORE, in accordance with Article 55(1) and (11) of the Constitution, it is hereby proclaimed as follows:

CHAPTER I Substantive Provisions

Section 1 General

1. Short Title

This Proclamation may be cited as the “Income Tax Proclamation NO.286/2002”

2. Definitions

In this Proclamation, the meanings of terms defined in other laws of Ethiopia apply unless a different meaning is expressly provided herein. For the purposes of this Proclamation the following terms shall have the meanings given to them hereunder:

ነጂሬት ፖስተዳደር ዴንጋጌዎች
Negarit G.P.O.Box 80,001

- ፩. “በው” ማለት ማኅድዎች ገለሰብ፣ ደርጅት ወይም ማገበር ለሆን፣ ለተን ሌው በሙከል ተቀባዩነቱ በኢትዮጵያውስት ሚኒስቴር የንግድ ሥራ የሚሸጠው የንግድ መከላል ይጠየሶል।
- ፪. “ደርጅት” ማለት የንግድ ሥራ የሚሸጠው ማኅድዎች ከ-ባንያ ወይም የተመዘገበ የሽክክና ማገበር ወይም ከ-ባንያ ወይም ከተመዘገበ የሽክክና ማገበር ብር ተመሳሳይ የሆኑ በውጭ አገር ከገዛ መሠረት የተቋሙ ደርጅት ወይም ማኅድዎች የመንግሥት ያለማት ሥራ ደርጅት ወይም የንግድ ድርጅት ለሆን፣ በውጭ ሪፖርታ እና በሙከል በኢትዮጵያውስት ሚኒስቴር የንግድ ሥራ የሚሸጠውን ወከላ እና በንግድ በሚመለጥ በኢትዮጵያውስት ሚኒስቴር የንግድ ሥራ የሚሸጠውን ወከላ እና በንግድ በሚመለጥ ወይም ውስጥና የንግድ ሥራ የሚሸጠውን እንደ ደርጅት የሚጠቀበትን ዝመንጫል।
- ጀ. “የዋዋቅ ጉብሩት” ማለት ገለቦች አገል የሚጠበት ማገበር ወይም ለለሰብ ያሉበት እንደ ወይም ከነጻድ በሌላ አገልታን የሚጠቀር ማገበር ለሆን፣ ላ“ደርጅት” በተለመ ተጠኗም ወሰት የሚከተቱ ማገበር-ትን እውቅ የሚገኘ፣
- ፫. “ግንኙነት የአቶው ለዋዋቅ” ማለት፣
 - (i) የተረጋጋሪ ለው እና
 - (ii) የዘመና የተረጋጋሪ ለው ማኅድዎች እውቅና ወይም
 - (iii) እውቅ ተጠቃሚ የሚሸጠበት ወይም ለሆን የሚችል የሚከተሉ ወይም ከ-ባንያ እና የዘመና የተረጋጋሪ ለው ተጠቃሚ የሚሸጠበት ወይም ከ-ባንያ እና
 - (iv) የዘመና አገል ሆኖ ማኅድዎች ለው፤
 - (a) እንደሆነትው የሽክክና ማህበር፣ የጋራ ልማት ማህበር ወይም በእገዛ የሰውነት መብት የንግድ ደርጅት ወይም የንግድ እና የዘመና ማኅድዎች ለው በዘመና እንቀጽ የገኝነት የአቶው ለዋዋቅ ለው በዘመና ለው በተጠኗው የሚሸጠበት ለአቶው፤
 - (v) በእገዛ ተጠኗኝነት በስተቀር በእገዛ የሰውነት መብት የተለመ ደርጅት እና
 - (vi) በእገዛ የሰውነት መብት ከተለመ ደርጅት በስተቀር ማኅድዎች ለው ወይም ይህ ለው እና የዘመና ተጠኗው መሠረት የዘመና ለው ተጠኗኝነት የአቶው ለዋዋቅ፤
 - (i) በአንድ ከ-ባንያ ወሰት የለውን ደንብ የመሰጠት መብት፤
 - (ii) የአንድ ከ-ባንያ ከሚታል ወይም ተርና የሙና መብት በቀጥታ ወይም በአንድ ወይም ከነጻድ በሌላ ለሆን ከ-ባንያውት መከላል በሌላ እንደኛ ከ-ባንያ፣ የሽክክና ማገበር ወይም በሌላው ተቋሙ እንዲከናናቸ፡ ተጠኗንት እና ከ-ባንያው እና ከ-ባንያ ከሚታል ወይም ተርና የሙና መብት በቀጥታ ወይም በአንድ ወሰት፤
 - (vii) በተጠኗው እና በአንድ ከሚታል ወይም ተርና የሙና መብት በቀጥታ ወይም በአንድ ወይም ከ-ባንያው ወሰት ወይም በአንድ ወመና የሰውነት መብት በተለመ ከ-ባንያውስት፤
 - (i) በአንድ ወሰት የለውን ደንብ የመሰጠት መብት፤

- 1) “Person” shall mean any individual, body, or association of persons (including a business representative residing and doing business in Ethiopia on behalf of the principal).
- 2) “Body” shall mean any company, registered partnership, entity formed under foreign law resembling a company or registered partnership, or any public enterprise or public financial agency that carries out business activities including body of persons corporate or unincorporated whether created or recognized under a law in force in Ethiopia or elsewhere and any foreign body’s business agent doing business in Ethiopia on behalf of the principal.
- 3) “Association of persons” shall mean an association of individuals or an association that includes one or more members who are not individuals, but not including any association falling within the definition of “body”.
- 4) “Related person” means:
 - (i) a natural person and,
 - (a) any relative of that natural person; or
 - (b) a trust in respect of which such relative is or may be a beneficiary; or
 - (ii) a trust and a person who is or may be a beneficiary in respect of that trust; or
 - (iii) a partnership, joint venture, or unincorporated association, or body or private company; and
 - (a) any member thereof; or
 - (b) any other person where that person and a member of such partnership, joint venture, or unincorporated association or body, or private company as the case may be, are related persons in terms of this definition; or
 - (iv) an incorporated company, other than a closed company,
 - (a) a person, other than an incorporated company, where that person or that person and a person related to the first mentioned person in terms of this definition controls 10 percent or more of:
 - (i) the right to vote in the first mentioned company; or
 - (ii) the rights to distributions capital or profits of the first-mentioned company, either directly or through one or more interposed companies, partnerships, or trusts; or
 - (b) any other incorporated company in which the first mentioned person referred to in (a) or that person and a person related to that first mentioned person in terms of this definition controls 10 percent or more of:
 - (i) the right to vote in the first mentioned company, or

- (ii) በመጀመሪያ የተጠቀሰውን ከብንያ ካሱታል ወይም የሚከተሉ የሚከተሉ መብት;
- በቀጥታ ወይም በእንደ ወይም ከእንደ በላይ በሆነ ከብንያውች መካከል ብለ አገናኝ ከብንያ፣ የስርዕና የማንበር ወይም ብለአዲራ ተቋም አማካኝነት ይረዳ ተጠለንት (አሁር በመቶ) እና ከዚያ በላይ የያዘ በመሆኑበት ስሸ;
- (iii) ማንኛውም ስው፣ ይህ ስው እና በተሸልጋል (ሀ) የተመለከተው ስው ወይም በተሸልጋል (ለ) የተመለከተው በእነ የስርዕና መብት የተስጠው ደርጅት በዚህ ተጠገኘ መሠረት ማንኛነት ያለችው በምት ሆነው የተቆጠሩ በመሆኑበት ስሸ፣ ወይም
- (iv) ማኅበር ስው፣ በዚህ ተጠገኘ መሠረት በተሸልጋል፣ (አ) ከተመለከተው ስው ገዢ ገንተነት ያለው ሆኖ የተቆጠሩ በመሆኑበት ስሸ;
- ፩. “ገዢልኝ” ማለት፣
- (i) የለበት እና የተኞር ወደፊት;
 - (ii) በቀጥታ ወደፊይ ወይም ወደፊት የሚቆጠሩ አመራች፣ ወንድም፣ አሁት፣ አገት፣ አከበት፣ የአከበት ወይም የአገት ላይ፣ የእንደሸ አገት፣ የእንደሸ አገት፣ የእንደሸ ላይ፣ ወይም የግለጻው ወይም የተኞር ወደፊት የተኞር ወደፊት የተኞር ላይ፣ እና የተኞር ላይ፣ በተመለከተ የተኞር ላይ፣ እና የተኞር ወይም;
 - (iii) በንዑስ አገዋጅ II የተመለከተው ማንኛውም ስው የተኞር ወደፊት እና በዚህ ተጠገኘ እፈቀ዗ም ማንኛውም የተኞር ላይ ከተኞር እና የተኞር ላይ በርሃም የሚሆ኏ል፡፡ ይረዳ አገልግሎት እንዲለው፣ ይቆጠላል፡፡
- ፪. “የግል ሂሳብ” ወይም “ግል” ማለት በማኅበር ስው አማካኝነት ለተርፍ የሚከናወን የኢትዮጵያ የግል፣ የመሆኑ ወይም የጊዜ ገዢ ሂሳብ እንቅስቻል ወይም፣ በኢትዮጵያ የግል ሂሳብ እንደ ገዢ ሂሳብ የተስጠው ማኅበር ሲሆን እንቅስቻል ነው፣
- ፫. “ግብር ተንስ ገዢ የግል ሂሳብ ሂሳብ የተስጠው ስው” ማለት ማንኛውም በዚህ እቅድ መሠረት ቁጥር ስለበት ተስጠው ስው ነው፣
- ፬. “በቅርቡት የሚሠራ ደርጅት” ማለት እና ስው የግል ሂሳብን በመስጠት ወይም በክልል የሚከናወንበት ቅርቡ የግል ሂሳብ በታ ስው፡፡ የሚከተሉት በተለይ በቅርቡት የሚሠራ የግል ደርጅት በመስጠት ይታወ቟ል፡፡
- ፭. የግል ሂሳብ የእስተዳደር ማሻሻል፣ ቁጥር፣ ቁጥር፣ የተከናወ ሂሳቦች የሚከናወበት ሂሳቦች፣ ለዚህ ሂሳቦች እቅበት እንዲለው ደረሰኝ ማኅበር ስው ሌሎች እና ስው፣ የግል ሂሳብ እና የግል ሂሳብን በታ ስው፣ የግል ሂሳብ እና የግል ሂሳብን በታ ስው፣
- (i) ደርጅቱን የሂሳብ የሚከናወበት ሂሳቦች ላይ ማቅረብ ወይም በኋላውና ሂሳቦች ላይ ማስተካከል ሂሳቦች ላይ የግል ሂሳብ እና የግል ሂሳብን በታ ስው፣
- (ii) የሂሳብ የሚከናወበት የሚከናወበት ሂሳቦች ላይ ማቅረብ ወይም በኋላውና ሂሳቦች ላይ ማስተካከል ሂሳቦች ላይ የግል ሂሳብ እና የግል ሂሳብን በታ ስው፣
- (iii) የሂሳብ የሚከናወበት የሚከናወበት ሂሳቦች ላይ ማቅረብ ወይም በኋላውና ሂሳቦች ላይ ማስተካከል ሂሳቦች ላይ የግል ሂሳብ እና የግል ሂሳብን በታ ስው፣
- (iv) የተወስኑ ሂሳቦች የሚከናወበት የሚከናወበት ሂሳቦች ላይ ማቅረብ ወይም በኋላውና ሂሳቦች ላይ ማስተካከል ሂሳቦች ላይ የግል ሂሳብ እና የግል ሂሳብን በታ ስው፣

- (ii) the rights to distributions of capital or profits of the first-mentioned company, either directly or through one or more interposed companies, partnerships, or trusts; or
- (c) any person where that person and the person referred to in (a) or the other incorporated company referred to in (b) are related persons in terms of this definition; or
- (d) any person related to the person referred to in (c) in terms of this definition; or
- “Relative” in relation to a natural person; means:
- (i) the spouse of the person; or
 - (ii) an ancestor, lineal descendant, brother, sister, uncle, aunt, nephew, niece, stepfather, stepmother, stepchild, or adopted child of that person or of the spouse, and in the case of an adopted child the adoptive parent; or
 - (iii) the spouse of any person referred to in paragraph (ii) and for the purposes of this definition, any adopted child is treated as related to her adoptive parent within the first degree of consanguinity.
- 6) “Business” or “Trade” shall mean any industrial, commercial, professional or vocational activity or any other activity recognized as trade by the Commercial Code of Ethiopia and carried on by any person for profit.
- 7) “Taxpayer” shall mean any person subject to tax under this Proclamation.
- 8) “Withholding Agent” shall mean any person with a tax collection obligation under this proclamation.
- 9) “Permanent Establishment” shall mean a fixed place of business through which the business of a person is wholly or partly carried on. The following shall, in particular, be considered to be a permanent establishment:
- (a) an administrative, branch, factory, workshop, mine, quarry or any other place for the exploitation of natural resources, and a building site or place where construction and/or assembly works are carried out.
 - (b) A person shall be considered not to have a permanent establishment if that person:
 - (i) uses facilities solely for the purpose of storage or display of goods or merchandise belonging to that person;
 - (ii) maintains a stock of goods or merchandise belonging to that person solely for the purpose of storage or display;
 - (iii) maintains stock of goods or merchandise belonging to that person solely for the purpose of processing by another person;
 - (iv) maintains a fixed place of business solely for the purpose of purchasing goods or merchandise or a collecting information for that person’s business;

- (v) የተወለደ ሥናራ-የለመን የንግድ ሥራ በታውና የሚጠቃ
ቀጥበት ለንግድ ሥራው የሚጠቃሙ አገልግሎቶችን
ወይም ለዘሮ ሥራው በቻ የሚያገቡ ተግባርዎችን
ለማከናወነ ካሆና ነው::
- (b) ካሆኑ በላይ በተሸረዋል (ሀ) እና (ለ) የተነገረው ሲሆኖም፡
ወከል ካሆኑ በታች በፈልጋል (ወ) የተመለከተው ተፈጻሚ
የሚሆንበትን ልቦን ተለዋሚውን ወከል ለይጨምር፣
እንደን ስው ወከል የሚያስ ካሆኑ ወይም በወከሉ ስው
ለም ወልደ የመረጃው ሥልጣን ያለውና ይህንን ሥልጣን
አዘዣ-ትር የሚጠቃበት ካሆና ወከል እርዳን
ወከል የሥራ እንቅስቃሴውን በሚያካናወንበት በታ
በቻኑት የሚያስ ይርቃቻ እንዲለው ይቆጠል::
ሆኖም ወከል ሥራውን የሚያካናወንበት የተወለደ
ሥናራ-የለመን የሚያካናወንበት የሚያስ
የሚያካናወንበት በታች እንቅስቃሴውን ይርቃቻ
በማያስቀጥሩት ካሆኑ በላይ በፈልጋል (ለ) በተዘረዘሩት
የሥራ እንቅስቃሴውን የተወለደ ካሆና በተወለደ ሥናራ-
የለመን የሚያካናወንበት በኢትዮጵያ በቻኑት የሚያስ
የሚያካናወንበት እንዲለው አይቀርም::
- (ሀ) እንዲለው ስው በፈልጋል በበቻነት የሚያስ ወከል
ወይም ልቦን ተለዋሚውን ወከል ለይጨም ለለ ወከል
አማካናወንት የንግድ ሥራ እንቅስቃሴን በሚያካናወን በቻ
አንድሆኑ ያለት ወከል-ት የንግድ ሥራ እንቅስቃሴውን
የሚያካናወንበት መደበኛ የንግድ ሥራውን በሚያካናወ-
ንበት ወቅት ካልሆነ በስተርፍ በቻኑት የሚያስ
የሚያካናወንበት እንዲለው አይቀርም::
- (ለ) እንዲ ከ-በኩም ሌሎች ከ-በኩም በመቆጠኑ ወይም በፈልጋል
ከ-በኩም ቀጥር ሥር የሚያስ በመሆኑ ምክንያት በቻ
አንዳ የለለው በቻኑት የሚያስ ይርቃቻ እንዲሆነ
ተረጋግጧ አይቀርም::
- I. “ገበ” ማለት ማናቸውም የኢትዮጵያ ጥቅም ሲሆን፡ በመጀመ
ናት የተገኘ በይሁንም ከማናቸውም ምንም በተራ ገዢ
ወይም በኋይነት ማናቸውም መልካ ለግብር ክፍል የተ
ፈለው በስሙ የተዘዘሩትን ወይም የተቀበለውን ጥቅም ሆ-ለ
ይጨምርል::
- II. “ግብር የሚከራከሩት ገበ” ማለት በዚህ አዋጅና በአዋጅ
መሠረት ማናቸውም የሚከራከሩት መሠረት ማናቸውም መጠና እና
ለለ-ት ተቀናሽ ሆሆነ ከተቀነሰ በቻ የሚቀርው የገበ
መጠና ነው::
- III. “ተቀበለ” ማለት የተወለደ አገልግሎት ለመከበት በውል
የሚቀርብ ስው ለይጨምር በቀጣው ቀጥር እና
በሚሰጠው መመሪያ መሠረት በቻኑት ወይም በጊዜያዊነት
ተቀጥር አገልግሎት የሚሰጥ ጉለበት ነው::
- ሀ) “በለመ-የ ያልሆነ ተቀበለ” ማለት መደበኛ የሙያ
ሆልውን ያልወለድ፤ ለዚ መ-የ በሚጠይቁ ማናቸውና
መሠረቶች የሚይጠቀም በአንድ ዓመት ገዢ ወ-ለት
በበቻነት ከዚ ቅናት ለማይበለት ገዢ የተቀበለ
ገለበት ነው::
- ለ) “የተወለደ አገልግሎት ለመከበት በውል የሚቀርብ
ስው” ማለት ሥራውን በፈልጋል የመቆራትና የመቆ
ጠና በቻ ሥልጣን በሚሰጠው መል መሠረት
ሆልውን የሚያካናወን ጉለበት ነው::
- IV. “የግብር በለመልጠን” ማለት የፈጸራል አገር ወ-ለት ገበ
በለመልጠን የፍ መ/ቤት እና በተለያየ የአገራቱ ከተለ-ት
የተቋቃሙ ቁጥጥራዊ ድ/ቤቶች እንዲሆነ የየከልል የገበ
በለበት አገልግሎት የቃው::

- (v) maintains a fixed place of business solely for the purpose of carrying on, for that person's business, any other activity of a preparatory or auxiliary character.
- (c) Notwithstanding the provisions of sub-Articles (a) and (b) above, where an agent, other than an agent of an independent status to whom letter (e) below applies, acts on behalf of a person and has, and habitually exercises, an authority to conclude contracts in the name of that person and has, and habitually exercises, an authority to conclude contracts in the name of that person, that person shall be treated as if it has a permanent establishment in respect of any activities which the agent undertakes for the person at the place at which those activities are carried on, unless the activities of such agent are limited to those mentioned in letter (b) above which, if exercised through a fixed place of business, would not make that fixed place of business a permanent establishment.
- (d) A person shall not be treated as if it has a permanent establishment where it merely carries on its business activities through a broker, general commission agent or any other agent of an independent status, provided that such agents are acting in the ordinary course of their business.
- (e) The fact that a company controls or is controlled by another company shall not of itself constitute either company a permanent establishment of the other.
- 10) “Income” shall mean every sort of economic benefit including nonrecurring gains in cash or in kind, from whatever source derived and in whatever form paid credited or received.
- 11) “Taxable Income” shall mean the amount of income
12) subject to tax after deduction of all expenses and other deductible items allowed under this Proclamation and Regulations issued there under;
- “Employee” shall mean any individual, other than a contractor, engaged (whether on a permanent or temporary basis) to perform services under the direction and control of the employer;
- (a) “Unskilled Employee” shall mean an employee who has not received vocational training, does not use machinery or equipment requiring special skill, and who is engaged by an employer for a period aggregating not more than 30 days during a calendar year;
- (b) “Contractor” shall mean an individual who is engaged to perform services under an agreement by which the individual retains substantial authority to direct and control the manner in which the services are to be performed.
- 13) “Tax Authority” shall mean the Federal Inland Revenue Head Office or any of its branch offices established in any part of Ethiopia and the tax authorities of the Regional States.

10. “ማኑስትር” እና “ማኑስትር” ማለት የገንዘብ እና የኢትዮጵያ ልማት ማኑስተርና የገንዘብ እና የኢትዮጵያ ልማት ማኑስተርና ያችው.
11. “የብጀት ዓመት” ማለት የኢትዮጵያ መንግሥት የብጀት ዓመት ነው፣
12. “የደረሰ ‘ሀ’ ግብር ክፍያ” “የደረሰ ‘ለ’ ግብር ክፍያ” እና “የደረሰ ‘ሐ’ ግብር ክፍያ” በዚህ አዋጅ መሠረት በጣም ደንብ የተሰጠውን ትርጉም ይሞላል::
- ፩. የተፈጻሚነት ወሰን
- ፩. ይህ አዋጅ በኢትዮጵያ ነው የሆነ ስምምነት በኢትዮጵያ ወሰተኛውን ከኢትዮጵያውን ባንቃት ገበያ ለተፈጻሚነት ይሞላል::
- ፪. በኢትዮጵያ ነው ያልሆነ ስምምነት በተመለከተ አዋጅ ተፈጻሚ የሚሆነው ኢትዮጵያውን ወሰተኛውን ባንቃት ገበያ ለተፈጻሚነት ይሞላል::
- ፫. ግብር የመከራል ግዴታ
- ማንኛውም በዚህ አዋጅ የሚሰራን ገበያ የገንዘብ ለመከራል ግዴታ አለበት::
- ፬. ነዋሪ
- ሀ) ማንኛውም ግለበት በኢትዮጵያ ነው የሚሰራው፡
- ሁ) በኢትዮጵያ ወሰተኛው ቁጥር የመኖሪያ አድራሻ ያለው፡
- ለ) በኢትዮጵያ ወሰተኛው የሚሸዝውት ማረጋገጫ በታ ያለው እና/ወይም
- ሐ) የኢትዮጵያ ክሳሽ ያለው እና ከኢትዮጵያ ወሰተኛው በኢትዮጵያ ወሰተኛው የሚሸዝ በሚል የሚሸዝ ስምም::
- ኔ) ንዑስ ሁሉት ወራት ገዢ ወሰተኛው በኢትዮጵያ ወሰተኛው ለማቅረብ የሚሸዝ በሚል የሚሸዝ ስምም::
- ፭. ድርጅት በኢትዮጵያ ነው የሚሰራው፡
- ሀ) የፍ ኮ/ቤት በኢትዮጵያ ወሰተኛው ከሆነ፣
- ለ) ለመተ የሚሸዝበት ወሆኑ ለመስጠት የሚችል የአመራር አካል በኢትዮጵያ ወሰተኛው ያለው ከሆነ እና ወይም
- ሐ) እንደአገባበት በንግድ እንዳከተሉ ማኑስተርና ወይም በየከልል የንግድ በርሃም የንግድ መካከላለ የተመዘገበበት ከሆነ፣
- ፪. “ነዋሪ የሆነ ለመ” በኢትዮጵያ ነው ያልሆነ ለመንበረት የሆነውን በቁጥርና የሚሸዝ ደርጅት ይመጣል::
- ፫. የገበያ የሚገኘው
- በዚህ አዋጅ መሠረት ግብር የመከራልበት ገበያ በአገልግሎት ለመስጠት ከዚህ በቁጥር የተዘረዘሩትን ይመጣል::
- ሀ) ከቅርቡ የሚገኘው ገበያ፣
- ለ) ከንግድ ሁሉ እንዳቀበቷል የሚገኘው ገበያ፣
- ሐ) የሚዘኝነት ሁሉ የሚሸጠው መዘረም ለገዢ ለገዢ በገዢ ከከናወጣው ሁሉ የሚሸጠው ገበያ፣
- መ) ነዋሪና በኢትዮጵያ ወሰተኛው ያልሆነ ለመ በቁጥር የንግድ ሁሉ የሚችል የሚችል ስርዓት ማካናት ከሚሸዝው መካከል የንግድ ሁሉ የሚሸጠው ገበያ፣
- ወ) በኢትዮጵያ ወሰተኛው ከሚገኘው የንግድ ሁሉ የሚችል ተቀብቷል ታስቦ የሚገኘው ገበያ፣
- ሐ) ከማይተካቀበ ታስቦች እና ከተቀበለዋቸው የተገኘ ገበያ፣ ከቅርቡ ከገዢ፣ ከገብርና እና ከደን የሚገኘው ገበያ፣ ከማይተካቀበ ታስቦች አላማ እና ማናቸውም ለለ መብት የሚገኘው ገበያ፣ እነዚህ ታስቦች በኢትዮጵያ ወሰተኛው የሚገኘው እስከሆነ ይረስ፣
- ፲) በፈጸም (ሀ) የተመለከተትን ታስቦች በመስተ የሚገኘው ገበያ፣

- 14) “Minister” shall mean the Minister of Finance and Economic Development and “Ministry” shall mean the Ministry of Finance and Economic Development.
- 15) “Fiscal Year” shall mean the budgetary year of the Ethiopian Government.
- 16) “Category A taxpayer”, “Category B taxpayer”, and “Category C taxpayer” shall have the respective meanings given to them in a regulation to be issued hereunder.
3. Scope of Application
- 1) This Proclamation shall apply to residents of Ethiopia with respect to their worldwide income.
- 2) The Proclamation shall apply to non-residents of Ethiopia with respect to their Ethiopian source income.
4. Obligation to pay Income Tax
- Every person having income as defined herein shall pay income tax in accordance with this Proclamation
5. Residence
- 1) An individual shall be resident in Ethiopia, if he:
- (a) has a domicile within Ethiopia;
 - (b) has an habitual abode in Ethiopia; and/or
 - (c) is a citizen of Ethiopia and a consular, diplomatic or similar official of Ethiopia posted abroad.
- 2) An individual, who stays in Ethiopia for more than 183 days in a period of twelve (12) calendar months, either continuously or intermittently, shall be resident for the entire tax period.
- 3) A body shall be resident in Ethiopia, if it:
- (a) has its principal office in Ethiopia;
 - (b) has its place of effective management in Ethiopia; and/or
 - (c) is registered in the trade register of the Ministry of Trade and Industry or Trade bureaux of the Regional Governments as appropriate.
- 4) “Resident person” includes a permanent establishment of a non-resident person in Ethiopia.
6. Source of Income
- Income taxable under this proclamation shall include, but not limited to:
- (a) income from employment;
 - (b) income from business activities;
 - (c) income derived by an entertainer, musician, or sports person from his personal activities;
 - (d) income from entrepreneurial activities carried on by a non-resident through a permanent establishment in Ethiopia;
 - (e) income from movable property attributable to a permanent establishment in Ethiopia;
 - (f) income from immovable property and appurtenances thereto, income from livestock and inventory in agriculture and forestry, and income from usufruct and other rights deriving from immovable property if such property is situated in Ethiopia;
 - (g) income from the alienation of property referred to in (e);

- g) ንዋንቱ በእትምኑ የሆነ ከባንድ የሚያከናወል
የአካላዊ ዴርሻ;
- f) ንዋንቱ በእትምኑ የሆነ የተመዘገበ የስርናና ማንበር
የሚያከናወል የተርፍ ዴርሻ;
- g) በፊደል እና በከላል መንግሥት ወይም በከተማ
መስተዳደርች ወይም በእትምኑ ንዋር የሆነ ስው-
መይም በእትምኑ ወሰጥ ንዋር በይሁንም በእትምኑ
ውሰጥ ባለው ቅጂ የንግድ ሥር ዴርሻ የተከፈል
ውለድ;
- h) የሆነ በሆነ ነገር ሌላ ስው እንዲቀምበት የተሰጠ
ለቃድ ክፍያ (በሌላ መብት መጠቀምና ምምር) እና
በእትምኑ ወሰጥ ንዋር በሆነ ስው ወይም በእትምኑ
ውሰጥ ንዋር በይሁንም በእትምኑ ወሰጥ ባለው ቅጂ
የንግድ ሥር ዴርሻ የተከፈል የሆነ መብትን በማካ
ይቶ የሚገኘ ገበታል;

፩. በውጭ አገር የተከፈልን ግብር ለለማካከል

- ፩. በእትምኑ ወሰጥ ንዋር የሆነ ስው በእንደ የግብር ነውን
ውሰጥ የሚጠቅም እና በእትምኑ ወሰል የሆነ ገበታል
አንድምና፣ በዚህ ገበታል ላይ በውጭ አገር መከፈል
የሚገባው ግብር መጠን ንዋው በእትምኑ ወሰጥ
መከፈል ከሚገባው ግብር ላይ ይቀነስለታል፡፡ በውጭ
አገር የተከፈልው ግብር እንደግብር ውሱ ማቅረብ
ከተከፈል የሚገባው ግብር ተቀናሽ መደረገን በሚያረጋግጥ
የግብር ወረቀት ወይም በግብር ባለመልጣን ብንድ
ተቀብያት ባለው ሌላ ተገቢ ማስረጃ መረጃውን አለበት፡፡
- ፪. ሆኖም ከዚህ ሌላው በንዑስ እንቀጽ (፩) መመሪት የሚቀ
ናለው ግብር በእትምኑ ወሰጥ መከፈል ከለበት ግብር
ለጠል አይችልም፡፡
- ፫. በመጠረሻ “ክ” ገበታል ላይ የሚከፈልውን ግብር
መከፈል የለበትን ግብር ክፍያ በተመለከተ በንዑስ እንቀጽ (፩) መመሪት የሚደረገው ማናቸውም ተቀናሽ
ግብር፣ ይህ ተቀናሽ ባይኖር የሆነ በእትምኑ ወሰጥ
ለከፈል የሚገባው ግብር መጠን የሚመለን ሆኖ፣ ለለቱ
የሚከናወል በዚህ እዋጅ እንቀጽ የተመለከተው
(ከሚገኘ ማስረጃ) ከእንደገኘ እገር የተገኘውን ትርፍ
እና ከሚገኘ በተናጠል እንደሟመለከት ተደርጋ ነው፡፡
- ፬. በዚህ እንቀጽ የተፈቀወው ተቀናሽ ግብር፣ ገበታል ወይም
ትርፍ የተገኘበትን እንደገኘ እገር በሚመለከት
በተናጠል መሰላት ይኖርበታል፡፡

፭. የግብር ቁጥጥር

- ይህ እዋጅ በሚከተሉው ዓይነት በተመደረገ እና ሲታል ማንጠ
ረገት ግብር እንዲከፈል ይደንግጋል፤
- ፩. ወንጠረሻ ‘ሀ’፣ ከመቀበር የሚገኘ ገበታል፤
- ፪. ወንጠረሻ ‘ለ’፣ ከዚህ ከራይ የሚገኘ ገበታል፤
- ፫. ወንጠረሻ ‘ክ’፣ የከፈል መንግሥት በሚያውጠት
የግብር መጠት መጠቀሱ ከፍያና የክርክ ሥር ገበታል
በግብር እዋጅ ሥር የተመደረገ ከአሁን በስተቀር በእንቀጽ
፩(፩) ከተገለበት የንግድ ሥር የሚገኘ ገበታል፤
- ፬. ወንጠረሻ “መ”፣ ለለቻ ገበታል የሚከተሉትን
ምምር፤
- ፭. የፈጻሚ መብትን በማከራየት የሚገኘ ገበታል፤
- ፮. ከእትምኑ ወጭ ከሚሰጥ እገልጻለት የሚገኘ
ገበታል፤
- ፯. በፊደል መከፈል ወጪዎች እናናደነት የሚገኘ ገበታል፤
- ፩. ከእክሳዊ ዴርሻ፤
- ፪. ቅጂ በልሆነ ሁኔታ ከንጠረቷ ከራይ የሚገኘ ገበታል፤
- ፫. በወለድ ገበታል፤
- ፬. ከንግድ ሥር ጋር ከልተያየዥ የክርክ ውጤ
ዶንግት ጥቃም፤

፪. በውጭ የሚከናወል ግብር

በውጭ የሚከናወል ግብር የተገኘ ጥቃም ወይም
የፈረሰ ከሚገኘ ማስረጃ እናናደል ለጠል ግብር በተከናወ
ነበት የግብር ውሱ ወሰጥ እንደተገኘ ጥቃም ወይም እንደ
ደረሰ ከሚገኘ ሆኖ መገለግ አለበት፡፡

- (h) dividends distributed by a resident company;
- (i) profit shares paid by a resident registered partnership;
- (j) interest paid by the national, a regional or local Government or a resident of Ethiopia, or paid by a non-resident through a permanent establishment that he maintains in Ethiopia;
- (k) license fees (including lease payments, and royalties paid by a resident or paid by a non-resident through a permanent establishment that he maintains in Ethiopia).

፭. Foreign Tax Credit

- 1) If during the tax period a resident derives foreign source income, the Income Tax payable by that resident in respect of that income shall be reduced by the amount of foreign tax payable on such income. The amount of foreign tax payable shall be substantiated by appropriate evidence such as a tax assessment, a withholding certificate or any other similar document accepted by the Tax Authority.
- 2) However, the reduction of the Income Tax provided by Sub-Article (1) shall not exceed the tax payable in Ethiopia that would otherwise be payable on the foreign source income.
- 3) In the case of a taxpayer subject to Income Tax on Schedule C income, any reduction of tax prescribed by Sub-Article (1) shall be limited to the tax that would otherwise be payable in Ethiopia computed as if Article 28 (loss carry forward) of this Proclamation applied separately to each foreign country in respect of profit and losses derived from sources therein.
- 4) The reduction of tax prescribed by this Article shall be calculated separately in respect of each foreign country from which income or profit is derived.

8. Schedules of Income

This Proclamation provides for the taxation of income in accordance with four schedules, as follows:

- 1) Schedule ‘A,’ income from employment;
- 2) Schedule ‘B,’ income from rental of buildings;
- 3) Schedule ‘C,’ income from business as defined in Article 2(6), but not including activities covered by the Rural Land Use Fee and Agricultural Activities Income Tax Proclamations issued by regional states;
- 4) Schedule ‘D,’ other income including income from:
- (a) royalties;
 - (b) income paid for services rendered outside of Ethiopia;
 - (c) income from games of chance;
 - (d) dividends;
 - (e) income from casual rental of property;
 - (f) interest income;
 - (g) specified non-business capital gains.

9. Foreign Exchange Transactions

All net gains and losses arising from any transactions in foreign exchanges shall be brought to account for tax purposes as additions to taxable income or deductible losses in the year in which they are realized.

ክፍል ይ																													
የመስረጥ የሚገኘ ስም ገበያ																													
ከመቀበር የሚገኘ ስም ገበያ																													
I. የገበር የሚከፈልበት ስም																													
<p>፩. ማንኛውም ስም በመቀበር የሚከፈልበት በሚሆንው ማናቸውም ስም ገበያ ላይ ከዚህ በታች በአንቀጽ ንዑስ በተመለከተው የሚገኘው “ሀ” መሠረት የገበር የገበር የሚከፈልበት በመቀበር የሚገኘው ማናቸውም ስም እንደ መቶ አምስት ስር) የገበር የገበር የሚከፈልበት ስም ወሰን አይከተትም;</p> <p>፪. ማንኛውም ቁጥር ለተቀባዩው የሚከፈልው አለም ያንዳ ከፍያ ላይ የገበር መቀበር የተቀብዬውን የገበር በየወጪ ለገበር አሳገሩው በለምልጣን ስም ማናቸው አለበት፡፡ ከዚህ በለም ለተካገረው አረጋግጣም የነፃከ ወርድ የአገኗኝ ስም ስም ለአንድነት ተመቻሉ እንደ እንደ ወርድ ስም ይቀበል፡፡</p>																													
II. የገበር የሚከፈልው መጠና																													
መስረጥ የሚገኘ ስም																													
<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">ከመቀበር የሚገኘ የመስረጥ ወጪ</th> <th>የገበር የሚከፈልው ስም</th> </tr> <tr> <th>ከፊር</th> <th>አለበት ስር</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0</td> <td>150</td> <td>ከገበር ነፃ</td> </tr> <tr> <td>151</td> <td>650</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>651</td> <td>1400</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>1401</td> <td>2350</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>2351</td> <td>3550</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>3551</td> <td>5000</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>ከ5000</td> <td>በላይ</td> <td>35</td> </tr> </tbody> </table>			ከመቀበር የሚገኘ የመስረጥ ወጪ		የገበር የሚከፈልው ስም	ከፊር	አለበት ስር		0	150	ከገበር ነፃ	151	650	10	651	1400	15	1401	2350	20	2351	3550	25	3551	5000	30	ከ5000	በላይ	35
ከመቀበር የሚገኘ የመስረጥ ወጪ		የገበር የሚከፈልው ስም																											
ከፊር	አለበት ስር																												
0	150	ከገበር ነፃ																											
151	650	10																											
651	1400	15																											
1401	2350	20																											
2351	3550	25																											
3551	5000	30																											
ከ5000	በላይ	35																											
III. ከመቀበር የሚገኘ ስም ለለመስቀል																													
<p>፩. ከመቀበር የሚገኘ ስም፡፡ ከመቀበር በጥረ ገንዘብ ወይም በቅርቡ የተገኘ ማናቸውም ከፍያ ወይም ተቀም ለሆነ፣ ከቀድሞ ቅጽር የተገኘን ስም እና ወደፊት ለመቀበር አስቀድሞ የሚደረግ ከፍያን ይጨምራል፡፡</p> <p>፪. የገበር የሚከፈልበት መሠረት የሚሰጠው ተቀምች እና እነዚህ ተቀምች የሚሰጠበት ሁኔታ በሚረጋገጫው ማናቸው በተ በማውጣት ይጠበናል፡፡</p> <p>፫. በደመዱ መልካ የተገኘ ተቀም መ/ቤትን ወከላል በተለያየ በታች ለመገኘት የሚደረገውን እና ለለች ተመሳሳይ ወጪዎች (በግብርራዊ ተግባርች፣ አንቀጽን ለማስተኞል፣ የወጪትን ወጪዎች ወ-ዘ-ት) አይፈጸም፡፡</p>																													
IV. ከገበር ነፃ ለለማድረግ																													
<p>የሚከተሉት ገበዎች በዚህ አዋጅ መሠረት የሚከፈል የገበር ነፃ ይሆናል፡፡</p> <p>ሀ) በማንኛውም የእውራራ ሁሉት (፳፭) ወራት ገዢ ወሰን ለአንድ ቁጥር ከአንድ (፭) ወርድ ለበለጠ ገዢ የገበር የሚገኘውም በለመሆኑ ያልሆነ ተቀባዩ የሚሆንው ስም፣</p> <p>ለ) በቀመጥች የሚቀጥ ከመስተኞች የወጪ ወመዱ የሚከፈልበት ወጪ እና የሚገኘውም ዓይነት የሚከፈልበት ተቀም ይፈጸም፡፡</p> <p>ሐ) ተመሳሳይ ሁኔታ ለአትናቸውምን ተረም ለገበር የሚከፈልበት ወጪ እና የሚገኘውም ዓይነት የሚከፈልበት ተቀም ይፈጸም፡፡</p>																													

- ## SECTION II
- ### Schedule ‘A’ Income /Employment Income
- 10. Taxable Income**
- 1) Every person deriving income from employment is liable to pay tax on that income at the rate specified in Schedule A, set out in Article 11. The first Birr 150 (one hundred fifty Birr) of employment income is excluded from taxable income.
 - 2) Employers have an obligation to withhold the tax from each payment to an employee, and to pay to the Tax Authority the amount withheld during each calendar month. In applying the preceding, income attributable to the months of Nehassie and Pagumen shall be aggregated and treated as the income of one month.
- 11. Tax Rate**
Schedule A		
Employment income
(per month)		Income Tax
payable
Over Birr	to Birr	
0	150	exempt threshold
151	650	10
651	1400	15
1401	2350	20
2351	3550	25
3551	5000	30
Over 5000		35
- 12. Determination of Employment Income**
- 1) Employment income shall include any payments or gains in cash or in kind received from employment by an individual, including income from former employment or otherwise or from prospective employment.
 - 2) The type of taxable fringe benefits and the manner of their assessment shall be determined by Regulations to be issued by the Council of Ministers.
 - 3) Income received in the form of wages does not include representation and other similar expenditures (on social functions, guest accommodations, etc.)
- 13. Exemptions**
- The following categories of income shall be exempt from payment of income tax hereunder:
- (a) income from employment received by casual employees who are not regularly employed provided that they do not work for more than one (1) month for the same employer in any twelve (12) months period;
 - (b) pension contribution, provident fund and all forms of retirement benefits contributed by employers in an amount that does not exceed 15% (fifteen percent) of the monthly salary of the employee;
 - (c) subject to reciprocity, income from employment, received for services rendered in the exercise of their duties by:

- (i) የዲፕሎማትና የቁጥርላዥች ወከላለች፣ እና
(ii) በማንኛውም አምባበ፣ ለጠቅላላ፣ ቁጥርላዥች
መደም የውጥ አገር መንግሥት ወሰኑ
ተቀረው የዚያን ሆኖ ጉዳይ የሚፈጸመና
የዲፕሎማትና ይለፍ ፈቃድ የያዘው መደም
በዓለም ላቀፍ አመራር መደም ለማድና መሠረት
አብዛኛውን ገዢ ከባበር ነው የሆነ ለዋጥ፣
ተቀረው በሚሰጣቸው አገልግሎቶች
ምክንያት የሚያገኘቸው ገበዥ፣
- iii) በተለይ ከገበር ነው እንዲሆን፤
(i) በዚህ አዋጅ በተለይ ካልተስሳለ መደም ከልተ
ስረዘ በስተቀር በእተምኑ ወሰኑ በሥራ እና
ባለ ስትች፤
(ii) በዓለም ላቀፍ ለማምኑታች፣ መደም
(iii) በሚረለቸው በወደቀ መደም በተደረገ
ለማምኑታ የተፈቀደ ገበዥ፤
- w) የሚረለቸው የሚከፈልጉ በት ለለካፍሬ፣ ለማግበራዊ
መደም ለለስተቀደር የሚከፈልቸው በዚህ አዋጅ ገበዥ
ተሰለ ዕውቅና የተሰጠውን ማኅቻውንም ገበዥ
በደንብ ነው ለየዚያን ደቻላል፤
- z) ከዚህ በታች ከተዘረዘሩት የገበር በተያያዘ ለአንድ ለው¹
የሚፈጸም ከሆነ መደም ለመታዘዘዘ፡
፩. በተቀባዩ ለው እና በደረሰ የአካል ተያት፤
፪. በለላ ለው እና በደረሰ የጥቅ አይደር፡፡

ክፍል ዮ
የዚያን ደንብ “ለ” ገበዥ
ከበት ከፈይ የሚገኘ ገበዥ

፩፩. የገበር የሚከፈልበት ገበዥ

የማኅቻውም ሁኔታ ከተከራየ በት የሚገኘ ገበዥ እና የገበር
ይከፈልል፡፡

፩፪. የገበር ማስከፈልግ ሲሄ

ከተከራየ በታች በሚገኘ ገበዥ እና የሚከፈልው የገበር
የሚመለከት የሚመለከት የሚከፈልው ከዚህ በታች በት
መለከተው ሲሄ ነው፡፡

- v) በአገልግሎት መብት ከተለጠቸው ድርጅቶች ገበዥ
ለይ ለሆነ የገበር የሚከፈልበት ገበዥ እና ባቻ ተርጉንት
መለሰ ለመታዘዘ፡
w) በግለሰቦች ገበዥ እና ለሆነ ከዚህ በታች በተመለ
ከተው ወንጠረዥ “ለ” መሠረት፡፡

ውንጠረዥ “ለ”

የገበር የሚከፈልበት የዓመት		የሚከፈልው የገበር የገበር በሙያና
ከገበር	እስከ ገበር	
0	1,800	ከገበር ነው
1,801	7,800	10
7,801	16,800	15
16,801	28,200	20
28,201	42,600	25
42,601	60,000	30
60,000	በላይ	35

፩፫. የገበር የሚከፈልበትን ገበዥ ለለመስቀል

- ፩. በበት ከፈይ ገበዥ እና የሚከፈልው የገበር የሚታሰበው
ከዚህ በታች በተመለከተው መሠረት ይሆናል፤
v) በቱ መደም ገበዥ ከናስቀው የተከራየ እንደሆኑ፤
የቆቻው መደም የመሠረቶው ከፈይ ከመቀለለው
ገበር የገበር የሚከፈልበትን ገበዥ ለለመስቀል፤

- (i) diplomatic and consular representatives, and
(ii) other persons employed in any Embassy,
Legation, Consulate or Mission of a foreign
state performing state affairs, who are national
of that state and bearers of diplomatic pass-
ports or who are in accordance with interna-
tional usage or custom normally and
usually exempted from the payment of in-
come tax.
(d) income specifically exempted from income tax by:
(i) any law in Ethiopia, unless specifically amen-
ded or deleted by this Proclamation;
(ii) international treaty; or
(iii) an agreement made or approved by the
Minister.
(e) the Council of Ministers may by regulations exempt
any income recognized as such by this Proclamation
for economic, administrative or social reasons.
(f) payments made to a person as compensation or a
gratitude in relation to:
(i) personal injuries suffered by that person;
(ii) the death of another person.

Section III

Schedule 'B' Income/Income From Rental of Buildings

14. Taxable Income

Income tax shall be imposed on the income from rental
of buildings.

15. Tax Rate

The tax payable on rented houses shall be charged,
levied and collected at the following rates:

- (a) on income of bodies thirty percent (30%) of
taxable income,
(b) on income of persons according to the Schedule B
(hereunder)

Schedule 'B'

Taxable Income from Rental (per year)		Income Tax payable
Over Birr	to Birr	
0	1800	exempt threshold
1,801	7,801	10
7,801	16,800	15
16,801	28,200	20
28,201	42,600	25
42,601	60,000	30
Over 60,000		35

16. Determination of Income

- 1) Income from rental of building shall be computed as
follows:

- (a) if the tax payer leased furnished quarters the
amounts received attributable to the lease of
furniture and equipment shall be included in
income.

- A) ተከራይ በግብር የሚገኘውን ገቢ የዚቱ በለበት ለሆነው አካሪው ከሚከፈልው የክርድ ውጤ የዚቱ ከሆነው የሚገኘው የሚከፈልው ገቢው ከፍተኛ የገቢው የሚከፈልት የሚገኘውን ገቢው ላይ እንደሆነው::
- B) ገቢው የሚከፈልበት ገቢ በሚመለከት ገቢ የሚከተሉት ከዚያ ተቀናሽ ይደረጋል:
- (i) ከገቢ ገቢው በስተቀር ከተከራየው በት የገቢ በተያያዘ የተከራለ የመሆት ገቢው እና የአንቀጽ ተከሳሽ;
- (ii) መዝገብ ለሚገኘው ገቢው ከፍተኛ ለበቃች ለበት ዕቅና ለመሆኝ ማረሻ፣ መጠገናና ለእርምጃ መተካሬ (ዶ.ጥርሰ.የጥና) የሚሆን ከበት፣ ከበት ዕቅና ለመሆኝ ከሚገኘው ተቀባዩ የክርድ ገቢ ላይ እና እምበትናው::
- (iii) መዝገብ ለሚገኘው ገቢው ከፍተኛ፣ ገቢው ከፍተኛ ወጪዎችን በማገረቸው ማረሻ አለበትና ያደረሰ በዚህ አዋጅ የተመዘገበት ገዢዎች እናደተጠቀሱት የክርድ ገቢ ለማግኘት፣ ለከራይ ጉዳይ ሥራ ወጪትና ለመስጠት፣ እናቅበላውን ለማስቀመል የተደረገት ወጪዎች ተቀናሽ ይደረጋል:: ተቀናሽ የሚሆን ለተደረገ ለገኘ ወጪዎች በላይ ለዚህ ለይመለሁ ለመሆት ለገቢ (ከራይ) ለበቃች፣ ለበት ዕቅና ለመሆኝ ማረሻ፣ መጠገናና ለእርምጃ መተካሬ (ዶ.ጥርሰ.የጥና)፣ በዚህ አዋጅ እንቀጽ ይናገኙ ይሆናል፡፡ የኢትዮጵያ አዲሱም የገቢው ወልድ፣ የኢትዮጵያ አዲሱም የሚሆን ወጪ በሚገኘው መዝገብ መረጃ ይደረጋል::
- C. ተከራይ የተከራየውን በት መልስ እንዲያከራይ የሚፈልግ የዚቱ በለበት፣ ተከራይ ገቢናን በይዘናል ስለሆነት ይኖርበታል::
- D. ለከራይ የሚመለከት በት ተመርተው እንዲለቀ ወይም በቱ እንደተከራየ፣ ከዚስቱ በሚቀድሞው ገቢ የዚቱ በለበትና የአንቀጽ ሥራ ተቋራጥ የዚቱ ባንበት የተጠናቀቀ ወይም በቱ የተከራየ መሆኑ፣ ከዚቱ ለከራይ በሚገኘው ገቢ ላይ የሚፈልግውን ገቢው መከፈል ያለበትን ሰው (ለምች) ለም፣ እናደኛና የገቢው ከፍተኛ መለያ ቅጥር በቱ ለማግኘት ቀበሌ መስተካከለ ማስተዋወቂ አለባቸው:: የቅበሌው መስተካከለው በጠስ ከትኩል ወይም ከዚህ በላይ በተገለዥው መዘረት የሚገኘውን መረጃ ለሚመለከትው የገቢው አስገባ በለሁ ልማት የሚሰተለበኝ የገቢው አስገባ በለሁ::

ክፍል ይ

የዋንጻሪ “ክ” ገቢ የንግድ ሥራ ተርፍ ገቢ

- E. የዋንጻሪ “ክ” ገቢ ላይ የሚጠለው ገቢው
ከንግድ ሥራ እንቅስቃሴ በተገኘ ገቢው የሚከፈልበት ገቢ ላይ የገቢ ገቢው እየተጠለ ይለበባል::
- F. ገቢው የሚከፈልበት የንግድ ሥራ ገቢ
ገቢው የሚከፈልበት የንግድ ሥራ ገቢ ተቀብያቷት የገኘውን የሚገባ አያያዝ መርሆ በመከተል የሚከፈልውን የጥርሰና ከሚሆ ሂሳብ ወይም የገቢ መግለጫ እና ይህንን አዋጅ እና የገቢው አስገባው በላይ ስልጣን የሚያውጭውን መመሪያ መዘረት በማድረግ በኢትዮጵያ የገቢው አመን ይመስናል::
- G. የገቢው መግለጫ
- ፩. በፊት የሰውነት መብት የተሰጠው ይርቻቸው ገቢው ከሚከፈልበት ገቢው ላይ (ወጥር ተርጓሜ) ለገቢ በመቀመጥ ከሚከፈልበት ገቢው ይርቻቸው::
- ፪. በንግድ ሥራ ላይ የተመሆኑ ለገቢው ገቢው ከፍተኛ የሚገኘውን ገቢው የሚከፈልበት የንግድ ሥራ ገቢ ላይ ከዚህ በታች በተመለከተው ይንጻሪ “ክ” መዘረት ገቢው ይከናሉ::

- (b) sub-lessors shall pay the tax on the difference between income from sub-leasing and the rent paid to the lessor, provided that the amount received from the sub-lessor is greater than the amount payable to the lessor.
- (c) the following amounts shall be deducted from income in computing taxable income:
- (i) taxes paid with respect to the land and buildings being leased; except income taxes; and
- (ii) for taxpayers not maintaining books of account, one fifth (1/5) of the gross income received as rent for buildings furniture and equipment as an allowance for repairs, maintenance and depreciation of such buildings, furniture and equipment;
- (iii) for taxpayers maintaining books of account, the expenses incurred in earning, securing, and maintaining rental income, to the extent that the expenses can be proven by the taxpayer and subject to the limitations specified by this Proclamation; deductible expenses include (but are not limited to) the cost of lease (rent) of land, repairs, maintenance, and depreciation of buildings, furniture and equipment in accordance with Article 23 of this Proclamation as well as interest on bank loans, insurance premiums.

- 2) The owner of a building who allows a lessee to sub-lease is liable for the payment of the tax for which the sub-lessor is liable, in the event the sub-lessor fails to pay.
- 3) At the earlier of the time construction of a rental building is completed or when the building is rented, the owner and the builder are required to notify the administration of the kebele in which the building is situated about such completion and the name, address, and tax identification number of the person (or persons) subject to tax on income from rental of the building. The kebele administration has the obligation to communicate this information or information obtained by the administrations own initiative to the appropriate tax authority.

Section IV Schedule ‘C’ Income/Business Income Tax

17. Scope of Schedule ‘C’ Income

Income Tax shall be imposed on the taxable business income realized from entrepreneurial activity.

18. Taxable Business Income

Taxable business income shall be determined per tax period on the basis of the profit and loss account or income statement, which shall be drawn in compliance with the Generally Accepted Accounting Standards, subject to the provisions of this Proclamation and the directives issued by the Tax Authority.

Tax Rate

- 1) Taxable business income of bodies is taxable at the rate of 30%.
- 2) Taxable business income of other taxpayers shall be taxed in accordance with the following Schedule C.

መንጠረዥ “ሳ”

የኢትዮጵያውያን የፌዴራል		የሚከተሉት የገበያ በመቶ
ክፍር	አዲስ ክፍር	ክፍር ነጥ
0	1,800	ክፍር ၁၅
1,801	7,800	10
7,801	16,800	15
16,801	28,200	20
28,201	42,600	25
42,601	60,000	30
60,000	በፌዴራል	35

၃။ ဖန်ဂုဏ်မြေစွာ

በኢትዮጵያ ወሰን ጥናር የሚከፈልበትን ክንጧድ ሆኖ
የሚገኘውን በሆነመለከት በዚህ አዋጅ የተመለከተውን ግዢበቻ
እንደተጠቀሱ ሆኖም የጥናር ክኩፍ ወጪዎችን ማረጋገጥ
አስተዋዣ ድረሰ ለንግድ ሆኖም ወሰን በሆነ ለማግኘት ለንግድ
ሆኖም የጥናር ለመስጠትና እንቅስቃሴውን ለማስቀመል
የተደረገው ወጪዎች ተቀናሽ ይረዳዋለ፡፡

ՀՀ. ԴՓԸՆ ՔՊԵԼՇԴՐ ԽԱՂՄԴ

፩. የሚከተሉት ወጪዎች ተቀናሽ አይደረገም:

- ሀ) በዚህ አዋጅ እንቀጽ ፫ይ መሠረት የአርድና ቁጥር
የጠደረግለትን የንግድ ሆኖም ሁሉምን ህብት ለማግኘት፡
ለማሻሻል ለማሻሻልና መልስ ለመተገኘት የተደረገ
ወጪ፣

ለ) የከ-በንግሥት አካላዊን ወይም ለተመዘገበ የሰነድና
ግብር መሠረት የህንወን ካርታል ማለዳች፡
ከተቀመው የውር ድመዣ ጭድ ጥርሰንት (አሁን
አያለት በመቶ) በላይ የሚደረግ የጠረቃ መቀመ
ወይም የጥርሰንት ጭድ፤

ሙ) በአካላዊና እንዲያወቂት የተደረገ የክክ
አያን ደርሻ እና የተከፈለ የጥርሰ ደርሻ፡

ወ) በጠቅላዊ ባንክና በንግድ ባንክ መካከል
የተደረገ ሲደር ከሚታሰብ የውሌድ መጣ
፤ ጥርሰት (ሁሉት በመቶ) በላይ የህን የውሌድ መጠኑ፤

ሐ) የመጀንት ባለቤትና ገናን ያለው ገናት፤

ለ) በተፋት ምክንያት የተከፈለ የተዘላት ካኔ እና
መቀመ፤

ሐ) በዚህ አዋጅ ካተረፈው ውጤ አዲስ መጠበቅና
ሂሳብ ማሽያጭ ወይም ካተረፈው መጠን በላይ
የመጠበቅና መጠን ማለዳች ወይም ለተለያ
ዓላማ የሚውል ጭዝብ ማሰቀመዋል፤

ተ) የውጭውና “ሳ” ገቢ ላይ የተከፈለ ግብር፤ ወይም
ተመለገ የሚደረግ የተጨማሪ እስቴት ታክክለ፤

ለ) የንግድ ደርሻናን ወከለ በተለያየ በታወቂ
ለመንኛት የሚደረግ መጠኑ፤ ከመራተኞች ድመዣ
፤ ጥርሰንት የሚሰጠት ከሆነ፤

ተ) የባል ፍቃድ መሠረቶች፤

ቻ) በዚህ አዋጅ ወይም ይህንን አዋጅ መሠረት
የሚደረግ በሚውጭ ድንብ ካተደረገ ገዢ በላይ
የተደረገ መጠኑ፤

ና) የመጀናና መሠረቶች፤

ቻ) ልጠት ወይም ፍርድናቸው፤

በዚህ እንቀጽ ንጂስ እንቀጽ (፬)(፭) የተመለከተው
በጥርሰ፤ የሚደረሰበት ምክር በት ለአገዝና ተቋም
የሚውል ፍርድናቸው ወይም ልጠት ተቀናሽ እንዲሆን
ለፈቃድ ይቻላል፤

በለአካላዊና ለከ-በንግሥት የሰነድ ሲደር እና
የቋድሂያ ከፍያ በእኔና የተከለ አውን ወሰት በአማካና
ከተ-በንግሥት አካላዊን ካርታል ተጊዜ እና አገልት ለተና በላይ
ከሆነ ለሚደረግ እና ለቋድሂያ ከፍያ የሚከፈለው
ወሰድ ተቀናሽ እንደሆነም ከዚህ በላይ የተነገረው
በጠቅላዊ ባንክ የሚመቻል ለሚደረግ እና ለማግኘት የሚመቻል

Schedule C

Taxable Business Income (per year)		Income Tax Payable
Over Birr	to Birr	
0	1,800	exempt threshold
1,801	7,800	10
7,801	16,800	15
16,801	28,200	20
28,201	42,600	25
42,601	60,000	30
Over 60,000		35

20. Deductible Expenses

In the determination of business income subject to tax in Ethiopia, deductions shall be allowed for expenses incurred for the purpose of earning, securing, and maintaining that business income to the extent that the expenses can be proven by the taxpayer and subject to the limitations specified by this Proclamation.

21. Non-Deductible Expenses

- 1) The following expenses shall not be deductible:
 - (a) the cost of the acquisition, improvement, renewal and reconstruction of business assets that are depreciated pursuant to Article 23 of this Proclamation;
 - (b) an increase of the share of capital of a company or the basic capital of a registered partnership;
 - (c) voluntary pension or provident fund contributions over and above 15% of the monthly salary of the employee.
 - (d) declared dividends and paid-out profit shares;
 - (e) interest in excess of the rate used between the National Bank of Ethiopia and the commercial banks increased by two (2) percentage points.
 - (f) damages covered by insurance policy;
 - (g) punitive damages and penalties;
 - (h) the creation or increase of reserves, provisions and other special-purpose funds unless otherwise allowed by this Proclamation;
 - (i) Income Tax paid on Schedule C income and recoverable Value-Added Tax;
 - (j) representation expenses over and above 10% of the salary of the employee;
 - (k) personal consumption expenses;
 - (l) expenditures exceeding the limits set forth by this Proclamation or Regulations issued hereunder.
 - (m) entertainment expenses;
 - (n) donation or gift.
 - 2) Notwithstanding the provisions of Sub-Article (1) (n) of this Article, the Council of Ministers may by Regulations allow donations or gifts provided for public use to be deducted.
 - 3) Interest paid to shareholders on loans and advances shall not be deductible to the extent that the loan or advances in respect of which the interest paid exceeds on average during the tax period four times the amount of the share capital. This sub-Article does not apply to banks and insurance companies.

- ፩. ከተኞች ወ-ጥ ያለ ሌሎች ደርጅቶችን በሚመለከት
ከዚህ በላይ የአከባቢነት ከታቸል የሚለው አረጋ
መሬታዊ ከታቸል በሚል የተተካ በሚሆንበት ገዢ
የጊዜ እንቀጽ (፭) ድንጋጌ ተፈጻሚ ይሆናል::

ପିତ୍ତୁ ମହାନ୍ ରାଜ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟର ଦଶ

- ፩. የብር ክፍ.የ የገኘው ገበሮ በሚሬስ ስት ተከራክር ይመሱ
ወሰን ለተሽጠ በመሬዝ ለሚገኘ የንግድ ዕቂ የተደረገው የገዢ መሬ ተቀናሽ ይደረጋል::

፪. በማርሃር ዓመት ወሰን ለተሽጠ በመሬዝ የሚገኘ የንግድ ዕቂዎች የተደረገው መሬ የሚሰለው በኢትዮጵያ የወሬ ለነበረት ከዚ ማለትም በመሬዝ የሚገኘው የእያንዳንዱ ዕቂ ቅሁ በኢትዮጵያ መሬ እንዲሠላ በሚያሳይ ተለው አጠቃላይ ተቀባይነት ባገኘው የሚሰለ አያያዝ ለነበረት መሬረት ነው::

፫. ለዘሮ እንቀጽ እፈፀቀም “በመሬዝ የሚገኘ የንግድ ዕቂ” ማለት በሚርሱ ሆኖ ወሰን ተቀም ለይ የዋለ ወይም የምርሱ እና እንዲሆኑ የተደረገው የንግድ ሲሆን ሁሉ ለማቅረብ የተሞ ማኅኝውም ዕቂ ነው::

፩፻፲፭፯፯ ቁጥጥ

- ፩. የብር የሚከልልበትን የንግድ ሥር ገበ ለመስለን
የንግድ ሥርው ሁበት በለበት ለንግድ ሥርው ሁበቶች
የእርቃና ቅናን ማደረጋቸው ይቻላል::

፪. ሆኖ ተብብ፣ የተገኘት ዕቅዱ፣ ከክቡር ማደረሰበት የተወራ
ይጣዬበት እና ለለም የቃቃው የማይቀንስ እና ገዢ
የማያደርግበቸው የንግድ ሥር ሁበቶችን በሚመለከት
የእርቃና ቅናን አይፈልም::

፫. የአገኗ ወይም የፊለስት ማንበታዎች ባለበት ለመሆን
አገኗ ወይም ለለም ማንበታዎችን ለማቅረብ፣ ለማቅረብ
እና መልስ ለመገኘበት የተደረገት ወጪዎች ለእያንዳንዱ
በተናጠል በቀጥተኝ የእርቃና አቀፍነስ ዘዴ መሠረት ይ-
TCበንት የእርቃና ቅናን ይደረጋል::

፬. ግዘኔዋ ለልያም የፊለስት ሁበቶች ባለበት ለመሆን
ወይም እናሁህ ሁበቶች ለማቅረብ፣ ለማቅረብ እና መልስ
ለመገኘበት የተደረገት ወጪዎች ለእያንዳንዱ በተናጠል
በቀጥተኝ የእርቃና አቀፍነስ ዘዴ መሠረት ይ-
TCበንት የእርቃና ቅናን ይደረጋል::

፭. ከዚህ በታች በሁለት ምድብ የተመለከቱ የንግድ ሥር
ሁበቶች በተቋል የእርቃና አቀፍነስ ሥርዓት መሠረት
ቀጥሉ በተመለከተው መጠና የእርቃና ቅናን ይደረጋል
ቻዋል::

ሀ) ከሞተውተረዥ፣ የመረጃ ሥርዓቶች፣ የለፍትወር
ወጪዎች እና የመረጃ ማካማዎች መሚራያዎች ይ-
TCበንት

ለ) ለለም ማናቸውም የንግድ ሥር
ሁበቶች ይ- TCበንት

፮. ከዚህ በላይ በንብብ እንቀጽ (፭) ለተመለከተው ለለም
ዶንድ ምድብ የተመለከው የእርቃና ቅናን መጠና
በየምድበት ለእርቃናው ቅናን መሠረት በሁለው ፍሳሽ
ለይ ተረምግ ይደረጋል::

፯. የእርቃናው ቅናን መሠረት በታክስ አዎን መሸመራ
የመንኛ ሂሳብ ማዘዣ ለይ የተመዘገበው የመዘገብ ቅ-
ሰመን፣ በዚህ ፍሳሽ ለይ::

ሀ) በየምድበት የለ ሁበቶች ባለበት ለመሆን ወይም
እናኝ ሁበቶችን ለመመሆረት ወይም እናሁህ
ሁበቶች ለማቅረብ፣ ለማቅረብ፣ መልስ ለመገኘበት
በታክስ አዎን የተደረገት ወጪ ተጨምር::

ለ) በታክስ አዎን የተወገኙ ዕቅዱ የኩያዊ የጋ-
በተፈጥር አድጋ ለውድሙ ወይም በለ ከቀጥጥር
ውጪ በዚህ ምዝኑያት ለውጥ ለጠመናው
ሁበቶች የተገኘ ከዚ ተቀናለ ይ-TCበንት::

፪. የእርቃናው ቅናን መሠረት ከዚህ በታች ከዚ፣ ከዚ
በታች የሁለው መጠን ገብር ከሚከልልበት ተርፍ ሌያ
ተደምር የእርቃናው ቅናን መሠረት ነው ይ-ደረጋል::

፫. የእርቃናው ቅናን መሠረት ከብር ይጤ የማይበልጥ
በሚሆንበት ሲሆ ይህ መጠን በአንድ ሲሆ ከንግድ
ሥራው ፍሳሽ ለይ ተቀናን ይ-ደረጋል::

፬. የንግድ ሥራው ሁበት እንደገና እንዲገመት ተደርጋ-
ተጨማሪ አለበት የተገኘ እንደሆነ፣ ተጨማሪው አለበት
የእርቃና ቅናን መሠረት ሆኖ አይወሰድም::

፭. ገብር የሚከልልበትን ከንግድ ሥራው ንብረት የተደረ-
የጥና እና የማቅረብ ተከከለኛ ወጪ እንዳቀነ
የ-ደረጋል:: ሆኖም በዚህ ዓይነት የሚቀነሰው ወጪ
መጠን ለእያንዳንዱ የንግድ ሥር ብብር የእርቃና ቅናን
መሠረት ከዚው ፍሳብ ይ-TCበንት ለጠቀት እና ተፈጻሚ
ከኩ ተርፍበት በላይ የሁለውን ተከከለኛ ወጪ የእርቃናው
ቅናን መሠረት ከፍ ለማደረግ ይ-መለል::

- 4) In the case of bodies other than companies, Sub-Article (3) above shall apply as if for the reference to share capital there were substituted a reference to basic capital.

22. *Trading Stock*

- 1) For the purposes of ascertaining the income of a person for a tax period from a business, there shall be deducted the cost of trading stock of the business disposed of by that person during that period.
 - 2) The cost of trading stock disposed of during a tax period is determined on the basis of the average-cost method, i.e. the generally accepted accounting principle under which trading stock valuation is based on an average cost of units on hand.
 - 3) The term "trading stock" means any business asset that is either used in the production process and becomes part of the product, or that is held for sale.

23. *Depreciation*

- 1) In the determination of taxable business income, the owner of the business assets may deduct depreciation for business assets.
 - 2) Fine art, antiques, jewelry, trading stock and other business assets not subject to wear and tear and obsolescence shall not be depreciated.
 - 3) The acquisition or construction cost, and the cost of improvement, renewal and reconstruction, of buildings and constructions shall be depreciated individually on a straight-line basis at five per cent (5%).
 - 4) The acquisition or construction cost, and the cost of improvement, renewal and reconstruction, of intangible assets shall be depreciated individually on a straight-line basis at ten percent (10%).
 - 5) The following two categories of business assets shall be depreciated according to a pooling system at the following rates:
 - (a) Computers, information systems, software products and data storage equipment: twenty-five (25%).
 - (b) All other business assets: twenty percent (20%).
 - 6) In each category as referred to in Sub-Article (5), the rate of depreciation specified in that Sub-Article shall be applied to the depreciation base of the category.
 - 7) The depreciation base shall be the book value of the category as recorded in the opening balance sheet of the tax period:
 - (a) increased by the cost of assets acquired or created and the cost of improvement, renewal and reconstruction of assets in the category during the tax period.
 - (b) decreased by the sales price of assets disposed of and the compensation received for the loss of assets due to natural calamities or other involuntary conversion during the tax period.
 - 8) If the depreciation base is a negative amount, that amount shall be added to taxable profit and the depreciation base shall become zero.
 - 9) If the depreciation base does not exceed Birr 1,000 the entire depreciation base shall be a deductible business expense.
 - 10) If a revaluation of business assets takes place, no depreciation shall be allowed for the amount of the revaluation.
 - 11) In determination of taxable business income a deduction is permitted in respect of each category of business assets for the maintenance and improvement expenses of business assets belonging to that category for the actual amount of the expenses, but not in excess of twenty percent (20%) of the depreciation base of the category at the end of the year. Any actual expenses exceeding this twenty percent (20%) shall increase the depreciation base of that category.

ክፍ ፲፻፭: ሥራ ጥገና አውሃር

- ፩. በንግድ ሥራ አንቀጽ ወሰጥ ተቀም ላይ የዋሌ ገብረት የተስጠት የተለመው ወይም በማናቸውም ለላ መንገድ የተለፈ አንደሆነ በለንዳህ ዓይነት አውሃር የተገኘ ተቀም ወይም ከሂሳ ከግምት ወሰጥ የሚገባ ይሆናል፡
- ፪. አንዳን የመዳረሻት ሽደት ተፈጻሚ የሚሆን ተጨማሪው ከ-ባንያዥት የንግድ ሥራ ጥገና አውሃር ወደለለው መተለፈ ጥገና አንደሆነ አያዝ አውሃር፡
- ፫. አንዳን የመዳረሻት ሽደት ተፈጻሚ የሚሆበት / የሆነ ባቃው ከ-ባንያዥ / ከ-ባንያዥት የንግድ ሥራ ጥገና አውሃር አንደሆነ የመዳረሻት ሽደት ከመረመሙ በራት ከነበረው የንጂረቱ እናት ጥር አንድ ይሆናል፡ በመሆኑም ቀመ-የአርቃኝ ቅደሻ ሽሳሽ አንዳን ስሜ የመዳረሻት ሽደት ከ-ባንያዥ ይዘዋል፡
- ፬. “አንዳን መዳረሻት” ማለት፡
 - ሀ) ካዋርናታቸው በኢትዮጵያ የሆነ የሀላት ወይም ከሁሉት በላይ የሆነ ከ-ባንያዥት መቀበድ፡
 - ለ) በኢትዮጵያ ካዋር የሆነውን ከ-ባንያዥ ደንጋጌ የሚያስተ አከላም ቅደ (፭ ጥርጉት) ውጤት በመቀመጥ ወይም የለለው ተቆላለ አከላም ቅደ ውጤት በመቀመጥ አንዳን በሚዳረሻው ከ-ባንያዥ አበል የሆነ ደርቃኝት በሚያገኘው አከላም ለውጥ በቻ የተስጠት ወይም በማናቸውም ለላ መንገድ የተለፈ አንደሆና፡
 - ሐ) አንዳን በሚዳረሻው ከ-ባንያዥ ወሰጥ አበል ለሆነ ከ-ባንያዥ በአከላም ደርቃኝ የቅር ለገኘ ላይ መብት በማናቸውና የድጋጌ ተገኘው በቻ በሚያስተ አከላም፡ በኢትዮጵያ ካዋር ከሆነ ከ-ባንያዥ ሁሉት ወሰጥ (፭ ጥርጉት) ውጤት በመቀመጥ ወይም ከ-ባንያዥ በሚዳረሻው ከ-ባንያዥ የተስጠት ወይም የተለፈ አንዳን፡
 - መ) በኢትዮጵያ ካዋር የሆነ ከ-ባንያዥ ወደሁሉት ወይም ከዚያ በላይ ወደሆነ ከ-ባንያዥት መከናፈል፡
 - ወ) አንድ የንግድ ሥራ ደርቃኝት የተቀብላዋቸውን ከተታል፡ የደርቃኝቱን ከተታል ለየዘመና ለተከናፈል ነው፡፡

የዘመና ዓይነት፡ አንዳን መዳረሻት ማለትም መሆኑት፡ በለላ መያዝ፣ መተለፈ፣ መከናፈል ወይም የተቀብላዋቸው ከተታል የዋናውን የንግድ ሥራ ከ-ባንያዥ ከተታል ወደየዘመና መሽጢን ውጤት ዓለማ የተከሰለ ከላላ ለማግኘት ያለመሆኑን የጊበር አከላው ባለሙስልን ማረጋገጫ አለበት፡፡
 - ፯. ከዚያ በላይ ከንዱ አንቀጽ ይ-፩ የተደኋገጫው በኢትዮጵያ ይቻል(፩) የተመለከተውን የንጂረቱ አውሃር ተጨማሪ ይሆናል፡፡
 - ፱. ለሂሳ ስው-ቅናን ለለመስከተት የተገኘው በኢትዮጵያ ይቻል(፪) መዘረት ዓይነት በላይው ለማቅ መከናፈል የሚሆን የንግድ ሥራ ጥገና አውሃር አይመለከትም፡፡
- ፲፻፭. **የማይስበበብ ዕዳ**
 - ከዚያ በታች የተመለከተት ሁኔታዎች ለሚለ ጥብር የሚከል ሌቦት የንግድ ሥራ ገበያ በሚመለንበት ሌላ የማይስበበብ ዕዳዎች ተቀናሽ ይደረጋል፡፡
 - ሀ) ከማይስበበብ ዕዳ ጥር ተመጠጣኝ የሆነ ሽሳሽ ወይም በኢትዮጵያ ገበያ ተደሃ ከሆነ፡ እና፡
 - ለ) ዕዳው ከጊበር ከተራ የሚሰበ መግዛት የተወረዘ ከሆነ፡ እና
 - ሐ) ዕዳውን ለማስጠበበ ተገበዎ የከባ እርምጃ ተወስኝ ገበያ ለማድረግ የለመቻለ የተረጋግበ ከሆነ፡፡
- ፲፲. **ለ፫.የፍንጻ ደርቃኝት የተፈቻለ ላይ መጠብቅዎ**
 - ግብር የሚከልበበት የ፫.የፍንጻ ደርቃኝት የንግድ ሥራ ገበያ በሚመለንበት ሌላ በኢትዮጵያ በኤሌክትሮኒክስ የሚከናው የሚከልበበት የፍንጻ ደርቃኝት የሚከልበበት የፍንጻ ደርቃኝት የንግድ ሥራ ገበያ ከአዲ መጠብቅዎው ሽሳሽ ወይም በተደረገው መጠን ከፍ አንዳን ይደረጋል፡፡
- ፲፲. **ተቀናሽ የሚዳረሻ የካተታ ተሳት**
 - ፩. ከዚያ በታች ከንዱ አንቀጽ (፩) እና (፪) የተመለከተት ሁኔታዎች ለሚለ፣ በኢትዮጵያ ወሰጥ ካዋር የሆነ ከ-ባንያዥ ወይም የተመዘገበ የሚከናው የሚገባውን ተርፍ የለንን ከ-ባንያዥ ወይም የሚከናው የሚገባውን ከተታል ለማሳደግ የዋለው ከሆነ ለዘመና ዓለማ የዋለው ተርፍ የጊበር ከሚከልበበት የንግድ ሥራ ገበያ ላይ ተቀናሽ ይደረጋል፡፡

24. Transfers of Business Assets

- 1) When assets used in a business are sold, exchanged, or otherwise transferred, gain or loss is recognized on the transfer.
- 2) Transfers of business assets among companies which are parties to a reorganization are not treated as a disposal of the property.
- 3) The value of business assets held by a company or companies which are parties to a reorganization is the same as the value of such assets immediately before the reorganization. Similarly, the balance value of any depreciation categories shall be carried over.
- 4) “reorganization” means:
 - (a) a merger of two or more resident companies;
 - (b) the acquisition or takeover of fifty percent (50%) or more of the voting shares and fifty percent (50%) or more of all other shares by value of a resident company solely in exchange for shares of a party to the reorganization;
 - (c) the acquisition of fifty percent (50%) or more of the assets of a resident company by another resident company solely in exchange for voting participations with no preferential rights as to dividends of a party to the reorganization;
 - (d) a division of a resident company into or more resident companies; or
 - (e) a spin-off

The Tax Authority shall ensure that the merger, acquisition, takeover, division, or spin-off is not having tax avoidance as a principal objective.

- 5) The rules of Sub-Article (1) – (4) shall not apply to the transfer of assets described under Article 23(5).
- 6) Loss shall not be recognized on the transfer of a business asset to related person within the meaning of Article 2(4).

25. Bad Debts

In the determination of taxable business income, a deduction shall be allowed for a bad debt if the following conditions are met:

- (a) an amount corresponding to this debt was previously included in the income;
- (b) the debt is written off in the books of the taxpayer; and
- (c) any legal action to collect the debt has been taken but the debt is not recoverable.

26. Special Reserves for Finance Institutions

In the determination of taxable business income of finance institutions a deduction shall be allowed for special (technical) reserves in accordance with the directives issued by the National Bank of Ethiopia; the business income, however, shall be increased by amounts drawn from such reserves.

27. Participation Deduction

- 1) If a resident company or partnership reinvests the profit it earned to raise the capital of another company or partnership subject to the conditions in Sub-Article (2) and (3); such amount shall be deductible from its taxable income.

- 2) The deduction mentioned in letter (a) of Sub-Article (1) shall apply to shares of resident companies that are subject to taxation under Schedule C and in which the investing body has a shareholding of at least twenty-five percent (25%), by value or by number, in the share capital or the voting rights.
 - 3) The deduction mentioned in letter (b) of Sub-Article (1) shall apply to basic capital of resident registered partnerships that are subject to taxation under Schedule C and in which the investing body holds at least twenty-five percent (25%) by value of basic capital.
 - 4) The Council of Ministers shall by regulations determine the manner in which the incentive granted in this Article shall be applied.

28. *Loss Carry forward*

 - 1) If the determination of taxable business income results in a loss in a tax period, that loss may be set off against taxable income in the next five (5) tax periods, earlier losses being set off before later losses.
 - 2) If during a tax period the direct or indirect ownership of the share capital or the voting rights of a body changes more than twenty-five percent (25%), by value or by number, Sub-Article (1) shall cease to apply to losses incurred by that body in that tax period and previous tax periods.
 - 3) A net operating loss may be carried forward and deducted only for two periods of three years.

29. *Transfer Pricing*

 - 1) Where conditions are made or imposed between persons carrying on business in their commercial or financial relations which differ from those which would be made between independent persons, the Tax Authority may direct that the income of one or more of those related persons is to include profits which he or they would have made but for those conditions. The Tax Authority shall do so in accordance with the directives to be issued by the Minister.
 - 2) In order to ensure the just and efficient application of this Article the Tax Authority may make agreements in advance with persons carrying on entrepreneurial activities, subject to conditions if necessary, that specified conditions between related persons do not differ from those which would be made between independent persons.

30. *Exemptions*

 - 1) The following categories of income shall be exempt from payment of business income tax hereunder:
 - (a) awards for adopted or suggested innovations and cost saving measures, and
 - (b) public awards for outstanding performance in any field.
 - (c) income specifically exempted from income tax by the law in force in Ethiopia, by international treaty or by an agreement made or approved by the Minister.
 - 2) The revenue obtained by:

- v) የፌዴራል እና የከልል መንግሥት እንዲሁም
የተተማ መሰተዳድርች የመንግሥት መ/ቤቶች;
w) የክፍያዎች በተመሳሳይ

100

የወንጻረቶ “ሙ” ገበ/ ሊሰራች ገበወች

ପ୍ରତିକାଳ ମନୀତଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବସ୍ତୁଗତିକୁ

- ፩. በማንኛውም የፋጤራ መብትን በማከራየት በተገኘ
በረ ገይ አምስት በመቶ (አምስት በመቶ) ግብር
ይከልልበታል::

፪. ግብር ቅንጫ ገበ የማድረግ ይለፈንት የተጠለበት ስው-
በዚህ አዋጅ በተመለከው የረሱ ገደብ ውስጥ የተጠቀ
ሰውን ግብር ቅንጫ በመሆኑ ለማጠር አገባበው መ/ቤት
የሚሰቻቸውና የመከራል ግዳታ አለበት ::

፫. ከፍተ ነዋሪነቱ በውጥ አገር ሆኖ ተቀባዩ ነዋሪነቱ
በኢትዮጵያ ውስጥ የሆነ እንደሆነ : ተቀባዩ በዚህ
አዋጅ በተመለከው የረሱ ገደብ ውስጥ የፋጤራ መብት
በማከራየት በንው ገበ ገይ የሚከልለውን ግብር
ይከፍላል ::

፬. በዚህ ዓይነት የተከፈለው ግብር ተከለ ከዚህ ላንቃ
ስቃይ የተገኘውን ገበ በሚመለከት የመጨረሻ
ይሆናል ::

፭. በዚህ አዋጅ ውስጥ “የፋጤራ መብትን በማከራየት
የሚችለ ገበ” ማለት ተቋሳቋሽ ልላም እና ለረዳዎ
ወይም የቴሌፏይንስ ሥርዓት የሚውል የተቋሳቋሽ
ፈላም ወይም የፊጥ ክፍትን : ማጥቻቸውም በኢትዮ-
ጵያ ለመተካም የተሰጠ ሂቃድ : የንግድ
ጥልት : ዓይነው ወይም ባኩል : ተንሃ : በሚሰጥር
የተያዘ ፈርማው ወይም የእመራረት ሂደት : ወይም
የማናቸውንም የኢትዮጵያት : የንግድ ወይም የሚያስ-
መሆኝ ወይም በኢትዮጵያት : በንግድ ወይም
በሚይንስ ከተገኘ ልላም የተሰጠበት መረጃን
መጠቀሱን ወይም የመጠቀም መብትን ማሞር
ማጥቻቸውንም የሥነ-ጽሐፍ : የኢትዮጵያ ወይም የሥራ
ንስ ሥራ ላይ መብትን መጠቀሱን ወይም
የመጠቀም መብትን ለተቀም በማከራየት ባኩንያት
የሚችለ ማጥቻቸውም ክፍይ ነው ::

ጥ. ፩፻፭፻፭ አገልግሎት በመሰጠት የሚገኘ ገበያ

- ፩. በእ.ት.የ.አ.ም ንዑስ ለሆነ ለማቻ ከእ.ት.የ.አ.ም ውጤ
ለተሰጠ የተከናዣ አገልግሎት የተፈመው ከፍም ጥርጉ
ንት (አሁን በመቀ) በር ይከልልበታል :: ይህንንም ውጤ
አገልግሎት የተፈመለት ከተደረገ እያቀነስ በማሳ
ቁረት ለማብር አስተያየው መ/ቤት ገበያ ማድረግ አለበት::
“የተከናዣ አገልግሎት” ማለት ማፍቃዎችም የባለሙያ
ምክር ወይም የተከናዣ እንዲያለው እንደሚለው ነው::

ወጪ. ከዕድል መ-ከራ የሚገኘን ገበያ

- ፩. በዚህ መ-ከራ ወ-ዳናር እናናል በመሆን (ለምሳሌ
ከላተረ፡ ከቶምበት ወይም ከለለች ተመሳሳይ እንቅስ
ቍለዋች) ገበያ የሚያገኘኝ ማናቸውም ስው ከበር ይች በላይ
በሆነው ገበያ ላይ ገዢ ተርሰንት (አሁኑ አምስት
በመቶ) ባብር ይከፍልል፡፡
 - ፪. ከኩረ በኢንቀጽ ይች በተመለከተው መሠረት ባብርን
ቁጥር በግብረኤልት ለግብር አሉበትው ባለሙልጻን ገበያ
ማድረግ አሉበት፡፡
 - ፫. በዚህ ዓይነት የተከፈለው ባብር ከዚህ እንቅስቍለ
የተገኘውን ገበያ በተመለከተ የመጨረሻ ታክክ
ይሆናል፡፡

፩፭- የአክሰዳን ትርፍ ፌርማ

- ፩. የእኩረጥን ማገበር ካኩረለው የእኩረጥን ደርሻ
ወይም ቁላፊነቱ የተወሰኑ የግል ማገበር ካሸያከና
ፍለው ተርጓሜ ገዢ የሚሸጠኝ ማድረግውም ለው በገኘው
በዚ ላይ ቴርጉት እናሁር በመቀቅ ባብር ይከተላል፡
፪. ካኩ ባብሩት ቅዱስ በማስቀረት ለማብር አስተያየው
ባለሁልጣን ገዢ ማድረግ አለበት፡፡
፫. በዚህ ፍይይት የተከፈለው ማብር ካዚህ እንቅስቃሴ
የተገኘውን ገዢ በተመለከተ የመጨረሻ ተከለ
ይሆናል፡፡

፩፻፲፭ የፌዴራል የሚገኘውን ነበረ

በዚህ አዋጅ እንቅስ ተችል ከተመለከተው ገብር ከሚከራ
አበት የሚገል እንቅስቸው ፈር በማይደገናጀ አኞችን ንብረት
አላይ እላይ በማከራየት ገቢ የነገሩ ማኅውም ስው ነ
በገኘው የቀመጥ ተቻላለ ገቢ ሌይ ተርጓሜት (አሁን
አያስተ በሙቀት) ገብር ይከናወል። በዚህ ዓይነት የተከናወልው
ገብር የመጨረሻ ይሆናል።

- (a) the Federal, Regional and Local Governments of Ethiopia;
 - (b) the National Bank of Ethiopia from activities that are incidental to their operations shall be exempt from tax on Schedule C income.

SECTION V
Scheduled Income/Other Income

31. Royalties

- 1) Royalties shall be liable to tax at a flat rate of five percent (5%).
 - 2) The withholding Agent who effects payment shall withhold the foregoing tax and account to the Tax Authority within the time limit set out in this Proclamation.
 - 3) Where the payer resides abroad and the recipient is a resident, the recipient shall pay tax on the royalty income within the time limit set out in this Proclamation.
 - 4) This tax is a final tax in lieu of a net income tax.
 - 5) The term "royalty" means a payment of any kind received as a consideration for the use of, or the right to use, any copyright of literary, artistic or scientific work, including cinematography films, and films or tapes for radio or television broadcasting, any patent, tradework, design or model, plan, secret formula or process, or for the use or for the right to use of any industrial, commercial or scientific equipment, or for information concerning industrial, commercial or scientific experience.

32. Income from Rendering of Technical Services

- 1) All payments made in consideration of any kind of technical services rendered outside Ethiopia to resident persons in any form shall be liable to tax at a flat rate of ten percent (10%) which shall be withheld and paid to the Tax Authority by the payer.
 - 2) The term "technical service" means any kind of expert advise or technological service rendered.

33. *Income from Games of Chance*

- 1) Every person deriving income from winning at games of chance (for example, lotteries, tombolas, and other similar activities) shall be subject to tax at the rate of fifteen percent (15%), except for winnings of less than 100 Birr.
 - 2) The payer shall withhold or collect the tax and account to the Tax Authority in the manner provided in Article 67.
 - 3) This tax is a final tax in lieu of income tax.

34. *Dividends*

- 1) Every person deriving income from dividends from a share company or withdrawals of profits from a private limited company shall be subject to tax at the rate of ten percent (10%).
 - 2) The withholding Agent shall withhold or collect the tax and account to the Tax Authority.
 - 3) This tax is a final tax in lieu of income tax.

35. *Income From Rental of Property*

Every person deriving income from the casual rental of property (including any land, building, or moveable asset) not related to a business activity taxable under Article 17 shall pay tax on the annual gross income at the rate of fifteen percent (15%). This tax is a final tax in lieu of a net income tax.

ገጽ ቅጽታቸው ሲደረሰ እንደተ የዘመ ስለ የኩር ቅን ጉዢነት ዓ.ም.

Առաջ. ՈՒՓՈՂՋ ԴՅԱՌ ԱՅ ՔԾԱՀԱ ՔՎԼԲ ԴԱ

፩. ማኅተም በስት ከተቀማቸውን ገዢነት በሚገኘው ወልድ
ለይ እምነት በመቶ (፩ ፌርዴንት) ገብር ይከፍላል፡፡

፪. ከፋይ የበሩን ቅጽለ በማቅረት በእኔችያ ታደሰ በተደና
ገዢ መሠረት ለግብር አስተባዬ ባለሥልጣን ገበ
ማድረግ አለበት፡፡

፫. ምክንያቱ የቴክሳስ ወጪ ከዚያ ይቻል፤ ይቻልኝነት

բ. ՈՒՍ ԳԵՐԴԻ ՔԻՆԱԼՈՎ ՊԱԾ ԽՈՓԸ ՀԻՇԻՄՅԻ
ՂԱ ՈՒՄԱԼԻՒՄ ՔՄԱԿԱԴՐ ՊԱԾ ՔՄՐՃԱ :
Վ Ա Տ Ա Բ Ք Ե Ւ Ժ Հ Ա Տ Ա Բ Ա Ր Ա Ջ Ա Ր Ա Ջ

የተወለደ የካርታል ንብረቱን ማማጣለበች የሚገኘው ተፈጻሚ

፭. በዚህ አንቀጽ የተዘረዘሩትን ገዢዎችን በስጠት ወይም
በሽያጭ በማስተላለፍ የሚገኘው ተቁም ከዚህ በታች
በተመለከተው የሚሰነፈ ዕስ ግብር የሚከልበበት
ይሆናል”

Ա) ԱՅՊՀ: ԱԳ-ՊՃՀ: ԱԼԸ ՔԴՔԻ ՀՅՎՔԴ Ի Է
ՏԸՆԴԴ (ՀՄՇ ՀՅՈՒԴ ՈԽԹ):
Բ) ՔԻ-ՂՅՎՔԴ ՀԻ՛ԼՐՆ Ո ՏԸՆԴԴ (ՄԱՂ

የመተዳደሪያ የተመለከተ በመሆኑ የሚከተሉት ስልጊዣ ይገኛል

፩. በግል መኖረցኝት የተዘጋጀ በተ በማስተላለፍ የሚገኘ
ጥቃዋሚ ግብር እኩዴልበትም ::

፪. በዚህ እንቅጽ ግብር ከተመለከቻው ገብረታቶች የተገ

፳. ተወ-ን ተቁም ለማስላት የሚያስተላው ካወ በሚሸስ
ትርቃች ምክር ቤት በሚመጣ ደንብ ይወሰናል፡፡
በአንቀጽ ጽዴት(፩) በተመለከተው መሠረት በሚከናወን
አንደገኘ የመደራጃት ሚኒት በኢትዮጵያ ነዋሪ ለሆነ
ከባንያ ወሰነት የሚደረግ ማኅቻውም የእከለያን
መተለፈ፡ በዚህ የመደራጃት ሚኒት ተሳታፊ ለሆነ
ለሌላ በኢትዮጵያ ነዋሪ ለሆነ ከባንያ የሚደረግ
የእከለያን ልዕቅ ከሆነ እከለያን አንድተካት አይች
ወርም፡፡

፩. በንዑስ አንቀጽ (፭) መሠረት በልዋም የተሰጠው

አከላምን ቅርጋመኝመረዋው አከላምን ቅርጋመኝ
ከከሉ በታች የተዘረዘሩት ገዢች እንደተጠበቀ
ሆነው፣ እንደሁለም ዓላማዎችን በማስተካላፍ ዘረተ
የሚረርሰለ ከሚራ ዕውቅና ተስተቶት ከተገኘ ተቀም
በግብር ክፍል ይገኛል”

በር አንቀሳባቢ ይረዳል፡
ሀ) በዚህ አንቀጽ መሠረት በተደረገ የነጻቸው
የጊዜ መተላለፈ ያጋጠመ ከሚሱ በዚህ
አንቀጽ መሠረት በተደረገ የጊዜ መተላለፈ
በተገኘ ተቆም ላይ እንዲ በማድቃቃውም ለለ
አካራን በተገኘ ገበዎች ተቆም ፈር እንዲ
ከከለ አይደለምም፡፡ ከዚህ በለይ በተመለከተው
መሠረት ያልተከከለ ከሚሱ ለልተወሰን ገዢ
ወደፊት ለግጻዊ ይችላል፡፡

ለ) በእንቅስ ይ(ዕ) የንኑት ለላቸው ስምቶ
በተሰጠው ተርጉም የሚገልጻ ይረዳቸዋል በመከ
ከላቸው በሚያደርግት እንቅስቸ የሚያደር
ማቸው ካሱ እንደማየከነስ ካሱ ተደርጓ
አይወለድም::

፩. ማናገሻው-ም በዚህ እንቅጽ ግብር የተጠለበትን
የነጋጌ ንብረት አው-ው-ር የመቀበላ ወይም የመመ
ዘንብ ወይም በማናገሻው-ም መንገድ የሚከራከር ሆኖ የጥንቃ
የተሰጠው ስው ግብሩ መከናወልን በያረጋግጣ
አው-ው-ኝን አይቀበልም፡ አይመዘግበም፡ አይ
ደቅም፡

ከፍል አንድ
— ታላ ይጠዋቸ

የኢትዮጵያ ማኅበር

የፌዴራል በዚህ ማረጋገጥ

፩. ይህን አዋጅ እና በዚህ አዋጅ መሠረት የሚመጠ
ደንበኛን በሥራለ የሚቀል እና የሚሰራለም ስላለንት
መኖር ነው፡፡ ይሁን የሚከተሉ የሚመጠውን የሚከተሉ የሚመጠውን

፩. የግብር አስተያየት በለምልጻን ይሆናል፡፡
በማኑኑውም በለላ አገ ወሰት ተቋራረ የህን ደን;
ረዥቶ በኋናናም፡ የግብር አስተያየት በለምልጻን
በማኑኑውም ገዢ በግብር ካፍቃ የቀረቡ ማኑኑኝ
ውኑም መግለጫዎች፡ ወኑደትና የሚሸጠ መዘገበ
ለማረጋገጥ፡-

v) ከጋዥ ሥልጣን የተሰጠቸው ተቆጥጣረማች
ወደ ገብር ክፍሩ የሚገኘው ወይም የመሆኑ ሥራ በ
በመለከት ገበና ወጪን የሚያሳይ ወንድቻን
ለንግድ የተከማቸው ስታምቻን፣ ለስት ስታምቻን
ወይም የሚሆበት መካማበትንና ወንድቻን ለማመ
ከርና ለመመርመር :

36. Interest Income on Deposits

- 1) Every person deriving income from interest on deposits shall pay tax at the rate of five percent (5%).
 - 2) The payer shall withhold the tax and account to the Tax Authority in the manner provided in Article 67.
 - 3) This tax is a final tax in lieu of income tax.

37. Gain on Transfer of Certain Investment Property

- 1) Income Tax shall be payable on gains obtained from the transfer (sale or gift) of property described in this Article at the following rates:
 - (a) building held for business, factory, office 15% (fifteen percent)
 - (b) shares of companies 30% (thirty percent)
 - 2) Gains obtained from the transfer of building held for residence shall be exempt.
 - 3) The basis for computation of gains obtained from the transfer of properties described in this Article shall be determined by Regulations to be issued by the Council of Ministers.
 - 4) Any exchange of shares in a resident company which is a party to a reorganization – as defined in Article 24(4) – in exchange for share in another resident company which is also a party is not a disposal of the shares.
 - 5) The value of the shares given in exchange under Sub-Article (4) shall be equal to the value of the original shares.
 - 6) Loss on the transfer of such property shall be recognized and be available to offset gain subject to the following limitations:
 - (a) Loss on transfers under this Article may be used to offset gain on transfers under this Article, but may not be used to offset any other income or gain. Unused losses may be carried forward indefinitely.
 - (b) No loss shall be recognized on transfer to associates within the meaning of Article 2(4).
 - 7) Any person authorized by law to accept, register or in any way approve the transfer of capital assets shall not accept, register or approve the transfer before ascertainig that the payment of the tax has been duly effected in accordance with this Article.

CHAPTER II

Procedural Provisions

Section 1

General Provisions

38. Powers And Duties of Tax Authority

- 1) The implementation and enforcement of this Proclamation and of Regulations issued hereunder shall be the duty of the Tax Authority.
 - 2) Notwithstanding anything to the contrary in any other law, the Tax Authority shall be empowered to investigate any statements, records and books of account submitted by any taxpayer at any time by:
 - (a) sending duly accredited inspectors to the place of business or practice of the tax payer to check same or any vouchers, stocks of other material items of the taxpayer;

(a) የብር ከፋይ ወይም የሂሳብ መዝገበውን እና ዘመኑን ወይም መረጃን ለማጥኑት የሚታሰውን ወይም አነዱሁን የመጠበቅ ሚሉእነት የተሰጠውን ማናቶችንም የግብር ከፋይ ተቀባሪ በአመቱ የግብር አስተባበ መሥራው በት የሥራ ስላቶች እና ዘ/በት ተገኘች ለሚቀበለት ለገኘው አግባብ የተቋሙ የሚቋሙ መልስ እንዲሰጥና የተባለትንም ዘመኑን አንድያቀበ ለማሽረን :

(b) ማዘጋጀ በት : ደርጅት : የፋይናንሰ ተቋሙ ወይም ማናቶችንም የፌዴራል መንግሥት ወይም የክልል መሥራው በት : ምዕራፍ ማናቶችውም ስው ለለዋጊር ከፋይ የሚያውቃውን መረጃ ወይም የሥራ እንቁ ስታዊ እንዲሁም የመስራር ወይም የማበራር ግንኩና ተናንጻ እንዲገልጽ ለማሽረን ይችላል :

ክፍ. መረጃዎችን በሚሰጥና ለለመጠበቅ

፩. የግብር አስተባበው ባለሥልጣን : የባለሥልጣኑ ወካል ሆኖው የሚያውቃው ወካል የነበሩ ወይም ተቀብ ለማሽረት ወይም ተቀባሪ የኞበ : በኢትዮጵያንግድ አገልግሎት በንግድ ዕለማ ተቋሙ እንዲሰጥ ከታወቃው ዓይነት መረጃ በስተቀርበ በሥራቸው አጠቃላይ የግብር ከፋይ የሚመለከቱ ለለው መረጃዎች ለማሽረን እንዲሰጥ እንዲሰጥ የሚቋሙ ወይም አስተባበው ስሌጣን በሚሰጥና በሚሰጥና ወካል ሆኖው የሚመለከቱ ለለው የሚመለከቱ ለሚሰጥና ወቅት :

፪. የግብር ከተና በመተላለፈ መረጃዎች የፈጸመውን ስው ለፍርድ ለማሽረን : ለአካል እንዲጠቀሯል አካልት : ዕ. የግብር ዕዳ : መቀመን ወይም ወለድ ወይም ማናቶችንም ሌላ የወንጀል ተያያዙ በማየት ሌላ :

፫. እትዮጵያ ፌዴራል በሚተካት ቀለም ዓቀፍ ለሞምናት መመራት ለጠዋቅ ለውጭ አገር የግብር ባለሥልጣኑት :

፬. በንጻብ እንቀጽ (፩) መመራት መረጃ በእቅዱው የገባ ለማሽረት መረጃው እንዲሰጥቸው ያደረገውን ምክንያት ማስፈልግ በሚደረግ አስተኛ መጠን ክልልና በስተቀርበ እንዲሸህ ያለውን መረጃ በሚሰጥና ወካል መመራት እንዲሸህ ያለውን መረጃዎች የሚያስፈልግ ሌላ በመተላለፈ እንዲሰጠ ማሻሻል እና የሚመለከቱ እንዲሸህ መረጃዎች የሚያስፈልግ ሌላ በመተላለፈ እንዲሰጠ ማሻሻል እና የሚመለከቱ ለሚመለከት በፊርማ በግልጽ የሚመለከት :

፭. የግብር አስተባበው ባለሥልጣን መረጃዎች የሚመለከት

ፍሮ- የግብር ደንብ

፩. እያንዳንዱ የግብር አስተባበው ባለሥልጣን ለመተካት፡-

- ሀ) ተማና እና ተከከለኛ : የብር ከፋይ በትህትናና በአከባቢት የሚቀበል :
- ለ) ከተናና : ይጋብቻ እና መመራውምና የገዢ የፌዴራል በሚመራው መመራት ሥራ ላይ ማዋል : ለዘመናቸው ወይም ለመደረግ ሌላ እስተያየት ወይም አድልም ያለማሽረን :
- ሐ) የራስና እና የባለቤትና የግብር ዕዳ በሚመለከት መጠት ለያዘዷ ተከከለ በሚቻል መሆኑ ላይ ያለመ ለተና :
- መ) የሚቻው የበተሰበ ነውምና ወይም የሚገኘ ሥራ ተቀባዩ በተቀባዩና በሚሰጠው መሆኑ ላይ ተስፊና ለያዘዷ የሚቻል ክሮ : እንዲሸህ ያለውን የገዢ ላይ ማሻሻል እና የሚመለከት :
- ኤ) በእንቀጽ ምሽ የተመለከተው እንዲተጠበቀ ሆኖ : ማናቶችንም የግብር : የተከለ ወይም የቀረጥ መረጃ በሚሰጥና መጠበቅ :
- ፪) ማናቶችንም መደለም አስመጣው : ያለመቀበል ወይም ማናቶችንም የብርን ከመስጠና ወይም ከመስጠበባ ተግባሩ ሂር የሚጠናል ለለው ተገበር :

(b) requiring the taxpayer or any employee thereof who has access to or custody of any information, records or books of account to produce the same and to attend during normal office hours at any reasonably convenient tax office and answer any questions relating thereof;

(c) requiring any person including municipality, Body, Financial Institution Department or Agency of Federal or Regional Government to disclose particulars of any information or transactions, including any lending or borrowing which it may have relating to the taxpayer.

39. Confidentiality of Tax Information

1) The Tax Authority and all persons who are or have been its agents or employees shall maintain the secrecy of all information except such information as are required by the Commercial Code of Ethiopia to be published by trade gazette, on particular taxpayers received by them in an official capacity, and may disclose such information only to the following persons:

- (a) employees of the Tax Authority, for the purpose of carrying out their official duties;
- (b) law enforcement agencies, for the purpose of the prosecution of a person for tax violations;
- (c) courts, in proceedings to establish a person's liability for tax, penalties, or interest, or in any criminal case;
- (d) tax authorities of a foreign country, in accordance with an international treaty to which Ethiopia is a party.

2) Persons who receive information under Sub-Article (1) must maintain the secrecy of that information, except to the minimum extent necessary to achieve the object for which disclosure is permitted. Other persons who receive information the disclosure of which is regulated by this section may not further disclose the information and must return documents reflecting the information to the Tax Authority.

3) Information concerning a taxpayer may be disclosed to another person with the taxpayer's written consent.

40. Code of Conduct for Tax Authority Employees

1) Each employee of the Tax Authority shall:

- (a) be honest and fair, treating each taxpayer with courtesy and respect;
- (b) apply the law, regulations and rulings to each case on the basis of the objective facts in that case, showing no partiality to members of his family or to friends;
- (c) refrain from participating in any determination that will affect his or his spouse's tax liability;
- (d) where either a known family relationship or a business interest might influence any determination he must, as an employee, make public (in the manner provided by regulations) such relationship or interest;
- (e) Subject to Article 39 protect the confidentiality of any tax or duty information, and
- (f) not solicit or accept any bribe or perform any other improper act relating to the duty to determine or collect any tax.

- 2) No employee of the Tax Authority shall act as a tax accountant or consultant or accept employment from any person preparing tax declarations or giving tax advice.

41. *Co-operation of other Entities*

 - 1) All Federal and Regional government authorities and their agencies, Bodies, Kebele Administrations and Associations shall have the duty to co-operate with the Tax Authority in the enforcement of this Proclamation.
 - 2) (a) No Ministry, Municipality, Department or Office of Federal or Regional Government shall issue or renew any license to any taxpayer unless the applicant produces a certificate from the Tax Authority to the effect that tax due in respect of the preceding year or years, have been paid or where the taxpayer is seeking license for the first time that he has registered with the Tax Authority unless appeal is pending, or time for payment is extended by the Tax Authority.
(b) If the Tax Authority refuses to issue a certificate it shall, on demand by the applicant for the license, provide him or it with a written statement of its reasons therefore.
(c) Any applicant who is aggrieved by the reasons stated by the Tax Authority for refusing to issue a certificate or by the revocation of his or its license may appeal in writing to the Review Committee.

42. *Powers of the Minister*

In addition to any powers specifically vested in him in this Proclamation the Minister of Finance and Economic Development may:

 - (a) enter into agreement with other Government for the avoidance of double taxation on activities or transactions liable to tax in the territories of both parties;
 - (b) in his discretion, waive tax upto an amount of birr 100,000 in cases of grave hardship due to natural or supervening calamity or disaster, or in cases of exceptional personal hardship not attributable to negligence or any failure on the part of the taxpayer to discharge any duty under this Proclamation; and
 - (c) no amount of tax in excess of Birr 100,000 shall be waived except with the approval of the Council of Ministers.
 - (d) issue Directives for the better implementation of this Proclamation and Regulations issued there under.

43. *TIN Requirement*

 - (a) Every person having a tax obligation is required to obtain a tax payer identification number ("TIN"), but in no case may a person obtain more than one TIN.
 - (b) No taxpayer is to be charged a fee for obtaining a TIN.
 - (c) The registration process shall proceed according to the timetable to be prescribed by directives to be issued by the Tax Authority.

44. *Supplying TIN to the Tax Withholding Agent*

A person subject to tax withholding is required to supply the TIN to the withholding agent. When paying over the withheld tax, the withholding agent shall list the taxpayer's TIN number along with the amount of tax withheld with respect to that taxpayer.

ክፍል ፪ የንግድ ሥር ፍቃድ

የንግድ ሥር ለማካናውን የሚያስቀል ፍቃድ የተሰጠው ወይም አንዳለበት ተያች የቀረበ ማንኛውም ስለመስጠት በፊርማ የሚደርሱ ነው፡፡ በፊርማ አንዳለበት መለያ ቅጥሩን ማስቀመጥ አለበት፡፡

፩. የንግድ ሥር ፍቃድ ወይም የሙያ ፍቃድ የሚሰጥ ወይም የሚያደርገውም የሚገኘውን መመሪያ መለያ ቅጥሩን ማስቀመጥ አለበት፡፡ የንግድ ሥር ፍቃድ አይደለም ወይም አያደለም፡፡

፪. በንዑስ አንቀጽ (፭) የተነገረው በኋላ የሚያደርግ ፍቃድ ስለመስጠት በፊርማ የሚደርሱ ነው፡፡ በፊርማ አንዳለበት መለያ ቅጥሩን ማስቀመጥ አለበት፡፡ የንግድ ሥር ፍቃድ አይደለም ወይም አያደለም፡፡ የንግድ ሥር ፍቃድ አይደለም ወይም አያደለም፡፡

ክፍል ፫ መመሪያዎች

የገቢዎች ማረጋገጫ የንግድ ሥር ፍቃድ ስለመስጠት ቅጥሩን ማስቀመጥ አለበት፡፡ የንግድ ሥር ፍቃድ ስለመስጠት ቅጥሩን ማስቀመጥ አለበት፡፡

ክፍል ፬ አድራሻ ስለመለዱና የንግድ ሥርን ስለማቅረብ

፩. የንግድ አድራሻውን የሚለው ማንኛውም ማስቀመጥ አለበት የተደረገውን ለመተ በቻ ቅጥት ወሰኑ ለማስረጃ አስተባዕች ስለመስጠት ማስቀመጥ አለበት፡፡

፪. የንግድ ሥርውን የሚያደርግ ፍቃድ ስለመስጠት ቅጥሩን ማስቀመጥ አለበት፡፡ የንግድ ሥርውን የሚያደርግ ፍቃድ ስለመስጠት ቅጥሩን ማስቀመጥ አለበት፡፡

፫. v) ከግብር አሁን በፈት ወይም በግብር አሁን ወሰኑ ከተቻቃው የንግድ ሥር አንቀሳቸው፣ አንቀሳቸው መንት ከማናቸውም የገቢ ምንም ማስቀመጥ አለበት፡፡ የንግድ ሥር አንቀሳቸው፣

፫. A) የንግድ ሥርው አንቀሳቸው፣ የእንዲሆትመንቱ ወይም ከማናቸውም ለሌ የገቢ ምንም ማስቀመጥ በፈት የተገኘው ገበታዊ ስለ ከዚህ አዋጅ መመሪት ማስቀመጥ አለበት፡፡ የንግድ ሥርው አንቀሳቸው፣ የእንዲሆትመንቱ ወይም ማናቸውም ለሌ የገቢ ምንም ማስቀመጥ ተቀጥር ይህ አዋጅ ተፈጻሚ ይደረግበታል፡፡

ክፍል ፭ መዝገብ ግዢታ

፩. ከደረሰ “ከ” ጥገና አንቀጽ በስተቀር በአንቀጽ (፭) በተተረጋገጠው መመሪት በንግድ ሥር ላይ የተመማሩ ወይም በሙሉ ወይም በከሳሽ የሚከራየ ከንግድ ሥር በለበት የሆኑ የሆኑ መዝገብ እና ስንደቅን የመሆኑ ግዢታ አለበት፡፡

፪. በንዑስ አንቀጽ (፭) መመሪት የሆኑ መዝገብና ስንደቅን የመሆኑ ግዢታ የሆኑ መዝገብ እና ስንደቅን የመሆኑ ግዢታ የሆኑ መዝገብ እና ስንደቅን የመሆኑ ግዢታ የሆኑ መዝገብ እና ስንደቅን የመሆኑ ግዢታ፡፡

፫. v) ቁጥር 3-በት የተገዘበበትን ቅጥሩን የተገዘበበትን ቅጥሩን የሆኑ መዝገብ እና ስንደቅን የመሆኑ ግዢታ የሆኑ መዝገብ እና ስንደቅን የመሆኑ ግዢታ፡፡

፫. A) ከንግድ ሥርው አንቀሳቸው የገቢ ምንም ማስቀመጥ ተቀጥር ይህ አዋጅ ተፈጻሚ ይደረግበታል፡፡

፫. h) ከንግድ ሥርው ጉር በተያያዘ የተገዘበበትን እና የተገዘበበትን የሆኑ መዝገብ እና ስንደቅን የመሆኑ ግዢታ፡፡

45. Business Licenses

- 1) A person obtaining a license to carry on a business occupation is required to supply the TIN to the licensing authority. All public bodies and institutions issuing a business or occupational license shall not issue or renew such license unless the taxpayer has supplied the TIN.
- 2) Notwithstanding Sub-Article (1) the licensing authority may not require the taxpayer to supply a TIN if according to the registration schedule distributed as per Article 43 shows that the date for his registration is not yet due.

46. Directives

The Minister of Revenue is hereby empowered to issue directives to provide procedures for TIN registration of taxpayers. In accordance with those directives, the Tax Authority shall prepare a schedule of registration for a TIN, which shall inter alia contain specific dates for registration of a given class of taxpayers, and shall distribute copies of the timetable to all licensing authorities.

47. Change of Address and Cessation of Business

- 1) Any taxpayer who makes a change of address shall notify the Tax Authority of the change within thirty (30) days.
- 2) Any taxpayer who ceases a trade or business activity shall notify the Tax Authority within thirty (30) days that the activity has ceased. In the case of a cessation of activity, any declaration of income required by this Proclamation to be filed at the end of a tax year, shall be filed no later than sixty (60) days after the activity has ceased. Any tax due for the period in which the cessation occurred shall be paid on or before the declaration due date determined under this provision.
- 3) Where:
 - (a) any income is derived by a person in a tax year from any business, activity, investment or other source that has ceased either before the commencement of the year or during the year, and
 - (b) if the income had been derived before the business, activity, investment or other source ceased it would have been chargeable to tax under this Proclamation,

this Proclamation shall apply to the income on the basis that the business, activity, investment or other source had not ceased at the time the income was derived.

48. Record Keeping Requirement

- 1) All persons who are engaged in a business or trade as defined in Article 2(5), or who own buildings held all or in part for rental, except for Category C taxpayers shall keep books and records.
- 2) A person who is required to keep books and records in accordance with Sub-Article (1) shall keep the following information:
 - (a) a record of the business assets and liabilities, including a register of fixed assets showing the date of acquisition the cost of acquisition, and the current book value of each asset;
 - (b) a record of all daily income and expenses related to the business activity and the matter to which they relate;
 - (c) a record of all purchases and sales of goods and services related to the business activity showing:

- (i) የተሰጠውን ደቂና የተሰጠውን አገልግሎት በመለያት;
- (ii) ደቂዎን የገዛ ወይም የሽጭ ወይም አገልግሎት የገዛ የሰጠ ስምምነት ስም፣ የግብር አስተያየት በላይልጠን ሌይት እንዳያውችው በሚያስቀር አካሪ;
- (iii) የሻጭ የገብር ከፍድ መለያ ቁጥር የገዛ አስቀድሞ ቁጥር የተሰጠው ዝረዝሩ በመጠቀም;
- iv) በመጠን የተከማቸ የንግድ ደቂዎችን ዓይነት፣ በዚ እና ለወቃዎች የተደረገውን መጠን እንዳሁም ደቂዎች የተመሆኑበትን ነው መሆኑ በጀት አመት መጨረሻ በለም የለትን ደቂዎች የሚያሳይ የሰነድ መረጃ;
- v) የሚፈለገውን ጉብር ለመመለን የሚያስቀል ማናቸውም ለለም አገባበት የለቸውን መረጃዎች;
- vi) ጉብር ከፍድ በዚው አገር ቅጽ የተዘጋጀ የሚሰነድ መካከለችና ለለም የለት እንዳሆነ እንዱሁን መካከለ በቻና ለለም በረሰሰ መጠን በአትዮጵያውያት በሚያስቀር እንዳያውች አገባበት በለም የሚፈልግ እስተርጊጥ እንዳያውች የግብር አስተያየት በላይልጠን ለመቆቻ የቅርቡ አለበት;
- vii) የግብር መመራረች ደንብ በለማቅረብ
ክ-ገንያዥና የገብር ማናበርቻ እና ለለም ለንግድ የተቋሙ ማናበርቻ ሁሉ የተመሆኑበትን የመተዳደሪያ ደንብና የመመራረች ድጋፍ ተከከላ ጉልባቸ ለገብር አስተያየት በላይልጠን መስጠትና በተከታታይም በዚህ ነው የተደረገ ለመተስተካክል ለለም የሚችል አለበት;
- viii) አዲተኛ
ix) ማናቸውም አዲተኛ የደንብነት ዓመታዊ ሂሳብ መርምጃ የሰነድ ስርዓት በግብር አስተያየት በለም ለጠን በወካና ለጠዋቅ ማቅረብ አለበት;
- x) ትያቄው በቀረበበት ቃልና በተገለዥው ሆነ ወ-ሰተ ማናቸውም አዲተኛ ስርዓቱን በያቀርብ ጉብር አስተያየት በላይልጠን የለም ተናሬ ልቃድ እንዳሰረዘ ለፈቻ ለጠዋቅ በለም ለጠዋቅ አለበት;
- ክፍል ሁለት**
ከተከፍይ ሂሳብ ለመመዘኛ ቅንስ ገበያ
የመዘገበ ማረጋገጫ
- xi) ከመቀመር በሚገኘ ገበያ ለመከፈልውን ጉብር ቅንስ ገበያ
ለለማድረግ
xii) በዚህ አዋጅ በግልጽ ከግብር ነው እንዳሆነ የተደረገ ከልሆነ በስተቀር ማናቸውም ቁጥር ለተቀመጥ ከሚከተሉ ተከለው ከፍድ ለመመዘኛ ቅንስ ማስቀረብ አለበት;
- xiii) ቁጥር በመቀመር ከሚገኘ ገበያ ለመመዘኛ ቅንስ ማስቀረብ በሚደረገ ለገድ የለበት ሂደት፣ ለመተዳደሪያ ከሚፈልጉ ለገድ ተቀናሽ መደረግ ከለበቻው ለለም ሂደት ተቀናሽ ተደምሹ ይኖረዋል;
- xiv) ቁጥር ተንተ የስቀረውን ጉብር ከእያንዳንዱ ወር መጨረሻ እንስተ በላት ሙቀት ወ-ሰተ ለገብር አስተያየት በላይልጠን ገበያ ማድረግ አለበት፣ በዚህ ዓይነት ተቀናሽ የቀረው ጉብር ገበያ በሚደረግበት ሆነ በዚህ ወ-ሰተ ለገብር የሚከፈልበት ገበያ የገኘትን ለራተኞች ከርክር የሚያሳይ መረጃ ተያይዞ መቅረብ አለበት;
- xv) ከዚህ በላይ በዚው እንቀጽ (f) መሠረት የሚሰነድ መግለጫ የግብር አስተያየት በላይልጠን በሚመለከው ቁርቻና አካሪን የሚቀርብ ሆኖ የሚከተሉትን መረጃዎች መያዝ አለበት;
- xvi) የእያንዳንዱን ተቀመር ለገድ፣ እና የገብር ከፍድ መለያ ቁጥር;
- xvii) እያንዳንዱ ተቀመር ከመቀመር የገኘውን ጉብር የሚከፈልበት ገበያ መጠን;
- xviii) ከዚህ ገበያ ለመተስተካክል ተቀመር የገኘውን ጉብር መጠን፣
- xix) ከግብር ነው የተደረገ ተቀመር የገኘውን ጉብር መጠን፣

- (i) the particular goods and services sold;
- (ii) the name of the buyers and sellers or providers in such a manner that they can be identified by the Tax Authorities;
- (iii) and using pre-numbered invoices containing the vendor's tax identification number;
- d) a record of trading stock on hand at the end of the accounting period, including the type, quantity and cost of that stock as well as the method of valuation of that stock;
- e) any other document relevant for the determination of the tax liability.
- 3) If a taxpayer has certain books or records in a foreign language, the Tax Authorities may require that they be translated into one of the official languages of Ethiopia at the taxpayer's expense.
- 4) The books and records mentioned in Sub-Article (2) shall be kept by the taxpayer for a period of ten (10) years after the end of the tax period to which they relate.
49. *Submission of Memorandum of Association*
Companies, partnership and other business organizations shall submit to the Tax Authority a copy of their memorandum of association and statutes and shall notify the Tax Authority of any subsequent change therein.
50. *Public Auditors*
- 1) Any auditor, when requested by the Tax Authority in writing shall submit the audit report of his clients.
 - 2) Where any auditor fails to submit the report within the time specified in the letter referred above, the Tax Authority shall notify the Licensing Authority to withdraw the license of the auditor.
- SECTION II**
Withholding Procedures
51. *Withholding of Tax on Employment Income*
- 1) An employer shall withhold tax from every payment to an employee, unless the payment is expressly made tax-exempt by this Proclamation.
 - 2) The obligation of an employer to withhold tax has priority over all other obligations to withhold any other amounts from payments to an employee.
 - 3) An employer shall pay the withheld tax to the Tax Authority within thirty (30) days of the end of each calendar month, and each payment shall be accompanied by a statement with respect to each employee who derives taxable income for the month.
 - 4) The statement referred to in Sub-Article (3) shall be in the form and furnished in the manner prescribed by the Tax Authority, and shall contain the following information:
 - the name, address, and TIN of each employee;
 - the amount of taxable income derived by each employee from the employment;
 - the amount of the tax withheld from that income, and
 - the amount of any tax-exempt income derived by the employee.

- ፩፪. የቁጥር ወደፊት በሚገባበት ጥሩ ለለማዘኝል የገበ ቅጂ**
- ፩. የቁጥር ለንግድ ወደፊት በሚገባበት ጥሩ የንግድ ተርፍ ገብር ይከፈልበቻቸው:: በዚህ ዓይነት የሚሰበ ስበው ገብር:: ከተከናይ ሽቦ ላይ ተቀኑስ እንደሆነ ገብር ተቀጥሮ ገብር ከተከናይ ሽቦ ላይ በግዢው:: መመሪያ መከፈል ከሚገባው የገበ ላይ የሚከፈል ይረዳል::
- ፪. በዚህ አንቀጽ መመሪት ወደፊት በሚገባበት የቁጥር ለንግድ የሚሰበበው የንግድ ተርፍ ገብር አስመራው ላይ ተከፈልው ወጪ የሚደንበ እና የሚገኘው ወጪ ላይ የሚታሰበ ይረዳል:: በዚህ አንቀጽ መመሪት ወደፊት በሚገባበት የቁጥር ለንግድ የሚሰበበው የንግድ ተርፍ ገብር አስመራው ላይ ተከፈልው ወጪ የሚገኘው ወጪ ላይ የሚታሰበ ይረዳል::
- ፫. ወደፊት በሚገባበት የቁጥር ላይ የተከፈልው ገብር:: ገብር ከተከናይ የለታወቃውን ገበ መመሪት በሚደረግ ከተወሰኑ ገብር የለበት እንደሆነ:: ገብር ከተከናይ የለቻቸው:: ወደፊት በሚገባበት የቁጥር ለንግድ የሚሰበበው የንግድ ተርፍ ገብር አስመራው ላይ ተከፈልው ወጪ የሚገኘው ወጪ ላይ የሚታሰበ ይረዳል::
- ፬. በዚህ አንቀጽ መመሪት የሚሰበበው ገብር:: የገበ ከተከናይ የሚሰበበው የንግድ የሚሰበበው የንግድ ተርፍ ገብር አስመራው ላይ ላይ የሚገኘው ወጪ የሚገኘው ወጪ ላይ የሚታሰበ ይረዳል::
- ፭. ማረጋገጫ ለዚህ አንቀጽ አፈጻጸም “ለንግድ የሚመለው ቁጥር” የሚለውን ተረጋግጧ በመመርመ ይመስል::
- ፮. ከተከናይ ሽቦ ላይ ገብርን ቅጽ ለለማዘኝል**
- ፩. በአገልግሎት መብት የተሰጠው ይርቻቸዋል:: የመን ማረጋገጫ መ/ቤቶች:: ለተርፍ ያልተቋሙ የገበ ይርቻቸዋል እና መንግሥታዊ ያልሆነ ይርቻቸዋል:: የሚሸ ለተርፍ ምክር ቤት በሚያወጣው ይንብ ገብር ተቀኑስ ቀርቡ የሚደረግበት ከተወሰኑ ማናቸውም ከተከናይ ሽቦ ላይ የገበን ቅጽ ለማዘኝል እለበት::
- ፪. ከተከናይ ሽቦ ላይ ተቀኑስ ቀርቡ የሚደረግበው ገብር የመቅላሉ ተከናይ ሽቦ ይረዳል:: በዚህ አንቀጽ ሽቦ ላይ ተቀኑስ ቀርቡ የሚደረግበው የገበን ቅጽ ለማዘኝል እለበት:: ከተከናይ ሽቦ ላይ የገበን ቅጽ ለማደረግ የሚደረግበው የገበን ቅጽ ለማዘኝል እለበት:: ከተከናይ ሽቦ ላይ የገበን ቅጽ ለማደረግ የሚደረግበው የገበን ቅጽ ለማዘኝል እለበት:: ከተከናይ ሽቦ ላይ የገበን ቅጽ ለማደረግ የሚደረግበው የገበን ቅጽ ለማዘኝል እለበት::
- ፫. ከተከናይ ሽቦ ላይ የተቀኑበው ገብር በግዢው መከፈል ከነበረበት ተከከለኛ ገብር የለበት ሆኖ የተገኘ እንደሆነ:: ገብር ከተከናይ ሽቦ ላይ በግዢው የሚደረግበው የገበን ቅጽ ለማዘኝል እለበት:: ከተከናይ ሽቦ ላይ የገበን ቅጽ ለማዘኝል እለበት::
- ፬. ከተከናይ ሽቦ ላይ የተቀኑበው ገብር በግዢው መከፈል ከነበረበት ተከከለኛ ገብር የለበት ሆኖ የተገኘ እንደሆነ:: ገብር ከተከናይ ሽቦ ላይ በግዢው የሚደረግበው የገበን ቅጽ ለማዘኝል እለበት::

- 52. Collection of Tax On Imports**
- 1) A current payment of income tax shall be collected on Schedule C income at the time of import of goods for commercial use, and the collected amount treated as tax withheld that is creditable against the taxpayer's income tax liability for the year.
 - 2) The amount collected on import of goods shall be three percent (3%) of the sum of cost, insurance, and freight (“CIF value”).
 - 3) If the amount of income tax collected on the import of goods results in underpayment of business income tax due for the year, as determined at the time of declaration of income tax, the taxpayer is required to pay the difference with the declaration. If the amount represents an overpayment of income tax due for the year, the Tax Authority shall after ensuring the accuracy of the books and records refund the taxpayer the amount overpaid within 3 months period.
 - 4) The tax collected under this Article shall be recorded and accounted – for using the taxpayer's name, address, and TIN; provided, however that if a taxpayer is not required to obtain a TIN the records shall be kept using only the taxpayer's name and address until such time as the taxpayer supplies a TIN to the collecting agency.
 - 5) For purposes of implementing the provisions of this Article the Minister shall by directive define the term “for commercial use.”
- 53. Withholding of Income Tax on Payments**
- 1) Organization having legal personality, government agencies, private nonprofit institutions, and non-governmental organizations (“NGOs”) shall withhold income tax on payments which by Regulations to be issued by the Council of Ministers are subject to withholding Tax.
 - 2) The amount withheld shall be two per cent (2%) Of the gross amount of the payment.
 - 3) Within ten days from the last day of each month, the withholding agent shall transfer to the government the amount required to be withheld on payments made during the month. The withholding agent's aggregate monthly transfer shall be accompanied by a statement listing separately each specified person to whom payments were made; the person's TIN; the monthly total of payments made to that person; and the amount of income tax withheld results in government with respect to that person.
 - 4) If the amount of income tax withheld on payment to specified person results in underpayment of income tax actually due for the year, as determined at the time of declaration of income tax, the taxpayer is required to pay the difference with the declaration. If the amount of income tax withheld results in overpayment of income tax actually due for the year, the Tax Authority shall refund the taxpayer within the time and in the manner prescribed under Article 76.

- ፩. በዚህ አንቀጽ መሠረት ከተከናይ ዘሰብ ላይ ጉብሩን ቅንስ ገበ የሚደረግ የዲጂታ ያለበት ስው ተቁንስ ገበ መደረግ ያለበትን ጉብር በሙሉ ወይም በከልል ቅንስ ገበ የላይረጋ እንደሆነ ጉብሩን መሉ በሙሉ ለማብር አስተባዣ በለሁልጣን ገበ እንዳያደርግ ይገኝል::
- ፪. የመዝጋጀ “መ” ገበ ለበለመብት በሚከልልበት ገበ ማዘጋጀ ቅንስ ለለማቅረብ::
- ፫. ማጥቃውም ማዘጋጀ ማዘጋጀ “መ” መሠረት ጉብር የሚከልል ለበትን ገበ ለበለመብት የሚከልል ስው፣ ማዘጋጀ ማዘጋጀ “መ” መሠረት የሚፈጸመውን ጉብር ከተከናይ ዘሆነ ላይ ቅንስ ማስቀረት አለበት::
- ፬. ከፍቅ ያለበት ጉብር ቅንስ የሚሰቀረት የዲጂታ፣ ከፍቅ ከተከናይ ገበ ላይ ቅንስ ማስቀረት አለበት ለለ ማጥቃውም የዲጂታ ቅኑችን ይኖረዋል::
- ፭. ከፍቅ ቅንስ ማስቀረውን ጉብር ከእያንዳንዱ ወር መጨረሻ አንስቶ በላት ጉድ ቅኑች ወሰነት ለማብር አስተባዣ በለሁልጣን ገበ ማስቀረት የሚፈጸመውን ማዘጋጀ ገበ በመረጃበት ገበ በወሰኑ ወሰነት ጉብር የሚከልልበት ገበ የገኛትን ጉብር ከተቀናቸው ነው፡፡ የሚከናወል እንደሆነ ለመረጃ አለበት::
- ፮. ከኤንደግኻን ጉብር ከፍቅ ስም፣ እድልና እና የገብር ከፍቅ መለያ ቅርቡ፣
- ፯. በመዝጋጀ “መ” መሠረት ጉብር የሚከልል በትን ከፍቅ መጠን::
- ፩. ከከፍዎች ላይ ቅኑች የቀረውን ጉብር መጠን፣ ለገብር ከፍቅ ከፍቅ በሚፈጸምበት ገበ፣ ከፍቅ ለለያን ደንብ ጉብር ከፍቅ የገብር አስተባዣ በለሁልጣን ለሚፈጸመው እናንድ ጉብር ቅኑች ቀሪ መደረግን የሚፈጸማት የምስክር ወረቀት ይሰጣል፡፡ ይህም የምስክር ወረቀት በንዑስ አንቀጽ (፩) የተዘረዘሩትን መረጃ፣ ጉብር ከፍቅ ቅኑች ቀሪ በተደረገው የገብር መጠን ላይ ቅኑችውን ለማቅረብ የሚችልበትን እናንድ የሚገልጻ መሆን አለበት::
- ፪. በገብር ቅኑች ቀሪ መደረግን የሚፈጸማው የምስክር ወረቀት በመዝጋጀ “መ” መሠረት ጉብር በሚከልል ለበትን ገበ ላይ ቅኑች ለቀረው ጉብር ማስረጃ ይሆናል::
- ፫. የመታወቂያ ወረቀት ለለመስጠት የገብር አስተባዣ በለሁልጣን ከተከናይ ዘሰብ ላይ ጉብር ቅኑች የሚሰቀረት የሚፈጸመው ለተዘረዘሩት የሚችልበትን ለመታወቂያ ወረቀት ይሰጣል::
- ፬. የተፈወመውን ከፍቅ እና ጉብር ቅኑች ገበ መደረግን የሚፈጸማት በንድ::
- ፭. የመታወቂያ ወረቀት ለለመስጠት የገብር አስተባዣ በለሁልጣን ከተከናይ ዘሰብ ላይ ጉብር ቅኑች የሚሰቀረት የሚፈጸመው ለተዘረዘሩት የሚችልበትን ለመታወቂያ ወረቀት ይሰጣል::
- ፮. የተፈወመውን ከፍቅ እና ጉብር ቅኑች ገበ መደረግን የሚፈጸማት በንድ::
- ፯. የገብር አስተባዣ በለሁልጣን ከተከናይ ዘሰብ ላይ ጉብር ቅኑች የሚሰቀረት የሚፈጸመው ለተዘረዘሩት የሚችልበትን ለመታወቂያ ወረቀት ይሰጣል::
- ፩. የገብር አስተባዣ በለሁልጣን ጉብር ቅኑች ገበ መደረግን የሚፈጸማት ለተዘረዘሩት የሚችልበትን ለመታወቂያ ወረቀት ይሰጣል::
- ፪. የገብር አስተባዣ በለሁልጣን ጉብር ቅኑች ገበ መደረግን የሚፈጸማት ለተዘረዘሩት የሚችልበትን ለመታወቂያ ወረቀት ይሰጣል::
- ፫. የገብር አስተባዣ በለሁልጣን ጉብር ቅኑች ገበ መደረግን የሚፈጸማት ለተዘረዘሩት የሚችልበትን ለመታወቂያ ወረቀት ይሰጣል::
- ፬. የገብር አስተባዣ በለሁልጣን ጉብር ቅኑች ገበ መደረግን የሚፈጸማት ለተዘረዘሩት የሚችልበትን ለመታወቂያ ወረቀት ይሰጣል::
- ፭. የገብር አስተባዣ በለሁልጣን ጉብር ቅኑች ገበ መደረግን የሚፈጸማት ለተዘረዘሩት የሚችልበትን ለመታወቂያ ወረቀት ይሰጣል::
- ፮. የገብር አስተባዣ በለሁልጣን ጉብር ቅኑች ገበ መደረግን የሚፈጸማት ለተዘረዘሩት የሚችልበትን ለመታወቂያ ወረቀት ይሰጣል::
- ፯. የገብር አስተባዣ በለሁልጣን ጉብር ቅኑች ገበ መደረግን የሚፈጸማት ለተዘረዘሩት የሚችልበትን ለመታወቂያ ወረቀት ይሰጣል::

- 5) If a withholding agent fails to withhold or underwithholds he shall be made to pay the full amount of the tax to the Tax Authority.
54. *Withholding of Schedule ‘D’ Income Tax on Payments*
- 1) The payer of any payment subject to tax under Schedule ‘D’ shall withhold from the payment the amount of tax required by Schedule ‘D’.
 - 2) The obligation of the payer to withhold tax has priority over all other obligations to withhold amounts from payments to a payee (the taxpayer).
 - 3) A payer shall pay the withheld tax to the Tax Authority within fifteen (15) days of the end of each calendar month, and each payment shall be accompanied by a statement with respect to each taxpayer who received payments during the month.
 - 4) The statement referred to in Sub-Article (3) shall be in the form and furnished in the manner prescribed by the Tax Authority, and shall contain the following information :
 - (a) the name, address, and TIN of each taxpayer;
 - (b) the amount of payments subject to tax under Schedule D;
 - (c) the amount of the tax withheld from the payments.
 - 5) At the time of making a payment to a taxpayer, the payer shall furnish each taxpayer a tax withholding certificate (in the form prescribed by the Tax Authority) showing the date of the payment and stating the information listed in Sub-Article (4); the taxpayer’s right to contest the amount of tax withheld; and the manner of doing so.
 - 6) The tax-withholding certificate is proof of the amount of tax withheld on payments subject to tax under Schedule D.
55. *Issuance of Identification Card*
The Tax Authority shall issue identification cards to Withholding Agents.
56. *Record of Payments and Tax Withheld*
- 1) A withholding agent shall maintain, and make available for inspection by the Tax Authority, records showing, in relation to each fiscal year:
 - (a) payments made to a payee, and
 - (b) tax withheld from those payments.
 - 2) The withholding agent shall keep the records referred to in Sub-Article (1) for five (5) fiscal years after the end of the fiscal year to which the records relate.
 - 3) The Tax Authority may require a withholding agent to furnish a copy of the records to be maintained under Sub-Article (1) in the manner, form and at the intervals prescribed by the Tax Authority.
57. *Adjustment To Tax Due For Year
And Withholding Agent’s Indemnity*
- 1) Except for tax withheld with respect to final taxes, withheld tax (or tax paid currently under Article 53 or Article 54 or collected on import under Article 52) is included in ascertaining a taxpayer’s tax due for the tax year.

- ፩. የበኩረት ቤት የተደረገበት ስው ተቀባዩ ገበያ የተደረገው የበር እንዲከፈለው ጥሩቁ የቀረበ እንደሆነ በዚህ አዋጅ መሠረት ከተከናወ ሂሳብ ላይ የበር ታሪክ ያለቀረ እና ለማብር አስገባው ባለመልጻ ገበያ የደረሰ ስው ገበያ የተደረገውን የበር ለተቀብበት ስው እንደ ከፈለጎች፡፡

ከፍል ማስታወሻ

የግብር እንዲከፈለው መርሆምች

፪. የሚገባ አያያዝ ነው

- ፩. በዚህ አዋጅ በተደረገው መሠረት በእኔና የግብር አመት ወሰጥ የበር ከፌዴ የገኘ ተብሎ የታሰበውን ወይም የገኘውን ገበያ ለማረጋገጥ ከዚመት በታላ የሚሰበ ስበው ወይም የሚከፈለው ሂሳብ በአጠቃላይ ተቀብ ይገት የገኘ የሚገባ አያያዝ መርሆምችን መሠረት በማድረግ በዚመት እንደተሰበበት ወይም እንደተከፈለ ተቀጥር እንዳካጣበትና በገቢነት እንዲያገለ ወይም በመጠል እንዲቀሰ ይረዳዋል፡፡
- ፪. በዚህ አንቀጽ ፩-ብ እንቀጽ (፩) እና (፩)የተደረገው እንደተጠቀቀ ሆኖ፣ የግብር አስገባውን ባለመልጻ የተለየ የሚገባ አያያዝ ሲሆ ላይ እንዲውል ከፈልግ በስተቀር ማንኛውም የበር ከፌዴ ሂሳብን በጥራ ገዢ እንቅስቃሴ ላይ በተመሠረት ወይም በተሰበበት ወይም ተከናወ ሂሳብ ላይ በተመሠረት የሚገባ አያያዝ ነው መሆኑ እንዲያለበት፡፡
- ፫. ማንኛውም ስው የሚገባ አያያዝ ነው እንዲለው ስልቀል የገበ ሪፖርት ለመዘዝግበ እንዲያቀኑ ወይም በድጋሚ እንዲያመዘግበ ለማድረግ የግብር ከፌዴ የገበ ሪፖርት ተቀናወ ወይም የተከናወ ማካከል ሂሳብ በተከናወ የሚያሳይ ላው በለው ሌላምንበት ስው መሆኑ መቀበለን በስተቀር ያለቸው፡፡
- ፬. የግብር ከፌዴ የሚገባ አያያዝ ነው እንዲለው ስልቀል የገበ ሪፖርት ለመዘዝግበ እንዲያቀኑ ወይም በድጋሚ እንዲያመዘግበ ለማድረግ የግብር ከፌዴ የገበ ሪፖርት ተቀናወ ወይም የተከናወ ማካከል ሂሳብ በተከናወ የሚያሳይ ላው በለው ሌላምንበት ስው፡፡

፭. በጥራ ገዢ እንቅስቃሴ ላይ በተመሠረት የሚገባ አያያዝ ነው

- ፩. ለግብር አከኩል ሌላ ሂሳብን በጥራ ገዢ እንቀ ስቅበ ላይ በተመሠረት የሚገባ አያያዝ ነው የሚይውን ግብር ከፌዴ ገበያ ሌላ ሂሳብ ተቀብበውን ወይም በስተቀር ማንኛውም ሂሳብ ላይ በተመሠረት የሚገባ አያያዝ ነው የሚይው ግብር ከፌዴ ወጪ እና የሚሰበው ግብር ከፌዴ በስተቀር ማንኛውም ሂሳብ ላይ፡፡
- ፪. ለግብር አከኩል ሌላ ሂሳብን በተሰበበት ተከናወ ሂሳብ ላይ በተመሠረት የሚገባ አያያዝ ነው የሚይው ግብር ከፌዴ ወጪ እና የሚሰበው ግብር ከፌዴ ሂሳብን መሆኑ በረከብ ይገት የተያዘውን ሌላምንበት ስው፡፡

፮. በተሰበበት ተከናወ ሂሳብ ላይ በተመሠረት

የሚገባ አያያዝ ነው

- ፩. ለግብር አከኩል ሌላ ሂሳብን በተሰበበት ተከናወ ሂሳብ ላይ በተመሠረት የሚገባ አያያዝ ነው የሚይው ግብር ከፌዴ ተብሎበት ላው የሚሰበው የመከራይው ሌላ የተገለፅ ወይም ከፍያው የገኘው የሚፈጸመው በተመሠረት ከፍያዎች ተከናወ በሆነም ግብር ከፌዴ ሂሳብን መቀበለ መብት በገኘበት ሌላምንበት ስው፡፡
- ፪. በዚህ አዋጅ በተደረገው መሠረት እንደ ሂሳብ ተከናወ ሂሳብ ላው ተብሎ የሚይው ለከኩወው ምክንያቶች ሆኖም የደረሰ በተከናወ የቻው ሌላምንበት ስው፡፡ ይህን እንደ ግዢታው የቻው በሆነም ለዚህ ሂሳብ መሠረት ሆኖም የእከናወ ተግባር ከዚመት በረከብ እንደተ ከፍይ ሂሳብ አያያዝ፡፡
- ፫. እንዲሁ እንቀጽ (፩) እና፩፩ው የእከናወ ተግባር ተከናወ የሚሰበው፡-

- 2) A withholding agent who has withheld under this Proclamation and remitted the amount withheld to the Tax Authority is treated as having paid the withheld amount to the payee for the purposes of a claim by the taxpayer for payment of the amount withheld.

SECTION III

Tax Accounting Principles

58. *Method of Accounting*

- 1) Subject to this Proclamation, for the purposes of ascertaining a person's income accruing or derived during a tax period, the timing inclusions and deductions shall be made according to generally accepted accounting principles.
- 2) Without prejudice to Sub-Articles (1) and (3), and unless the Tax Office prescribes otherwise in particular case, a taxpayer shall account for tax purposes on a cash or accrual basis.
- 3) A company shall account for tax purposes on an accrual basis.
- 4) A person may apply, in writing, for a change in that person's method of accounting and the Tax office may, by notice in writing, approve the application but only if satisfied that the change is necessary to clearly reflect that person's income.
- 5) If the person's method of accounting is changed, adjustments to items of income, deduction, or credit shall be made in the tax period following the change, so that an item is not omitted or taken in account more than once.

59. *Cash-Basis Accounting*

- 1) A person who is accounting for tax purposes on a cash basis shall account for amounts to be included in calculating that person's income when they are received by, or made available to that person.
- 2) An outgoing or expense is incurred by a person who is accounting, for tax purposes, on a cash basis when it is paid by that person.

60. *Accrual-Basis Accounting*

- 1) A person who is accounting for tax purposes on an accrual basis shall account for amounts to be included in ascertaining that person's income when they are receivable by that person.
- 2) An outgoing or expense is incurred by a person who is accounting for tax purposes on an accrual basis when it is payable by the person.
- 3) Subject to this Proclamation, an amount is receivable by a person when that person becomes entitled to receive it, even if the time for discharge of the entitlement is postponed or the entitlement is payable by installments.
- 4) Subject to this Proclamation, an amount is treated as payable by a person when all the events that determine liability have occurred and the amount of the liability can be determined with reasonable accuracy, but not before economic performance with respect to that amount occurs.
- 5) For the purposes of Sub-Article (4), economic performance occurs:

- v) አገልግሎትና እና ታብረቶችን በተመለከት አገል
ግለጻ በተሰጠውም ገብረቱ በተገኘ ገዢ ነው፡፡

ለ) ታብረት መጠቀምን በተመለከት ታብረቱ በተቀም
አይ በዋለበት ገዢ ነው፡፡

ሐ) በማድረግውም ለለ-ች ሁኔታዎች የደህንነት
ለመወጣት የሚያስተለውን መ-ለ ክፍያ ግብር
ክፍያ በፋይመሱት ገዢ ነው፡፡

፩፭. አስቀድሞ ስለተደረገት ከፍያዎች

በዚህ አዋጅ እንቅስ ይችላል፤ የተደረገው እናደተጠበቀ ሆኖ፤
ለመሸት ሌላ የተፈወመ ክፍያን መግዻር ማኅቃቄዎም
ከከሠራ ሁሉት ወረት በላይ ለማቅረብ አገልግሎት ወደም
ማኅቃቄዎም ሌላ ተቆጥ የተደረገ ወጪ ተቀናሽ ተፈጥሯል
የሚሆነው፤ አገልግሎቱ ወደም ተቆጥ ሥራ ሌላ በሚው
እበት የግብር ኮሙን ተከናፈለ ነው፡፡

ቸ. መብትን ስለመጠቅ

- ፩. ልግብር አካኑል ለባል ዘለበት በተራ ገንዘብ እንቁ
ስቃለ ገዢ በተመሬት የሂሳብ አያዝና ከዚ የሚደንብ
ገብር ካኑ ገንዘብ ለመቀበል የአማ መብት ያለው-
ወይም ካኑ ለመፈጥም ቅድጊ ያለበት መሆኑን
በመግለጫ የፍገኑኝ ተያቄ ለሰነዱ ድረስ ተያቄው-
ገንዘቡን የመቀበል መብት ወይም የመከልል የአማ
ቅድጊ የለለበት በመንም እንዲሁ ያለውን ሂሳብ
እንደገበ ወይም እንዳውሃ መሆን አለበት፡፡

፪. በንዑስ እንቀጽ (፭) የተነገረው ተፈጻሚ ከሆነ በታላ
ገንዘቡን የተቀበለው ሲው መልስ የተካ ወይም ወጪ
የተደረገት ሂሳብ እንዲመለስ የተደረገት እንዲሆነ ገንዘብ
በተተካ ወይም ወጪው በተመለሰበት የግብር ኮሙን
ወሰት የተገኘው ገበ. በዘመ መሬት መስተካከል
አለበት፡፡

፫. ልግብር አካኑል ለባል ዘለበት በተሰበባበና ተካኑይ
ሂሳብ ገዢ በተመሬት የሂሳብ አያዝና ከዚ የሚደንብ
ገብር ካኑ ገንዘብ ለመቀበል የአማ መብት ያለው-
ወይም ካኑ ለመፈጥም ቅድጊ ያለበት መሆኑን
በመግለጫ ተያቄ ለሰነዱ ድረስ ተያቄው ገንዘቡን
የመቀበል መብት ወይም የመከልል የአማ ቅድጊ
የለለበት በመንም እንዲሁ ያለውን ሂሳብ እንደተሰ
በበዎ ወይም እንደተካኑይ ሂሳብ መሆን አለበት፡፡

፬. በንዑስ እንቀጽ (፮) የተነገረው ተፈጻሚ ከሆነ በታላ
ቴያቄው ገንዘቡን ልማል ይገባል ወይም ካኑ
የመፈጥም ቅድጊ አለበት በሚሌት ያቀረውን ተያቄ
የንገድ እንዲሆነ ተያቄውን በንሰበት የግብር ኮሙን ወሰት
የገኘው ገበ. ተገበ በሆነ አካኑን እን በተካከል
ይደረገል፡፡

ՀՀ. ԱՀՄԵԴ ՀԻ ՈԼՊՂՔԻ Թ-Ն-Դ

- ბ. ሌገԱԸ հեհձա Ո.Ո. չԴՐ. ՈՒՀՈՒԴՐԸ ԵԿԵ. ՎՀԱ
ՎՀԱ ԱՅ ՈՒՄՄԱՀԵ ՔՎՀՈ ՀԵՖԻ ԱԲԸ ՔԸԸ ԵԿԵ. ՎՀԱ
ԵԿԵ ԵԿԵ ԼՀԵՐԳ ՀԱ ԻՄՀՔ ՔՆՊՀ ՄԱ. ՄԱ
ԵԿ ՈՒՔԻ ՀԵՖԻ ՎՀԱ ԱՅ ՈՒՄ ՄՈՒՏ ՄԵ ՀԵՖԻ
ԿԻԴ ՈՒՔԻ ՀԵՖԻ ՎՀԱ ԱՅ ՈՒՄ ՄՈՒՏ ՄԵ ՀԵՖԻ
ՈՒՀԱ ՔՊԱԸ ԱԽԱ ՄՈՒՏ ԽՄԱ. ՄՈՒՏ ՔԴԱԸ
ՔՄԱ ՈՄՄԻ ՈՄՄԱ ԲՄԱԸ

բ. ԻՀԵՐԳ ՀԱ ՄԱ ՄՈՒՏ ՔԴԱԸ ՈՄՄԻ
ՔԸԸ ՈՒՄ ՄՈՒՏ ՔԴԱԸ ՈՄՄԱ ԱԽԱ
ՄՈՒՏ ԿԱ ՈՒՄ ՄՈՒՏ ՔԴԱԸ ՈՄՄԱ ԱԽԱ
ՄՈՒՏ ԿԱ ՈՒՄ ՄՈՒՏ ՔԴԱԸ ՈՄՄԱ ԱԽԱ
ՄՈՒՏ ԿԱ ՈՒՄ ՄՈՒՏ ՔԴԱԸ ՈՄՄԱ ԱԽԱ
ԲՄԱԸ

շ. ՔՆՊՀ ՄԱ ՔՀԵՐԳ ՀԱ ՄԱ ՈՄՄԻ ՔՄԱ
ՔՊԱԸ ԱԽԱ ՄՈՒՏ ՔՆՊՀ ՄԱ. ՄԱ ՔԸԸ ԵԿԵ. ՎՀԱ
ՈՒՄ ԱՀԵՐԳ ՀԱ ԻՄՀՔ ԲԱ. ԲԱ ՀԵՖԻ
ԱԿԱ ԱԿԱ ԱԿԱ ԱԿԱ ԱԿԱ ԱԿԱ ԱԿԱ
ԱԿԱ ԱԿԱ ԱԿԱ ԱԿԱ ԱԿԱ ԱԿԱ ԱԿԱ

ս) ՔԻՇԱ ՈՒՔԻ
ն) ՔԱՒԻ ՀԵՖԻ ԱԿԱ ԱԿԱ ԱԿԱ ԱԿԱ
ԱԿԱ (մ) ՄՈՒՏ ՔԸԸ ԱԿԱ ԱԿԱ ԱԿԱ
ԱԿԱ ԱԿԱ
մ) ՔՊԱԸ ՀՈՒՄ ՈՂՄԱԴՐ ԻԿԱ. ՄԸ
ԱԼՄԻ ՔՊԱԸ ԳՄՄԻ ՀԵՖԻ ԱԿԱ ԱԿԱ
ո) ԼՀԵՐԳ ՀԱ ԻՄՀՔ ՄԱ ԵԿ ՈՒՔԻ ՈՒՀԱ
ՔՊԱԸ ԱԽԱ ԻԿԱ ԱՅ ԻՄՀՔ ՄԸ ԱԼԻԱ
ՈՂՄ ԷԿԱ ԻԿԱ ԱՅ ՀԵՖԻ ԻԿԱ
ՔԸԸ ԱԿԱ

- (a) with respect to the acquisition of services or property, at the time the services or properties are provided;
 - (b) with respect to the use of property, at the time the property is used; or
 - (c) in any other case, at the time that person makes payment in full satisfaction of the liability.

61. *Prepayments*

Without prejudice to Article 21 of this Proclamation, a deduction for an outgoing or expense incurred on a service or other benefit which extends beyond twelve months including cost of lease of land, shall be allowed proportionately over the tax periods to which the service or other benefit relates.

62. *Claim of Right*

- 1) A taxpayer who is accounting for tax purposes on a cash basis shall treat an amount as received and an outgoing or expense as paid, even though that person is not legally entitled to receive the amount or liable to make the payment, if that person claims to be legally entitled to receive, or legally obliged to pay the amount.
 - 2) Where Sub-Article (1) applies and that person later refunds the amount received or recovers the outgoing or expense paid, an appropriate adjustment shall be made to that person's income of the tax period during which the refund or recovery occurs.
 - 3) A person who is accounting for tax purposes on an accrual basis shall treat an amount as receivable and an outgoing or expense as payable even though that person is not legally entitled to receive the amount or liable to make the payment, if that person claims to be legally entitled to receive, or to be legally obliged to pay the amount.
 - 4) Where Sub-Article (3) applies and that person later ceases to claim the right to receive the amount or to claim an obligation to pay the outgoing or expense, an appropriate adjustment shall be made to that person's income of the tax period during which that person ceases to make the claim.

63. Long Term Contracts

- 1) In the case of a person accounting for tax purposes on an accrual basis, the timing of inclusions in and deductions from income relating to a long-term contract of a business of that person shall be accounted for on the basis of the percentage of the contract completed during any tax period.
 - 2) The percentage of completion is determined by comparing the total costs allocated to the contract and incurred before the end of the tax period with the estimated total contract costs including any variations or fluctuation.
 - 3) Where during the tax period in which a long-term contract of a business is completed the person carrying on the business:
 - (a) incurs a loss; or
 - (b) has an unrelieved loss available for carrying forward under Article 28(1);
which is attributable to the long-term contract,
the Tax Authority may allow the loss to be:
 - (c) carried back to preceding tax periods, and
 - (d) applied against an amount of income of a tax period not exceeding the amount by which inclusions in the income of the business relating to the long-term contract for that period exceed deductions therefrom.

- ፩. አንድ ገብር ከኋይ በአንድ የግብር አመት ወሰት በንግድ
ሆዎች አንቀሳቸው ወሰት የሚያጠሙ ካሱ ከንግድ ሥራው የረጅም ገዢ ወሰት እንደሆነ
ማድረግ የሚቻለው በግብር አመት ከንግድ ሥራው
የረጅም ገዢ ወሰት የተገኘውን ገበያ ለማስላት የተፈ
ቀዬ ወይም ገበያን ለመወሰን መሠረት ከተደረገት
እሳውች የበለጠ እንደሆነ ነው::

፪. በዚህ አንቀጽ ወሰት “የንግድ ሥራ የረጅም ገዢ ወሰል”
ማለት ሥራው ከተደረገበት ገዢ አንሰቶ በጥቃቄ ወሰት
ወሰት ይጠናቀቁል ተብሎ ከሚገመተው በስተቀር
በተደረገበት የግብር አመት ወሰት ያልተጠናቀቀ
የግምረት፣ የመትከላ ወይም የንግድ ሥራ እንዲሁም
ከእነዚህ ገብር የተያያዘ አገልግሎት ነው::

ክፍል አራት

ገቢን ለለማስተዋቅ እና ገብርን ለለመወሰን

፫. **የግብር ፍመት**

፩. በተለየ ሁኔታ እንዳሂዱም ካልተወለኝ በስተቀር፣ ገብር
የሚወለንበት ገዢ (“የግብር ፍመት”) ማለት የበደት
ፍመት ለሆኑ፣ ይህም ከተምኑ ይ ቅን አስተ ስለ ሁኔታ
ድረሰ ያለው ገዢ ነው::

፪. የግብር ከፋይ የግብር ፍመት፣

ሀ) ገለቦችን እና የሽርከና ማንበድችን በሚመለከት
የበደት ፍመቱ፣

ለ) ድርጅቶችን በሚመለከት፣ ድርጅቱ የሚባለ
ፍመት ነው::

፫. ማኅችውም ድርጅቶች በግብር አስተባዬ ባለሥልጣን
በቅድሚያ በቅርቡ ካልተፈጸመለት እና ከፈቻዬ ገብር
በተያያዘ የግብር አስተባዬ ባለሥልጣን የዘረዘሩትውን
ሆኔታዎች ካለሁን በስተቀር የንግድ ፍመቱን መለወጥ
አይችልም::

፬. የንግድ ፍመቱን እንዲለውጥ የተፈቀደለት ድርጅቶች
ከፈቻዬ ገብር በተያያዘ ከተዘረዘሩት ማኅችውች እንዲገ
የለሆን እንደሆኑ የግብር አስተባዬ ባለሥልጣን የቅርቡ
ማስተዋቆቁ በመከተሉት ከዚህ በላይ በንዱ እንቀጽ (፩)
መሠረት ለደርጅቱ የተለጠውን ልቃድ መሠረት
፭. የግብር ከፋይ የንግድ ፍመት በንዱ እና የግብር (፩) ወይም
(፪) መሠረት የተለመው እንደሆኑ፣ ለመጠ ከመደረጋ
በፊት በላይ መለያ የግብር ፍመት እና እና የግብር
ፍመት በሚሸምበት ቅን መከከላ ያለው ገዢ “የመሽ
ጋጋሪ ፍመት” በመባለ የሚቻለው እና በተለየ ሁኔታ
የሚቻለው ይህናል::

፮. **የግብር መረጃ ወረቀት እና የወንጠረሻ “ሁ” ገበያ ለለመወሰን**

፩. ቁጥርው ለተቀባዩው የሚሰጠው ገብር ተቀናሽ
መደረጋን የሚያረጋግጣው የግብር መረጃ፣
ተቀባዩው ካገኘው የወንጠረሻ “ሁ” ገበያ ለይ
በግብር መረጃ የተመለከተው ገብር ተቀናሽ
ለመደረጋ ማረጋገጫ ነው::

፪. ተቀባዩው ካገኘው የወንጠረሻ “ሁ” ገበያ ለይ ተቀናሽ
የቀረውና በአንቀጽ ቁሳ መሠረት ከቀጣው ከሚቀርብ
መግለጫ ገብር ለግብር አስተባዬ ባለሥልጣን ገበያ
የተደረገው ሂሳብ፣ ገዢበት ገበያ ከተደረገበት ቅን ይሞር
የሚኖር በግብር አስተባዬ ባለሥልጣን የተወሰኝ ገብር
እንደሆኑ ተደርጓ ይውሰዳል፡፡ ሆኖም የግብር አስተባዬ
ባለሥልጣን ለሆኑ ወይም ያልተካተት ገበያ መኖሩን
የደረሰበት እንደሆኑ ማቅረብ ለማድረግ ይችላል፡፡

፫. አንድ ተቀባዩ በአንድ የግብር ፍመት ወሰት የገኘው
ገብር የሚከፈልበት ገበያ የወንጠረሻ “ሁ” ገበያ ለይ
የሆነ እንደሆኑ ገበያን የግብር ፍመት የኖት የለበትም::

፬. ከዚህ በላይ የተገኘው በጥርጋው ከአንድ በላይ ለሆነ
ቀጥር ተቀናሽ ገበያ የሚያገኘው ወይም የሕጻለማችና
መብት ባለቃው ዓለም የቀናሽ ድርጅቶች፣ የውጭ አገር
መንግሥት እና ማስተካከለ ማኅችውች ማረጋገጫዎች በማግኘትውም
የከንሰለር ተቀናሽ የሚያሸረው የወንጠረሻ “ሁ” ገበያ
የሚያገኘው ተቀባዩ በአንቀጽ ቁሳ(፩) በተመለከተው ገዢ
ወሰት ገበያን ለይ አስተዋቆ ገብርን መከከላ
እለበት::

፭. ከአንድ በላይ ለሆነ ቀጥር ተቀናሽ ገበያ የሚያገኘው
መረጃና ተቀናሽ ተቀናሽ የሚያሸረው ለይ መረጃው ከአንድ
ውሃድ ለሆነ ቀጥር የሚያሸረው መሆኑን ከደረሰበት እና
ገበያ ለሆነ ቀጥር የሚያሸረው የወንጠረሻ “ሁ” ገበያ
ለቀርበበት ገበያን አማካይ ገብርን ወይም ይችላል::

- 4) A loss incurred by a person in carrying on a business during a tax period is attributable to a long-term contract of the business to the extent that deductions allowed in ascertaining the income from the business relating to the long-term contract for that period exceed inclusions in ascertaining that income.
 - 5) In this Article, "long-term contract" of a business of a person means a contract for manufacture, installation, or construction, or, in relation to each, the performance of related services, which is not completed within the tax period in which work under the contract commenced, other than a contract estimated to be completed within twelve (12) months of the date on which the work under the contract commenced.

SECTION IV

Declaration and Assessment

64. *Tax Year*

 - 1) Unless otherwise provided, the period for tax assessment ("tax year") shall be the fiscal year, that is, the one-year period from 1st Hamle to 30th Sene.
 - 2) The tax year of a person is:
 - (a) in the case of an individual or an association of individuals, the fiscal year;
 - (b) in the case of a body, the accounting year of the body.
 - 3) A body shall not change its accounting year unless it obtains prior approval, in writing, from the Tax Authority and complies with any condition that may be attached to the approval.
 - 4) The Tax Authority may, by notice in writing, revoke an approval granted to a company under Sub-Article (3) if the body fails to comply with any of the conditions attached to the approval.
 - 5) Where the tax year of a person changes as a result of Sub-Article (3) or (4), the period between the last full tax year prior to the change and the date on which the new tax year commences shall be treated as a separate tax year, to be known as the "transitional year."

65. *Certificate and Assessment of Schedule A Income*

 - 1) The tax-withholding certificate issued by an employer to an employee shall be proof that tax in the amount stated was withheld on the employee's Schedule "A" income of the amount stated.
 - 2) The amount of tax withheld on an employee's Schedule A income, paid to the Tax Authority and accompanied by the employer's statement (as required by Article 51) shall be the amount assessed by the Tax Authority effective on the date the tax is paid, and subject to later amendment if the Tax Authority determines that an error or omission has been made.
 - 3) In the case of an employee whose taxable income for a tax year consists exclusively of Schedule "A" income, no declaration of income is required.
 - 4) Notwithstanding the preceding, an employee working for more than one employer or an employee of international organization having diplomatic immunity or working in embassies, missions and other consular establishments of a foreign government shall himself declare and pay taxes on his schedule "A" income with the time prescribed under Article 51(3).
 - 5) If an employer finds out that his employee has more than one employment income and if he ascertains that the other employer(s) have not aggregated said income, he shall aggregate and withhold the tax thereon.

66. Declaration and Assessment of Schedule B and C Income

 - 1) Every taxpayer who has Schedule B or Schedule C income shall prepare a declaration of his income in a form prescribed by the Tax Authority. Taxpayers shall submit the tax declaration to the Tax Authority at the time of submitting the balance sheet, and the profit and loss account for that tax year within the time prescribed below:
 - (a) Category A taxpayers within 4 months from the end of the taxpayers tax year.
 - (b) Category B taxpayers within 2 months from the taxpayers tax year.
 - 2) The type of records to be submitted to the Tax Authority in accordance with Sub-Article (1) above shall be determined by Regulatons to be issued by the Council of Ministers.
 - 3) The tax calculated in accordance with the tax declaration, reduced by the tax with heldin accordance with Articles 52 and 53 of this Proclamation and the amounts provided by Article 7 (foreign tax credit) of this Proclamation during the tax year, shall be transferred by the taxpayer to the Tax Authority simultaneously with the tax declaration.
 - 4) Any excess payments over the tax calculated according to Sub-Article (3) of this Article shall be refunded by the Tax Authority to the taxpayer within ninety (90) days of becoming satisfied on the tax declaration.
 - 5) The amount of tax due for the year, as stated in the declaration, shall be the amount assessed by the Tax Authority although the Tax Authority may determine that an error or omission has been made and therefore may issue an amended assessment.

67. *Declaration and Assessment of Schedule D Income*

 - 1) Every taxpayer who has Schedule D income, not subject to withholding at source constituting a final tax, shall prepare a declaration of that income in a form prescribed by the Tax Authority. Taxpayers shall submit this declaration to the Tax Authority within two (2) months from the end of the Ethiopian Fiscal Year.
 - 2) The tax calculated in accordance with the declaration, after the amounts provided by Article 7 (foreign tax credit) paid during the year with respect to the Schedule D income subject to declaration having been reduced, shall be transferred by the taxpayer to the Tax Authority simultaneously with the declaration.
 - 3) The amount of tax due for the year, as stated in the declaration, shall be the amount assessed by the tax Authority unless the Tax Authority determines that an error or omission has been made.

68. *Standard Assessment for Category C Taxpayers*

 - 1) A standard assessment method shall be used to determine the income tax liability of Category C taxpayers.
 - 2) The standard assessment shall be a fixed amount of tax determined in accordance with a Council of Ministers Regulations establishing a schedule of standard assessment amounts that reflect variations in the type of business, business size, and business location. The taxpayer shall pay the tax determined in accordance with standard assessment on the 7th day of July to the 6th day of August every year, unless, the taxpayer requested and is allowed to make installment payments in accordance with Council of Ministers Regulations.

<p>፩. የቀርብ ጥርር መጠን በሚሮ ገዢ የሚችለበት ጥሩ እና ለማቅረብ መሠረት የሚሆነ ጉዳዮች ማረጋገጫ በሚያ መቀመጥ መመሪያ ይወስናል፡፡ ማረጋገጫ የተማስለውን የቀርብ ጥርር መጠን ለማብራሪያ አስተባዕቷ በለምሳሌ የሚሸጠል፡፡</p> <p>፪. <u>ገብርን በግምት ለለመስ዗ን</u></p> <p>፫. የገብር ከፌዴ ምንም ዓይነት የሚሰጥ መካከላል የሚሸጠል፡፡ የልዩ አንድሆነ ወይም በማናቸውም ምክንያት የሚሸጠል፡፡ ወይም የገብር ከፌዴ በዚህ አጋጣም ከተመስረት ተሁ ወሰት ገብር በዚህ ወሰት የሚሸጠል፡፡ የገብር ከፌዴ ምንም ዓይነት የሚሸጠል፡፡</p> <p>፬. <u>ገብርን በግምት ለማመር</u></p> <p>ገብር ከፌዴ በአንድ ወንጋጌዎች ሥር የገብር የሚከፈልበት ገብር ከተለያየ የገብር ምንም ዓይነት የሚሸጠል፡፡ ሆኖም የገብር ከፌዴ ምንም ዓይነት የሚሸጠል፡፡</p> <p>፭. <u>ይርጋ</u></p> <p>፮. የገብር ከፌዴ በዚህ አዋጅ በተመለከተው አኋላን የሚሸጠል፡፡</p> <p>፯. <u>የገብር መሆኑ ማስታወሻ</u></p> <p>፩. የገብር መሆኑ ማስታወሻ የሚከተሉትን አንድልቻ መሆኑ አለበት፡፡</p> <p>፪. መቅረብ ከፌዴ በዚህ አዋጅ መሠረት ተቀናሽ የሚሆነ ነትን መሆኑ፡፡</p> <p>፫. የገብር የሚከፈልበትን ገብር፡፡</p> <p>፬. ተፈጻሚነት የሚችለውን የሚከተሉ ለክፍል ወይም መቶ፡፡</p> <p>፭. የተከፈለውን ቅርቡ የገብር፡፡</p> <p>፮. ማናቸውንም መቀመጥ ወለድ፡፡</p> <p>፯. የገብር ከፌዴን ስም፡ አድራሻ፡ የገብር ከፌዴ መለያ ቁጥር፡፡</p> <p>፱. የገብርናን አውሳኔን ዘዴ እና የገብር ከፌዴ ለለመስ዗ን አዋጅ ማስረጃዎች፡፡</p> <p>፲. <u>የገብር መሆኑ ማስታወሻዎች ለለሚረርበበት ሁኔታ</u></p> <p>፳. የገብር አስተባዕቷ በለምሳሌ ለማብራሪያ ከፌዴ የሚሰጥ መቻቻው የገብር መሆኑ ማስታወሻዎች ወይም ለለመስ዗ን ማስታወሻዎች በሚከተሉ ሁኔታ ለማብራሪያ ከፌዴ በፊት ይረርጋል፡፡</p> <p>(ሀ) ተቀማዋነቱ በኢትዮጵያ ወሰት ለሆነ ለው በአዲራ ሂሳብ አንግኩነት በተመዘገበው የደርጅቱ አድራሻ በመስጠት ወይም በፊት ይርጋቸው የንግድ ሥር በት ለማግኘት ማስታወሻውን የንግድ ሥር እውቀት ሥርዓት በመስጠት፡፡</p> <p>(ለ) ተቀማዋነቱ በኢትዮጵያ ወሰት ለሆነ ይርጋቸው በአዲራ ሂሳብ አንግኩነት በተመዘገበው የደርጅቱ አድራሻ በመስጠት ወይም በፊት ይርጋቸው የንግድ ሥር በት ለማግኘት ማስታወሻውን የንግድ ሥር እውቀት ሥርዓት በሚስጠት ወይም የንግድ ሥር መሆኑ ወይም ተቀባዩ በመስጠት፡፡</p>
--

3) The period during which the standard assessment amount will be used and the basis for the revised amount shall be determined by a directive to be issued by the Minister. The Minister shall distribute the revised standard assessment to the tax Authorities.

69. *Assessment by Estimation*

1) If no records and books of accounts are maintained by the taxpayer, or if, for any reason, the records and books of accounts are unacceptable to the Tax Authority, or if the taxpayer fails to declare his or its income within the time prescribed by this Proclamation, the Tax Authority may assess the tax by estimation.

2) The manner of assessing tax by estimation shall be determined by directives to be issued by the Minister of Revenue.

70. *Aggregation*

A taxpayer who derives income from different sources subject to the same schedule shall be assessed on the aggregate of such income.

71. *Limitations*

1) If a taxpayer has submitted a declaration of income within the time limit and manner as prescribed in this Proclamation, the Tax Authority has five (5) years to amend the assessment. The five-year assessment period runs from the due date of the declaration.

2) If a taxpayer has submitted a declaration in the manner required by this Proclamation, but after the due date for making a declaration, the Tax Authority has five (5) years to amend the assessment. The five years assessment period runs from the date the declaration was received by the Tax Authority.

3) In case where the taxpayer has not declared his income or has submitted a fraudulent declaration, not time limit provided in any other law shall bar the assessment of the tax by the Tax Authority.

SECTION V Assessment Notification

72. *Contents of Assessment Notification*

Every assessment notification shall contain the following elements:

- 1) gross income and deductions applicable under this Proclamation;
- 2) taxable income;
- 3) rates applicable or percentage;
- 4) taxes paid and due;
- 5) any penalty or interest;
- 6) the taxpayer's name, address, and TIN; and
- 7) a brief explanation of the assessment and a statement of the taxpayer's rights.

73. *Service of Tax Notices*

1) Income tax assessment notices or other notices issued by the Tax Authority to any taxpayer shall be communicated in writing as follows:

- (a) In the case of a resident individual, by registered letter or by delivery to the taxpayer in person, or if he is absent, to any adult member of his family or any person employed by him at his residence, or place of business or, professional practice, provided that, if, no person can be found to accept such service, then, the same may be effected by affixing the notice to the door or other available part of the said residence or place of business.
- (b) in the case of a resident body, by registered letter to the registered address of the body or by delivery to any director or employee of the body at any of its places of business.

- ሀ) ተቀባዩንታቸው በእተምኑ ለሰነድ ለማቅ በእተምኑ የተለመ ተከላይ ወይም ወከለም በእጅ በመስጠት ወይም የሚደገፍ ከሆነ ወከላይ በሚያረበት የንግድ ሥር በታቸው በለላ እውቅ በሆነ ሥርዓት በመኖርያ በቱ ገልፎ በመስጠት፣
ከእነዚህ እርምጃዎች እንዳም በማንኛውም ምክንያት ከአተሰኔ የፍርድ በት ማስታወሻዎች በማውጫበት ማንኛውም ስነዎች ስነዎች ለማስታወሻ ለመስጠት ለማስታወሻ የወጪው መጠሪ በግብር ከፋይ ለይችሉል፡፡
- ሁ) የግብር አስገባው በለሥልጣን ለግብር ከፋይ አግባብ በለው መንገዶች የሰጠው ማንኛውም የግብር መሆኑ ማስታወሻዎች የሚከተሉት ሁኔታዎች ተማልታው ለገኘ የመጨረሻና ተፈጥሮች የለው ይሆናል፡፡
- ሀ) ጉብር ከፋይ የግብር መሆኑ ማስታወሻዎች ከይረሰው ወይም የእነቱ እና ከሆነ ወለና ከሰጠበት ቅን ይሞር ባለት ባለት (ዚ) ቁጥር መስት የሚፈለጉትን ጉብር ከልከፈለ ወይም ለግብር ይግባኝ ጉባኤ ይግባኝ ከለቀረብ ወይም
- ለ) በዚህ አዋጅ በተመስጠው የጊዜ ጉዲት መስት የግብር ይግባኝ ጉባኤ የሰጠው መሆኑ ይግባኝ ያልቀረቡት ከዚህ፣
- ሐ) በንዃ አንቀጽ (ሀ) መሠረት የመጨረሻና ተፈጥሮች በሚሆነው የግብር መሆኑ መሠረት የሚፈለጉትን ጉብር ያልከፈለ ጉብር ከፋይ ተፋተኛ ነው፡፡

ክፍል ስለስትክፍል

- ፩፩. ጉብር በፊት በተመስጠው ተዘጋጀ መከፈል ያለበት ስለመሆኑ ማንኛውም በተመስጠው ቅን ለግብር አስገባው በለሥልጣን
ገቢ መደረግ ያለበት ጉብር (ከተከፋይ ሂሳብ ለይ ተቀባዩ የተያዘ ወይም የተሰበበበ ታክክለውም) በዚህ በተመስጠው ቅን ገቢ መደረግ አለበት፡፡ በተመስጠው ተዘጋጀ የግብርን ያለመከፈል መለድ እና ገቢው ለዘግበበት መቀመጥ የመከፈል የፊልን ያለበት፡፡
- ፪፪. መለድ
- ፩፪. ማንኛውም ጉብር ከፋይ የሚፈለጉትን ጉብር በመቅት ያልከፈለ እንደሆነ፡፡ ጉብር መከፈል ከነበረበት ተዘጋጀ ይሞር አስከተካፈለበት ቅን ደረሰ በሌተከፈለው የግብር መጠን ለይ መለድ የመከፈል የፊልን ያለበት፡፡
- ፪፫. ከዚህ በፊት በንዃ አንቀጽ (ሀ) መሠረት የሚከፈለው መለድ የሚሰከረም ላይ ባለፈው የፍጊዜ የጊዜ ጉባኤ ለይ በዋለው ከፍተኛው የሚሰራው ወለድ መጠኑ ለይ ይችል ተርጋንት (የያ አምስት በመቶ) ታክክለበት ይሆናል፡፡
- ፪፬. መለድ የሚሰበበው መለድ የሚከፈለበት ጉብር በሚሰበበ ለበት የፊልን ነው፡፡
- ፪፭. ማከከኝ እና ተመሳሽ ሂሳብ
- ፩፭. የግብር አስገባው በለሥልጣን ከተከፋይ ሂሳብ ለይ ተቀባዩ ገቢ የተደረገው ወይም በየጊዜው የተከፈለው ጉብር ወይም በሌላ ማንኛውም ሁኔታ የተከፈለ ጉብር፡፡ ጉብር ከፋይ ለክፍል ከሚገባው ጉብር በፊት መሆኑን የረጋግጣ እንደሆነ፡፡
- ሀ) ለክፍል ከሚገባው በፊት የተከፈለ ታክክለ ጉብር ከፋይ የሚፈለጉት፡-
- ፩፮. በዚህ አዋጅ መሠረት ለሚከፈል ለለው ተግባር ይችል፡፡
- ፩፯. በዚህ አዋጅ መሠረት ከተከፋይ ሂሳብ ለይ ተቀባዩ ለሚቀመጥ ጉብር፡፡
- ፩፱. በዚህ አዋጅ ወይም በሌሎች የግብርና የቀረጥ ሲጠቃቄ መሠረት ጉብር ከፋይ ለሚፈለጉት ለለ ማንኛውም የንግድ መጠን፡ እንዳከከው ማቅረብ፡፡
- ለ) የሚሰበበ ተከከለኛነት ባለጋግጣ በዚህ ቀን በተመስጠው ተፈጥሮች ሂሳብ ለግብር መመለስ፡ አለበት፡፡
- ሐ) ከዚህ በፊት በንዃ አንቀጽ (ሀ) በተመስጠው ተዘጋጀ የግብር ከፋይ ተመሳሽ ሂሳብ የፊልን እንደሆነ ባለፈው ፍጊዜ የጊዜ ለይ በዋለው ከፍተኛው የሚሰራው ላይ ለይ ይችል ተርጋንት (የያ አምስት በመቶ) ታክክለበት መለድ ይከፈለዋል፡፡

(c) in the case of non-resident persons, to their agent or agents in Ethiopia, or by affixing to the door or other available part of the residence or place of business of such agent if he could not be served in person;

Provided that, if in any case none of these measures are effective, service may be discharged by the publication in any newspaper in which Court notice may be advertised. The cost of such publication shall be charged to the taxpayer.

- 2) Any assessment of income tax duly served on the taxpayer shall become final when:
- the taxpayer fails to pay the tax due or to lodge his or its appeal with the Tax Appeal Commission within thirty (30) days from the date of receipt of an assessment notice or from the date of decision of the review committee,
 - the time for appealing the decision of the Tax Appeal Commission has expired; or
 - the Court of Appeal renders its final decision.
- 3) A taxpayer who does not pay the final assessment as provided under Sub-Article (2) of this Article is in default.

SECTION VI**Payment**74. *Tax Payable when Due*

Any tax (including withheld or collected tax) that is to be paid to the Tax Authority by a stated date shall be payable on that date. Failure to make a timely payment shall result in the imposition of interest and the late payment penalty.

75. *Interest*

- If any amount of tax is not paid by the due date, the taxpayer is obliged to pay interest on such amount for the period from the date the tax is due to the date it is paid.
- The interest rate under Sub-article (1) of this Article is set at 25% (twenty five percent) over and above the highest commercial lending interest rate that prevailed during the preceding quarter.
- Interest shall be collected in the same manner as the tax to which it relates.

76. *Credit and Refund*

- Where the Tax Authority is satisfied that tax has been paid by a person, whether by withholding, installments, or otherwise, in excess of the person's tax liability to which the payment or payments relate, the Tax Authority shall:
 - credit the overpaid tax against any liability of that person in respect of:
 - other taxes under this Proclamation;
 - withholding of tax under this Proclamation;
 - any other amount due to the Tax Authority under this Proclamation; or any other tax law; and
 - refund the remainder to that person within 90 days of becoming satisfied.
- The Tax payer shall be entitled to an interest set at the highest commercial lending interest rate increased by 25% (twenty five percent) that prevailed during the preceding quarter if he/it has not received the refund within the time prescribed under Sub-Article (1) (b) of this Article.

၅. ከዚህ በንዑስ በንዑስ አንቀጽ (፭) በተነገረው ስይመሰን
ግብር ከፌየ በባልሙ የከፈልው ግብር እንደመለሰለት
በዚህ አንቀጽ መሠረት ለመጥሩቅ ይችላል :: በባልሙ
የተከፈል ግብር እንደመለሰ የሚቀርብ ታሪቅ ከዚህ
ቤታቸ ከተዘረዘሩት ወጪዎች ከተፈልጠው ይምር
በወሰን ዓመት ገዢ ወሰኑ ለማብር አስገባው ባለሥ
ልማን በጽሕፈ መቅረብ አለበት::

ሀ) የተመለሽ ታሪቅ ከሚቀርብበት ግብር ወር
በተደያቻ የግብር አስገባው ባለሥልጣን ለግብር
ከፌይ የግብር ወሆኑ ማሳታዎቃቸ ከከበበት ቅድ::

ለ) ግብር ወይም ወለዶ ከተከፈልበት ቅድ::

ኃ. የግብር አስገባው ባለሥልጣን በንዑስ አንቀጽ (፭)
መሠረት በቀረቡ የተመለሽ ታሪቅ ላይ ወሆኑ ከከበበት
ቁን ይምር በሂሳብ ቅድ ወሰኑ የተመለሽ ታሪቅ
አቀረበው ግብር ከፌይ የተከበበውን ወሆኑ የሚገልጹ
ማሳታዎቃቸ በጽሕፈ እንዳይረርሰው ማድረግ አለበት::

ኅ. በንዑስ ሌንቀጽ (፭) መሠረት በተሰጠ ወሆኑ ቅር
የተሰኞ ግብር ከፌይ ወሆኑው የግብር ወሆኑ እንደሆነ
ተቆጥር በይግባኝ ሥርዓት መሠረት በውሆኑው ላይ
ይግባኝ የሚቀረብ መብት አልው ::

ክፍል ስዕት
የግብር አሰጣጥ አፈጻጸም

- Հայ. Քոյլը իգբը ս-ու դառնը

- ፩. በዚህ አንቀጽ በንዑስ አንቀጽ (፭) የተደናገጋው እንዲት
ጠበቀ ሆኖ፣ ማንኛውም በዚህ አዋጅ የተጠለው ግብር
የሚፈለግበት ስዕስ በአንቀጽ ፍቃ(፳) በተደናገጋው
መሠረት ተቀተኝ ሆኖ የተገኘ እንደሆነ የግብር
እስተባዬ በላይልማጻት ግብር እና ገዢዎችን ለመያዝ
ለተደረገው ተጨማሪ ወጪ ለመሰራት እንዲውል
ማድረግ ይችላል፡ የመጀግሥት ለረተቶችን መሞራል
የማንኛውም ወጪ ለረተቶችን ይመወከል ለመረተቶች
ይመወከል የመከራል ታሳፊነት ለሰበት ታላል ማስታ
ቋቋ በመስጠት እንዲያዘው ማድረግ ይችላል፡

፪. ለዚህ ክፍል አፈፀጥም “መያዝ” በማኅኗውም መንገድ
መያዝን እንዲሁም የግብር ከፍቅ የህን ገዢዎች ወይም
ንብረት በእቂ ከሚገኘ ስዕስ ግብር መስጠበበን
ይመጣል፡ በንዑስ አንቀጽ (፲) እና (፴) በተገኘው
መሠረት ካልሆነ በስተቀር መያዝ የሚችሉው የመያዝ
ተወካይ በተስጠበት ቤት በይዘት ሥር የሚገኘ ገዢዎች
እና የመያዝ ተማሪር በሚከናወበበት ቤት ቤቱ ያለ
ባይታን በተመለከተ በኋላ ነው፡ የግብር እስተባዬ
በላይልማጻት የግብር ከፍቅን ሁሉት በሚያዘበት ቤቱ
የፖል ለረወቅት አባል እንዲገኘ ለመፈቅድ ይችላል፡
በላይልማጻት ከዚህ በላይ በተመለከተው መሠረት
ሁዋቱን ከያዘበት ቅን እንዲከ ከሚቆጠር ከዚ ቅናት ቤቱ
በታሪ በከፈረኝ ወይም በላይልማጻት በተፈቀደ በማኅ
ኗውም ሌላ ከዚ የየዘወገን ገዢዎችን መሻተ ይችላል፡
ማኅም ገዢዎች የሚሰጠ ከዚህ የንብረቱን ባህር
ከማግት ወሰት በማስተባት ተገቢ መሰነስ በታችው ቤቱ
ለሽጠው ይችላል፡

ማኅኗውም የተያዘው ገዢዎች ለመያዝ ምክንያት
የህንወን የግብር ዕዳ ለመሰራት በቁ ለይሆን የቀረ
እንደሆነ፣ የግብር እስተባዬ በላይልማጻት ከግብር ከፍቅ
አይ የሚፈለግው የግብር ዕዳ እና ከዚህ ወር የተያያዘ
አይ ላይ ወጪዎች ተከናወው እስተሚጠናቀቁ ይረስ
የግብር ዕዳው የሚፈለግበትን ስዕስ ሌሎች ሁዋታዊ
መያዝ ይችላል፡

ከዚህ በላይ በንዑስ አንቀጽ (፭) በተደናገጋው መሠረት
ባሌተካፈል የግብር ዕዳ ምክንያት በመቀመር የሚገኘን
ገበ ወይም ሌላ ገዢዎች መያዝ የሚችሉው የግብር
እስተባዬ በላይልማጻት ሁዋቱን የመያዝ ሁኔታ
እንዲለው እስቀድሞ ለግብር ከፍቅ በጽሐፍ ካስታ
ውቆው በታሪ ይሆናል፡ በዚህ ዓይነት የሚሰጠው
ማስታቋቋ ሁዋቱ ከመያዝ ከዚ ቅን በፈት ለግብር
ከፍቅ ለይፈሰው ይገባል፡

- 3) Without limiting the generality of Sub-Article(1) of this Article, a person may apply for a refund under this Article. A refund application shall be made to the Tax Authority in writing within three (3) years of the later of:

 - the date on which the Tax Authority has served the notice of assessment to which the refund application relates, or
 - the date on which the tax or interest was paid..

4) The Tax Authority shall, within forty-five (45) days of making a decision on a refund application under Sub-Article 2, serve on the person applying for the refund a notice in writing of the decision.

5) A person dissatisfied with a decision referred to in Sub-Article 4 may challenge the decision only through the appeal procedure as though the decision were that of an assessment.

SECTION VII

Collection Enforcement

Seizure of Property to Collect Tax

1) Subject to Sub-Article (4) of this Article, if any person liable to pay any tax imposed by this Proclamation is in default under Article 73(3), it shall be lawful for the Tax Authority to collect such tax 'and such further amount as shall be sufficient to cover the expenses of the seizure) by seizing any property belonging to such person. Seizure may be made on the accrued salary or wages of any employee, including a government employee, by serving a notice of seizure on the officer who has the duty of paying the salary or wages.

2) For purposes of this Section; the term "Seizure" includes seizure by any means, as well as, collection from a person who owes money or property to the taxpayer. Except as provided in Sub-Articles (3) and (6), a seizure shall extend only to property possessed and obligations existing at the time the seizure is made. The Tax Authority may request a police officer to be present during seizure. Where the Authority seizes any property as provided hereinabove, it shall have the right to sell the seized goods at public auction or in any other manner approved by the Authority within not less than 10 days after the seizure, except that when the goods seized are perishable the Authority can sell the goods after any reasonable period having regard to the nature of the goods.

3) Whenever any property on which seizure had been made is not sufficient to satisfy the claim for which seizure is made, the Tax Authority may, thereafter and as may be necessary, proceed to seize other property, liable to seizure, of the person against whom the claim exists until the amount due, together with all expenses, is fully paid.

4) Seizure may be made under Sub-Article (1) of this Article on employee's remuneration or other property of any person with respect or any unpaid tax only after the Tax Authority has notified such person in writing of its intention to make such seizure. The notice shall be delivered not less than thirty (30) days before the day of the seizure.

- ፩. የግብር አስገባው በለሆልጻን የግብርን አሰጣጥ የሚያ
ይናቀቅ ሁኔታ መኖሩን የተረዳ እንደሆነ በንዑስ አንቀጽ
(፩) የተመለከተው የዚ ቅን የሂሳ ገዢ እና በንዑስ
አንቀጽ ይ የተመለከተው የዚ ቅን የሂሳ ገዢ ማይበበች
ግብር ወይም እንዲከፈል ለማድረግ ተያቄ ካቀረበ
ግብር ከፌዴ ለመከፈል ልቃድና ካልሆነ ታቦረት
በመያዝ ገብር የመስጠበበት አፈጻጸም አጋጣም ይህንናል::
- ፪. ለግብር ከፌዴ የሚከፈልውን ደመዣ የመያዝ አፈጻጸም
ወጪት ደመዣ እንዲያዘን ከተደረገበት ቅን ይምር
የግብር ዕና ተከፍል አስከሚያልቷ ወይም የግብር ዕና
በደርሱ የሚገኘት ለመዋቅ የሚያችል አስከሚሆንበት
ሂስ ደረሰና ይቀጥላል::
- ፫. ከዚህ በታች የተዘረዘሩት ገዢ እና ታቦረቶች ከመያዝ
ና የኋቸው::
- ሀ) በመጋጌ “ሀ” የግብር እና ከተደረገው የገቢ
መጋጌ ስያጻና ለራተኞች የሚያገኘው ደመዣ
ወይም ማናቸውም በተወስኑ ተዘመና የሚገኘ ለሌ ገቢ::
- ለ) ለማናቸውም የኢትዮጵያ አገልግሎት የተደረገ
ገዢ ወይም ታቦረቶች::

፪፪. የንብረት መያዝ ወጪት

- ፩. በፍርድ በት ተወስኑ የተከበረ ወይም በአፈጻጸም ላይ የለ
ወይም በአንቀጽ ተ በተመለከተው መሠረት በዋሳኑ
የተያዘን ካልሆነ በተተክርር ማናቸውም በግብር የሚገኘ
የተያዘን ታቦረት በእና የሚገኘ ወይም ለግብር ከፌዴ
ማናቸውም ተደርጓል የለበት ለው የግብር አስገባው በለሆል
ጻን ለመወቅ የሚያደርግ ለመሆኑ የሚገኘው ወይም
የለበት ቅድመ የመሆኑ የሚያደርግ ለመሆኑ::
- ፪. የንብረት እናቀጽ ይ ከተመለከተው የገል ተጠቃቄነት
በተጨማሪ ታቦረቱን የየዘው ለው ታቦረቱን ለማስረከብ ልቃድና
ሂልሆነው የለበት የሚገኘት ከሆነ በንዑስ
አንቀጽ ተመሠረት የሚፈልጉትን የገንዘብ መጋጌ ተርጉንት
(ሂሳ በመተ) በተጨማሪ እንዲከፈል ይረዳዋል::
- ፫. ከዚህ እናቀጽ መሠረት በይዘታው ሆኖ የለው ታቦረት
የለበት ወይም በግብር ከፌዴ የሚፈልጉትን የገንዘብ
የግብር አስገባው በለሆልጻን በተጠቀው መሠረት ቤት
የደረገው ታሪክ ላይ ከስራው ታቦረት ወይም ገዢ
የደረገው ታሪክ ላይ ከስራው የሚገኘውን በልት
መጋጌ የገብር ከፌዴ ወይም ማናቸውም ለሌ ላይ ከሚፈል
ግበት ዕና ወይም ካለበት ቅድመ እና ይህ ይህንናል::

፪፫. የሚሆነ መግዛገብ ለሰማቷል

ማናቸውም ታቦረት የተያዘን ወይም እንዲያዘን የተለበ ከሆነ
በለዘሁ ታቦረት ማስረጃ የሚሆነ ወይም መግዛገብ የየዘው
ወይም መግዛገብ በእና የሚገኘ ወይም በቀጥጥሩ ሆኖ የለ
ማናቸውም ለው በግብር አስገባው በለሆልጻን ተያቄ ለዋርድ
በለት ለኋቸው ወይም መግዛገብ ለማስረጃነት ማቅረብ
አለበት::

፪፬. በሁበት ላይ የሚቀርብ የቀረምትና መብት ተያቄ

- ፩. የሰነድ የተሰጠው የለለት አበራም የቀረምትና የቀረም መብት
አንደተመበበ ሆኖ በዚህ አዋጅ መሠረት የገብር ተከናወ
ከመሆንበት ቅን እንደሆነ ተከፍል አስከላለቷበት ሂሮ ደረሰ
ግብር የመከፈል ቅድመ በለበት ለው ሁበት ላይ በለሆልጻን
ማናቸውም ለለት ላይም የቀረምትና መብት ይኖረዋል::

- 5) If the Tax Authority makes a finding that the collection of the tax is in jeopardy, a demand for immediate payment of such tax may be made by the Tax Authority and, on failure or refusal to pay the tax, collection thereof by seizure shall be lawful without regard to the 30-days period provided in Sub-Article (1) and the days provided in sub-Article (4).
- 6) The effect of a seizure on employee remuneration payable to a taxpayer shall be continuous from the date such seizure is first made until the liability out of which such seizure arose is satisfied or becomes unenforceable by reason of lapse of time.
- 7) The following shall be exempt from seizure:
- (a) such amount of employee remuneration or other periodic income payable to an individual as does not exceed the exempt amount according to Schedule A; and
 - (b) all other income and property that are not liable to attachment or lien under Ethiopian law.

78. Enforcement of Seizure

1. Any person in possession of (or obligated with respect to) property subject to seizure on which a seizure has been made shall, unless such property is, at the time of such demand, subject to an attachment or execution under any judicial process or is encumbered by law with the preferred right of other creditors as stipulated under Article 30, on the demand of the Tax authority surrender such property (or discharge such obligation)
2. Any person who fails or refuses to surrender any property subject to seizure, on demand of the Tax Authority, shall be personally liable to the government in a sum equal to the value of the property not so surrendered, but not exceeding the amount of taxes for the collection of which seizure has been made (together with costs and interest on such sum).
3. In addition to the personal liability imposed by Sub-Article (2), if the failure or refusal to surrender is without reasonable cause, such person shall be liable for an additional charge equal to fifty percent (50%) of the amount recoverable under Sub-Article (2).
4. Any person in possession of property who surrenders or makes payment in accordance with this Article shall be discharged from any obligation or liability to the delinquent taxpayer or to any other person arising from such surrender or payment.

79. Production of Books

If a seizure has been made or is about to be made on any property, any person having custody or control of any books or records containing evidence or statements relating to the property subject to seizure shall, on demand of the Tax Authority, exhibit such books or records to the Tax Authority.

80. Preferential claim to Assets

1. From the date on which tax becomes due and payable under this Proclamation, subject to the prior secured claims of creditors, the Authority has a preferential claim over all other claims upon the assets of the person liable to pay the tax until the tax is paid.

- ፩.** ማንኛውም ስው ጉብር የመከራል ግዢታውን በለመ
መጣት ተናተኞች ሆኖ የተገኘ እንደሆነ የግብር አስተባዎች
በለመልጻን በተፋት ምክንያት ያልተከፈለውን ጉብር
እና ጉብሩን ለማስከራል የሚደረገው እንቅስቃሴ የሚያ
ስከተለውን መጠሪ ማስከራል እንዳታ የግብር ዕዳ
የሚፈለግበት ስው ሁብት በዋስትና ተይዘ እንዳቆይ
ንብረቱን ለመዘገበው አካላ የጽሁፍ ተሳካሬ የሚሰጥ
መሆኑን በመግለጫ ለግብር ከኩፍ ማስጠናቀቂያ
ይሰጣል::

፪. በንዑስ እንቀጽ (፭) የተገለጋው ማስጠናቀቂያ የደረሰው-
ግብር ከኩፍ ማስጠናቀቂያው የደረሰው በዚህ ቀን ወሰኔ
ገብሩን ያልከራል እንደሆነ የግብር አስተባዎች በለመ
ልጻን ለመዘገበው በለመልጻን የግብር ከኩፍ ሁብት
በልተከፈለው የግብር ዕዳ መጠን በዋስትና ተይዘ
እንዳቆይ ተሳካሬ ይሰጣል::

፫. በንዑስ እንቀጽ የመረጃ ስው ስው ሁብት በዋስትና ተይዘ
እንዳቆይ ተሳካሬ የሰጠው ስሜን መዘጋጀው በለመ
ልጻን ማኅቃቄውንም ከኩፍ ያይጠቀቁ ተጠረኗ በዋስትና
እንዳቆይ የደረሰውን ተሳካሬ እንደማኅቃቄውም በሆነቱ
ገዢ እንዳለ የመሸጥ ስነድ ይመዘግበል፡ ወደም ሲል
የተሰጠው የመሸጥ መብት እንደተጠበቀ ሆኖ፡ የዋዋ
ትናው ምዝገባ የሚፈለጋውን ጉብር ለማስከራል በማኅ
ቄውም መልካም በፊት እንደተሰጠው መሸጥ ወይም
እንደማኅቃቄውም ለለ ዕዳ ወይም ከኩፍ ሆኖ ይቀበሉል::

፪፭. የግብር አውሰንን ለያደናቁቁ የሚቻል ሆኖታ መኖር

የግብር አስተባዎች በለመልጻን የግብሩን አስተባዎች የሚያደ
ናቁቁ ሆኖታ መኖሩን የሚያሳይኝ በቀኔ ምክንያት ያገኘ
እንደሆነ እና አስተናይ ሆኖታ ሲደረግ ተጠካነን
የሚደናገኙ መግለጫ በማያዝ የግብር ከኩፍ የባንክ ሂሳብ
እንዲታረድ እና ለጠዋሚ ከኩፍ የፋይናንስ እንቅስቃሴ
መረጃ እንዳሰጠው የአስተያየር ተሳካሬ ለሰተ እና ጉብሩን
ወደምዎን መውሰን ይቻላል፡ ይህን እንደ የግብር
አስተባዎች በለመልጻን ከዚህ በላይ የተመለከተውን አስተና
ይረዋ ተሳካሬ ክስተላለፈበት ቅን ድምር በላይ አሁር
ቀናት ወሰኔ ፍ/ቤት ተጠካነን እንደያደናቁቁለት ማደረግ
አለበት፡ የግብር አስተባዎች በለመልጻን ከዚህ እንቀጽ
የተሰጠውን ሁልጻን መጠቀም የሚቻልው የግብሩን
አውሰንን ጉልጻ ለማደረግ የሚረዳ መረጃ ለማግኘት በቻ
ነው::

፪፮. ከተከናይ ሂሳብ ላይ ተቀኑ በቀረ ጉብር ላይ ለለማኅና
የይግባና ተደርጓል

፪. በዚህ አዋጅ መሠረት ከተከናይ ሂሳብ ላይ ጉብር ተቀኑ
መሸጥ ለለበት ስው ተቀኑ የተያዘ ጉብር፡
ሀ) የተያዘው ጉብር አስተባዎችን በለመልጻን
በመውከል ይሆናል፡
ለ) ጉብሩን ታሪክ የይዘው ስው ለለበት ዕዳ ወይም
ማኅቃቄውም ለለ ተጠያቁነት እንዳከበር ማደረግ
አይታልም፡
ሐ) ጉብሩን ታሪክ የይዘው ስው የከሰረ ወይም ሂሳብ
በመጠረት ላይ በሚሆንበት ተዘ ተቀኑ የቀረው
ግብር በመጠረት ላይ ያለው፡ በዚ ምክንያት
የሚተለፈው ወይም የከሰረው ድርጅት ሁበት
ከፍል ሆኖ አይቀርም፡ በመሆኑም የግብር
አስተባዎች በለመልጻን ከዚህ ሂሳብ ላይ ለሆነት
ከፍፍል ከመደረግ በፊት የይግባና ተደርጓል ይሆናል
መብት ይኖርዋል::

፫. በዚህ አዋጅ መሠረት ጉብርን ታሪክ ገበያ የሚደረግ
ገዢታ ያለበት ስው ከተከናይ ሂሳብ ላይ ታሪክ የሚያሳ
ቁው ጉብር፡
ሀ) ከተከናይ ላይ በመጀመሪያ የሚቀነስ ይሆናል፡
ለ) ጉብርን ታሪክ ገበያ የሚደረግ የገዢታ ያለበት ስው
ብር/ቤት ተሳካሬ ወይም በማኅቃቄውም ሲጠ
መሠረት ከተከናይ ሂሳብ ላይ መካከለ ከለበት ለለ
ሂሳብ በፊት ተደርጓል ይኖርዋል::

፪፯. ገብር ከኩፍ ለለው ተጠቁ

- የጥር. የበር.ከፌይ ስለለው. ተስቃ**

በዚህ ከፍል መሠረት የተያዘ ማናቸውም ገብረት
የሚያዝው፣ የሚጠበቀው፣ እና የሚመዘገበው በግብር
እስተባዬ በለመልጥን በቻ ይሆናል፡ ማናቸውም ለለ
የመንግሥት እኩል በዚህ ከፍል መሠረት የተያዘውን
ገብረት ማናቸውም ለለ ምክንያት መሠረት በማደረግ
እንዲሰጣው ወይም እንዲተላለፈለት መጠየቅ እያችልም፡፡
በዚህ ከፍል መሠረት የተያዘ ገብረት የተስጠት እንደሆነ
ከኩይና ከተገኘው ገንዘብ ውስጥ ገብር ከፍሩ ከሚፈለ
ባበት ዕዳ በገዢ የሚኖው ገንዘብ ለገብረቱ በለበት
መድኋውን ይመለሳል፡

- 2) Where a person is in default of paying tax, the Authority may, by notice in writing, inform that person of the Authority's intention to apply to the Registering Authority to register a security interest in any asset situated in Ethiopia which is owned by that person, to cover any unpaid tax in default, together with any expense incurred in recovery proceedings.
 - 3) If the person on whom a notice has been served under Sub-Article (2) fails to pay the amount specified in the notice within 30 days after the date of service of the notice, the Authority may, by notice in writing, direct the Registering Authority that the asset, to the extent of the defaulter's interest therein, shall be the subject of security for the total amount of unpaid tax.
 - 4) Where the Authority has served a notice on the Registering Authority under Sub-Article (3), the Registering Authority shall, without fee, register the notice of security as if the notice were an instrument of mortgage over or charge on such asset, as the case may be, and such registration shall, subject to any prior mortgage or charge, operate while it subsists in all respects as a legal mortgage over or charge on the land or building to secure the amount due.

81. Jeopardy Assessment

In exceptional cases where the Tax Authority has reasonable grounds to believe that the collection of tax is in jeopardy, and where a state of urgency exists, the Tax Authority may issue an administrative order to the Bank with a statement of justification supplementing its order to block the accounts of the taxpayer and secure information thereon, and may make an immediate assessment of tax for the current period; provided, however; that the Tax Authority shall obtain court authorization within ten (10) days from the date of issuance of its administrative order and further that such powers may only be used to elucidate information relevant to the assessment.

82. Priority of claim on Tax Withheld

- 1) Tax withheld by a withholding agent under this Proclamation:
 - (a) is held by the withholding agent in trust for the Tax Authority;
 - (b) is not subject to attachment in respect of a debt or liability of the withholding agent; and
 - (c) in the event of liquidation or bankruptcy of the withholding agent, does not form part of the estate in liquidation, assignment, or bankruptcy and the Tax Authority has a first claim before any distribution of property is made.
 - 2) An amount that a withholding agent is required under this Proclamation to withhold from a payment is:
 - (a) a first charge on that payment; and
 - (b) withheld prior to any other deduction which the withholding agent may be required to make by virtue of an order of any court or any other law.

83. Taxpayer Safeguards

Taxpayer's safeguards
Any property seized under this Section shall be seized, held, and accounted for only by the Tax Authority. No other agency of the government may require the property seized under this section to be transferred or given over to it for any cause whatsoever. If any property seized under this Section is sold, any portion of the proceeds in excess of the taxpayer's liabilities under this section shall be returned promptly to the owner of the property.

- v) የግብር አስተያየት በለምልጣን ይህንን የሚገልጻ ማስታ
ውቃድ ሌላከለት ፍቃድ ስጋዬው መ/ቤት የግብር ከፋይ
የንግድ ሥር ፍቃድ ወደፊዎት የግብር

ii) የግብር ከፋይ ተገናዎን የሚሸጠ መዝግበ፡ ስነዚ እና
ለለትኩም መረጃዎች በአሁስተኛው ዓመትም ያቀረቡ
አንድሆኑ፡ ይህንን የሚገልጻ ማስታውቃድ ሌደርሰው
ፍቃድ ስጋዬው መ/ቤት የግብር ከፋይ የንግድ ሥር
ፍቃድ ይዘር኏ል፡

iii) የግብር አስተያየት በለምልጣን ጥገና ከፋይ መዝግበ
የመጥና ግዴታውን ያልተውጣ መሆኑን ሌደርሰው
ከዚህ በለይ በተደንገገው መዋረት የግብር ከፋይ የንግድ
ሆኔ ፍቃድ እንዲታገድ ወይም እንዲሠረዝ ፍቃድ
ስጋዬው በለምልጣን የሚልከው ማስታውቃድ በዚህ
አዋጅ መሠረት እንዲተስጠ የግብር መሆኑ ማስታውቃድ
ሆና ይቀበሉል፡ ለለምናም የግብር አስተያየት በለም
ልጣን ጥገና ከፋይ ግዴታውን ያልተውጣ ለመሆኑ
የመጨረሻ ማረጋገጫ ከማግኘቱ በፈት ማስታውቃድውን
መለከ ያለበትም፡

ii. ከተከፍይ ሂሳብ ላይ ጥገና ተገና ገቢ በለማድረግ የሚጠል
መቀኑ

፩. በዚህ አዋጅ መሠረት ከተከፍይ ሂሳብ ላይ ጥገና ተገና
ገቢ የማድረግ ግዴታ ያለበት ስው ቅንስ ገቢ ያለደ
ገዢን የግብር መጠን ለግብር አስተያየት በለምልጣን
ገቢ የማድረግ ግዴታ አለበት፡ ይህን እንዲ በዚህ
ዓይነት የከፈልውን ሂሳብ ከግብር ከፋይ መልስ
የማግኘት መብት ይኖረዋል፡

፪. ከተከፍይ ሂሳብ ላይ ጥገና ተገና የማሰረት ታሳፊነት
የለበት ስው በዚህ አዋጅ መሠረት ማንኛውም ጥገና
ከፋይ ያለበት ታሳፊነት ይኖርበታል፡ በመሆኑም ገቢ
እንዲያደርግ የተጠቀውን የግብር መጠን የመቆወም
ወይም ቅድመ ለሌ የከፈልው ታክስ እንዲመለስት
የመጠቀቅ መብት አለው፡

፫. በዚህ አዋጅ በተደንገገው መሠረት ከተከፍይ ሂሳብ ላይ
ጥገና ቅንስ ገቢ ያለደን ስው በንዱስ እንቀጽ (፩)
ከተደንገገው በተጨማሪ ለለምናም ተገናዎን ጥገና
ቅንስ ገቢ አያደርግ ለረዥመው ከፋይ ጥገና ይገልጻ
ይከፍላል፡

፬. በዚህ በለይ ከተደንገገው መቀኑ በተጨማሪ የሚከ
ተለት ሂለበት በዚህ በታች የተመስለውን መቀኑ
እንዲከፍል ይደረጋል፡

v) በዚህ እንቀጽ ንዑስ እንቀጽ (፩) እንዲታሙ
ከተው ከተከፍይ ሂሳብ ላይ ጥገና ቅንስ ገቢ
የለመደረጋትን የውቀ ወይም ማውቀ ያለበት ሥር
አለበትም፡

vi) በዚህ እንቀጽ ንዑስ እንቀጽ (፩) እንዲታሙ
ከተው ከተከፍይ ሂሳብ ላይ ጥገና ቅንስ ገቢ
የለመደረጋትን የውቀ ወይም ማውቀ ያለበት እና
ከተከፍይ ሂሳብ ላይ ጥገና ቅንስ ገቢ የማድረግን
ሥርዓት የመከተተል ወይም የመቆጠር
ታሳፊነት ያለበት ሆኖ ከተተለን ወይም ቅጥጥሩን
በተገበዎ መንገድ በለማካወው ጥገና ቅንስ ገቢ
ገቢ አለመደረጋት የሚከናወት የህን የሚሸጠ ታሳፊ
ወይም ማንኛውም ለሌ ታሳፊ ጥገና ይገልጻ መቀኑ
ይከፍላለ፡

፭. የግብር ከፋይ መለያ ቁጥርን በለመጠቀም የሚጠል መቀኑ

፩. ጥገና ከፋይ ከተከፍይ ሂሳብ ላይ ጥገና በሚያስ
ቀረው ስው የግብር ከፋይ መለያ ቁጥርን ያቀረቡ
እንዲሆኑ ጥገና ቅንስ የሚያስቀረው ስው ከተከፍይ
ሂሳብ ላይ ም ተርጉንት (መለስ ቅንስ ገቢ) ቅንስ ገቢ
የፊርጋል፡

፪. ከተከፍይ ሂሳብ ላይ ጥገና ቅንስ ገቢ ማድረግ
ለሚገባው ስው የግብር ከፋይ መለያ ቁጥርን ያቀረቡ
ጥገና ከፋይ ጥገና እንቀጽ ንዑስ እንቀጽ (፩) ከተደን
ገገው በተጨማሪ ጥገና ይገልጻ ለሌ እንዲከፍል ሲሆን
ለከፈልው የሚገባውን ሂሳብ ከሁለቱ እስከተቻዎን
በመቀኑ መልካ ለግብር አስተያየት በለምልጣን እንዲ
ከፋይ ይደረጋል፡

፫. መቀኑን ለለመስሰሰበት እና በመቀኑ ላይ ለለማቅርብ
ይሞላ

ለበተኞቻለው መቀኑ ከግብር አስተያየት በለምልጣን
በሚሰት ማስታውቃድ እና የተቀናው የውቀ ወደፊዎት መከፈል
አለበት፡ ለለምናም የመቀኑ እውቅበት እና አለበበት ጥገና
በግብር መለያ፡ እና በሚሰሰበበት እፈቀዥም ይመራል፡
በዚህ አዋጅ ወሰት “የተመስለ ጥገና” በሚል የተጠቀሰ
ለበተኞቻለው መቀኑን ይመጣል፡

- (a) the licensing authority shall forthwith suspend the taxpayer's license on notification by the Tax Authority;
 - (b) if in a subsequent year, the Tax Authority again finds that the taxpayer has failed to keep proper books, records, and documents, the licensing authority shall revoke the taxpayer's license on notification by the Tax Authority;
 - (c) A finding by the Tax Authority that the taxpayer's failure justifies notification of the licensing authority for purposes of suspension or revocation of the taxpayer's license shall for all purposes of this Proclamation be treated as an assessment and notification may not be sent to the licensing authority until the Tax Authority's finding is final.

Penalty for Failure to Withhold Tax

 - 1) A withholding agent who fails to withhold tax in accordance with this Proclamation is personally liable to pay to the Tax Authority the amount of tax which has not been withheld, but the withholding agent is entitled to recover this amount from the payee.
 - 2) The tax withholding liability imposed by this Proclamation shall be treated as a tax liability for purposes of any Article providing taxpayers with the right to contest the amount of tax due or to recover tax paid.
 - 3) In addition to any amount for which a withholding agent is liable under Sub-Article (1), an agent who fails to withhold tax in accordance with this Proclamation shall be liable for a penalty of 1,000 Birr for each instance of failure to withhold the proper amount.
 - 4) A penalty of Birr 1,000 is imposed on the following individuals:
 - (a) a manager who knew or should have known of the failure described in Sub-Article (1);
 - (b) a chief accountant or another senior officer who is responsible for supervision or control of withholding procedures and who knew or should have known of the failure described in Sub-Article (1), or whose improper supervision failed to prevent it.

91. Penalty for Failure to Meet TIN Requirements

Taxpayers failing to meet the requirements for TIN are subject to the following penalties:

- 1) a withholding agent who makes a payment to a person who has not supplied a TIN is required to withhold thirty percent (30%) of the amount of the payment.
 - 2) a taxpayer who has not supplied the TIN to the withholding agent, in addition to what is stipulated under Sub-Article (1) of this Article is liable to pay a fine of 5,000 Birr or the amount of the payment, whichever is less.

92.

Collection of and Appeal Against Penalties
Administrative penalties shall be paid on notice and demand by the Tax Authority and shall be assessed and collected in the same manner as taxes. Any references, in this Proclamation, to "tax imposed" shall be deemed to include administrative penalties imposed.

- ፩፪. የግብር ክፍያን ከመቀጫ ነገ ለለማድረግ**

የግብር ማስታወሻው ከመመርመራ በፊት የግብር ክፍያ በፈላጊና ገንዘብ ወደተሰነት የግብር ውሃዊ እና አፈጻጸም ለሥመድ የሚችሉ ስህተቶችን ያረመ እንዲሆናል፡ ከግብር እና ከወልድ በስተቀር፡ በዚህ አዋጅ የተጠለውን መቀጫ ከመከራል ነገ ይረዳል፡

**ክፍል አጠቃላይ
የመንኛል ተኋቶች**

፪፫. በግብር ገዢ የሚፈጸሙ ወንጀለች ለለማመሩበት ሥነ-ሥርዓት

በግብር ገዢ የሚፈጸሙ ወንጀለች የመንኛል መቀጫ አገኘን በመተላለፈ የሚፈጸሙ በመሆኑ ከነ የሚመሠረተው፡ የሚታየው እና ይግባኝ የሚቀርቡ በመንኛል መቀጫ አገኘ ሥነ-ሥርዓት መሠረት ይሆ኏ል፡

፪፬. በግብር ክፍያ መለያ ቅጥር ገዢ ለለማፈጸም ተኋት

ማናቸውም ግብር ክፍያ ከነት የስለጠት የግብር ክፍያ መለያ ቅጥር ይዘ የተገኘ እንዲሆና በየዚው በእያንዳንዱ ተጨማሪ መለያ ቅጥር ላይ ከብር ድሽነሁ (የየነ ግብር) በማያዝበና ከብር ባሻነ (የጥምኔ ግብር ግብር) በማይበላጥ የገንዘብበ መቀጫ እና በእያንዳንዱ ተጨማሪ መለያ ቅጥር ላይ በአገኘበት የገንዘብበ መቀጫ እና በአገኘበት ዓመት እና ሲሆት ይቀጣል፡

፪፭. አገኘን በመጠበቅ ግብር ለሌላመከራል

ማናቸውም ግብር ክፍያ አገኘን በመጠበቅ ግብር የገንዘብ ወጪ የሚፈጸማበትን ግብር ያልከራል እንዲሆና ወንጀል እንደሂሳሙ ይቆጠራል፡ ለለማናው በዚህ እና የሚፈጸማው ማናቸውም ተከናወነ መሠረት ግብር እና ስነ በማግኘት የሚከተሉ የሚከተሉ መቀጫ እና በአገኘበት መቀጫ እና በአገኘበት ዓመት እና ሲሆት ይቀጣል፡

፪፮. የህለት ወይም አገኘች መረጃ ለለማቅረብ

፩. ማናቸውም ግብር ክፍያ :-

 - ሀ) ለግብር አስገባው በለሥልጣን ለሆተኛ እንደንና ንጥል በተመለከት የህለት ወይም አገኘች መረጃ ይቀረብ፡ ወይም**
 - ለ) ለግብር አስገባው በለሥልጣን ለሆተኛ ለቀርብ ከሚገባው መግለጫ ወጪ በመግለጫውን አገኘች ለየደርግ በማችል እና እንደንና መካተት የሚገባውን ንጥል ያስቀረበንኝም፡**
 - የመንኛል ከነ ይመሠረቱበታል፡**

፪. የአስተኛ መግለጫው የተሰጠው ወይም መካተት የሚገባው ንጥል የተተወቁ ያለበቁ ምክንያት የህለት እንደሆና፡

 - ሀ) የመግለጫው ተከከለኛ ያለመሆኑ ለረሱበት ያለመችሉ ለከራል የሚገባው ግብር ከብር ድሽነሁ በማይበላጥ፡ እና እንደከራል የሚያደርግ ከሆኑ ግብር ክፍያ ከብር ድሽነሁ በማይበላጥ የገንዘብበ መቀጫ እና ከዚያስት ዓመት በማያዝበና እና ከዚያስት ዓመት በማይበላጥ እና ሲሆት ይቀጣል፡**
 - ለ) እና እንደከራል የሚፈጸማው ግብር ከብር ድሽነሁ የሚበላጥ ከሆኑ ከብር ድሽነሁ በማይበላጥ የገንዘብበ መቀጫ እና ከዚያስት ዓመት በማያዝበና እና ከዚያስት ዓመት በማይበላጥ እና ሲሆት ይቀጣል፡**

፫. የአስተኛ መግለጫው የተሰጠው ወይም መካተት የሚገባው ንጥል እንደኩተት ያልተደረገው ሆኖ ተብሎ ወይም በከባድ ተልተኩነት የህለት እንደሆና፡

 - ሀ) የመግለጫው ተከከለኛ ያለመሆኑ ለረሱበት ያለመችሉ ለከራል የሚገባው ግብር ከብር ድሽነሁ በማይበላጥ እና እንደከራል የሚያደርግ ከሆኑ ግብር ክፍያ ከብር ድሽነሁ በማይግኘት እና ከብር ድሽነሁ በማይበላጥ የገንዘብበ መቀጫ እና ከዚያስት ዓመት በማያዝበና እና ከዚያስት ዓመት በማይግኘት እና ከዚያስት ዓመት በማይበላጥ እና ሲሆት ይቀጣል፡**
 - ለ) እና እንደከራል የሚፈጸማው ግብር ከብር ድሽነሁ የሚበላጥ ከሆኑ ከብር ድሽነሁ በማይግኘት እና ከብር ድሽነሁ በማይበላጥ የገንዘብበ መቀጫ እና ከዚያስት ዓመት በማያዝበና እና ከዚያስት ዓመት በማይግኘት እና ከዚያስት ዓመት በማይበላጥ እና ሲሆት ይቀጣል፡**

- 93. Exoneration of Taxpayer from Liability**
In the event that errors that led to incorrect determination and execution of tax obligations are corrected independently before commencement of a tax examination, the taxpayer shall be released from liability, with the exception of paying the tax and interest.

SECTION IX
Criminal Offences

94. Procedure in Tax Offence Cases
A tax offence is a violation of the criminal law of Ethiopia and shall be charged, prosecuted, and appealed in accordance with the Ethiopian criminal procedure law.

95. TIN Violations
If a person subject to tax is convicted of obtaining more than one TIN, that person shall be liable to pay a fine of not less than 20,000 Birr and not more than 50,000 Birr and to imprisonment of five (5) years per additional TIN obtained.

96. Tax Evasion
A taxpayer who evades the declaration or payment of tax commits an offense and, in addition to the penalty for the understatement of income referred to in Article 86, may be prosecuted and, on conviction, be subject to imprisonment for a term of not less than five (5) years.

97. Making False or Misleading Statements

 - 1) A tax payer who:
 - (a) makes a statement, to an officer of the Tax Authority, that is false or misleading in a material particular; or
 - (b) omits from a statement made to an officer of the Tax Authority any matter or thing without which the statement is misleading in a material particular;commits an offence and is liable on conviction.
 - 2) Where the statement or omission is made without reasonable excuse,
 - (a) and if the inaccuracy of the statement undetected may result in the underpayment of tax by an amount not exceeding 1,000 Birr, the tax payer shall be liable to a fine of not less than 10,000 Birr and not more than 20,000 Birr, and imprisonment for a term of not less than one (1) year and not more than three (3) years, and
 - (b) if the underpayment of tax is in an amount exceeding Birr 1,000, he shall be liable to a fine of not less than twenty thousand Birr and not more than 100,000 Birr and imprisonment for a term of not less than three (3) years and not more than five (5) years.
 - 3) Where the statement or omission is made knowingly or recklessly,
 - (a) and if the inaccuracy of the statement undetected may result in an underpayment of tax by an amount not exceeding 1,000 Birr, to a fine of not less than 50,000 Birr and not more than 100,000 Birr, or imprisonment for a term of not less than five (5) years and not more than ten (10) years; and
 - (b) if the underpayment of tax is in an amount exceeding Birr 1,000, to a fine of not less than 75,000 Birr and not more than 200,000 Birr, or imprisonment for a term of not less than ten (10) years and not more than fifteen (15) years.

፭፻. የግብር አስተያዥ-ን ባለሥልጣን ሚ- በለማሳሪያ

፭. ማንኛውም ስዕት:-

v) በዚህ አዋጅ መሠረት ሥራውን በግብርናውን ገዢ
ያለን የግብር አስተባበ ማረጋገጫ ይሰጣልበት ወረተኛ ተግባር
የሰነበለ ወይም ለማሳኑት የጥናት : ወይም
ለ) የፋይቻን እኔ የግብር በግብርቻውም ላይ እና ተንተ

ለ) የእዋዕን እራቃወም በማኅተውም ለለ እናደን
የሰነበለ ወይም ለማስተካል የምክር እንደሆነ፤
ወንጀል መፈረሙ ተረጋግጣ፤ ለፈረድበት ካብር
፣ ፍሮስ በማያዝለ እና ካብር ፍሮስ በማይበሳታ
የገንዘብ መቀመ እና በሁለት ዓመት እናሁት
ደቀባል፤

፩. የሚከተሉት እና እነዚህን የመሰረሪ ሌሎች ተግባር የግብር አስተያየት ባለቤልዎን ሆኖ የሚሰናበል
ተገበሩት ሆኖው ይወሰኗል፤

v) የግብር ክፍያን ገበ አስተኛ የሥራ እንቅስቃለዎች
የሚመለከቱ ውስጥና ተደርጓቸውን መረጃ ለለታ
ማናቸውንም መረጃዎች ለመመርመር የግብር
አስተኛው በላይልጣን ለጠየቁ ፊቃደኛ ሆኖ
የለመገኘት፣

ለ) የግብር አስተያየት ብቻ ለገዢ ለማስታወሻ ለጥቅም እንዲቀርብ
ለያና ፈቃድና ሆኖ ያለመገኘት፣
ተ) የግብር እኩል ጥሩ በላይ አውጥቷል፤

ክ) የኩኒር አጋጣዎች በላይ ልማትን ዘርተኝ ወደ ማብር
ከናየ የግብድ ሆኖ በታ ለመግባት ያለውን መብት
መገኘባ::

ወ. በግብር አስተያየት ባለሙስልም

መሬተኞች የጤናዎች ተኩረዋል

የዕለታዊ የደንብ ማረጋገጫ አስተያየት በግብር አስተያየት
በለምሳሌን የተቀበረ ማንኛውም ስው :-

ሀ) በስላጊ መሠረት ለያንገዥ ከሚገባ ከፍድ ወይም
ስልጣት ውጤ ከተቀበረበት ተግባር ጋር በተደያዘ
በቀጥታ ወይም ቅተትና ባልሆነ መንገድ የገዛዘብ ወይም
ለአ ዓይነት ከፍድ ወይም ስጠቃ እንዲደረግበት የጠየቀ
ወይም የተቀበለ፣ ለከፍድዎች ወይም ለስጠቃው ተስፋ
ወይም መሸጻ የጠየቀ ወይም የተቀበለ፣ ወይም

ለ) ከግብር በሚገኘው ገበ ላይ ማቋብርበር ወደም ካዘሁ
አዋጅ ደንጋጌዎች ጋር ወደም ከተሰጠው ይረዳናት
መልካም እፈቀም ጋር የሚችሉን ተግባር ለመፈጥም፡
ማድረግ የሚገባውን ከሚኖሩን ለመታቀበ፡ ተገቢ
ፊልምን ንጂር ለመፍቅድ፡ በግብር ላይ የሚፈልግምን
የሚቋብርበር ተግባር ለመደረቅ ወደም በሞሥጂር
ለመተግበር ወል የገብ ወደም በሚገባው ማኅተውም
ወል ውስጥ በዘሁ ተግባር መተባበሩን የሚያሳይ
ለምምነት የሰጠ፡ ወደም

Ժ) ՈՒԵ ՀԱՓԾ ԼՊՊԸ ՀՈՒԹ ՊԼՄՎԹՆ ԻՒԾՈՎ ՄՃՊՆ ՈՂԵ ՔՍԸ ԹՔԳ ՈՒԾՈՎ ՄՃՊՆ ՔԼՀՊՊ ՔԴՄՓՄ:

ተፋተኛ መሆኑ በፍርድ በት ለረጋገጥ ከበር ፍሰድ በማይ
በላት የንግዴዎች መቀመጥ እና ከጅ ፍመት በማያዝ ከጅ ፍመት
በማይበላት እና ጥሩ ይቀባል፡፡

፩፭. ከደረሰቁና ግብር ካለሙስበት

ማንኛውም ለው- በዚህ አዋጅ መሠረት የይፈቅደለት ጥብር
ወይም እንደ ገብር የሚታይ ለእና ክፍያ የሰበሰበ ወይም
ለመስጠት የጥኑና ወንጀል የፋይመ ሆኖ፣ ተቀተቸ መሆኑ
በፍርድ በት ለረሱን ክብር ሙሉ በማየዝን የገንዘብ
መቀመ እና ክፍ ዓመት በማየዝን ክት ዓመት በማይበጣጥ
ለሥራት ይቀባል፡፡

መርዳታ ወይም ማበረታታት

ማንኛውም ስው የዘመኑ አዋጅ ደንጋጌዎች እንደሚከተሉ የረዳ;
የጠረታታዎች ይገባሉ ወይም በምስክር የተበረለ እንደሆነ
እንደዋንድው ተቀተኝ የዘመኑ አዋጅ ደንጋጌዎች በመግለጫ
ተቀተ ይፈጸማል፡፡ ከዘመኑ በላይ የተዘረዘሩትን የረዳው ስው፡
ተቀተኝ መሆኑ በፍርድ ቤት ሰራተኞት ፕርሃታውን ወይም
ተብያሩን ለሰጠበት ተቀተ ከተወሰነው የገንዘብ እና
የአሁራት ቅጣት ባልበለው በገንዘብ እና በአሁራት
ይቀጥል፡፡

፩. በንብረት አገልግሎት የተደረሰበት ስም :
አገልግሎት የሚከተሉት አዋጅ በመተላለፈ ተቻቻ
የፈዕሙ እንደሆነ ተቻቻ በተፈዕሙ ገዢ የፍርማ ሁኔታ
እስከተያደርግ የሚገኘውም ስው በፍርማ የተፈዕሙ
መውን ተቻቻ እንደፈጸሙ ተቀጥር : በዚህ አዋጅ
የተመለከቷል ተፈጻሚ ይገኛል ተልል :

98. *Obstruction of Tax Administration*

- 1) A person who,
 - (a) obstructs or attempts to obstruct an officer of the Tax Authority in the performance of duties under this Proclamation, or
 - (b) otherwise impedes or attempts to impede the administration of the Proclamation, commits an offence and is liable on conviction to a fine of not less than 10,000 Birr and not more than 100,000 Birr, and imprisonment for a term of two (2) years.
 - 2) The following and similar other actions are considered to constitute obstruction:
 - (a) refusal to satisfy a request of the Tax Authority for inspection of documents, reports, or other information related to a taxpayer's income-producing activities;
 - (b) non-compliance with a Tax Authority request to report for an interview;
 - (c) interference with a tax officer's right to enter the taxpayer's business premises.

99. Offences by Tax Authority Employee

Any person employed for carrying out the provisions of this Proclamation who:

- (a) directly or indirectly, asks for or receives in connection with any of the officer's duties, a payment or reward, whether pecuniary or otherwise, or promise or security for that payment or reward, not being a payment or reward to which the officer is lawfully entitled to receive, or
 - (b) enters into or acquiesces in an agreement to do or to abstain from doing permit, conceal, or connive at any act or thing whereby the tax revenue is or may be defrauded, or which is contrary to the provisions of this Proclamation or to the proper execution of the officer's duty;
 - (c) exceeds the authority conferred upon the Tax Authority or misuses such authority; commits an offence and is liable, on conviction, to a fine of not more than 50,000 Birr and to imprisonment for a term of not less than ten (10) years and not more than twenty (20) years.

100. Unauthorized Tax Collection

Any person who is not authorized to collect tax under this Proclamation collects or attempts to collect tax (or an amount the person describes as tax) commits an offence and is liable, on conviction, to a fine of not less than 50,000 Birr and to imprisonment for a term of not less than five (5) years and not more than ten (10) years.

101. *Aiding or Abetting*

A person who aids, abets, incites, or conspires with another person to commit a violation against this Proclamation also commits an offence under this proclamation and shall be subject to prosecution, and shall on conviction be liable to a fine and imprisonment not in excess of the amount of fine or period of imprisonment provided for the offence aided orabetted.

102. *Offences by Entities*

- 1) Subject to the provisions of Sub-Article (3) of this Article, where an entity commits an offence, the manager of that entity at the time of the Commission of the offence is treated as having committed the same offence and is liable to a fine and imprisonment under this Proclamation.

- ፩. በንዑስ አንቀጽ (፳) የተደንገገው አንድሮችበት ሆኖ :**
ማናቸውም ድርጅት በዚህ አዋጅ መሠረት ለከፈል
የሚገባውን ወይም አዋጅ አንዳግባር የሚቀርቡት
ማናቸውንም ለለ ክፍያ ገቢ ለያደርግ የቀረ አንድሮች
ተናቱ በተፈልጉበት ቤት ወይም ተናቱ ክተፈልጉበት
ቻይ አስቀድሞ በንብረት ለደሰት ወረት ወሰት
የደርጅቱ ሥራ አስከያደግ የነበሩ ለምች ክደርጅቱ እና
ከላው ስው ጥር በአንድነትና በተናጠል የግብር
አስተሳው በለመልጣን ለሚፈልጋው ግብር እና ለለም
ከፍያው ተጠሪች ይሆናል::
- ፪. በንዑስ አንቀጽ (፴) እና (ጀ) የተደንገገት፡-**
- ሀ) ተናቱ የተፈልጉበው ግለሰቦ ለያወቁ ወይም ለይዘጋ
ማበት ክሆናል::**
- ለ) አንድ ነገሮችን በጥቅምች የሚያይ ስው በተመሳሳይ
ሁኔታ ወሰት የጥናቱን መፈጸም ለመከላከል ይወሰኗ
ቻል ተብሎ የሚገመቱ ጥቅምችን : ተግባርን
ትሬት እና የአመራር ጥበብ የተሞላበት እርምጃ
ገለሰቦ ወሰዳ የተገኘ አንድሮች::**
- ፫. ክተከናወልበት ለግብር ቅጽ ቤት የሚደረግ ቤሉናት
ለተስጠው ስው ግብሩን ቅጽ በማስቀረቱ የሚከናወ
ልቻ ለማቅረብ ወይም አገልግሎት ለመሰጠት ለምበት
ሽያት የሰው ማናቸውም ስው ክብር ፍሰብ በማየዝን እና
ክብር ፍሰብ በማይበልጥ የገዢዎት ቅጥትና አካል
ዓመት በማየዝን ክብር ተስተካክለ የሚይበልጥ አመራት
ይቀባል::**
- ፬. ለንዑስ አንቀጽ (ጀ) እና (ጀ) አፈጻጸም “ሥራ
አስከያደግ” ማለት፡**
- ሀ) የስርከና ማገበርን በሚመለከት የስርከናው
ማገበር አገል ወይም የሚገበሩ ሥራ አስከያደግ
ውይም ክብር ተስተካክለ ቤት አንድ አንድሮችው
ሆነ የሚታይ::**
- ለ) ድርጅቱን በሚመለከት የከበናው የሥራ መሬ
ሥራ አስከያደግ ወይም ለማስቀረብ ሥራ አንድ አንድሮችው
ሆነ የሚታይ::**
- ሐ) የሰውትን ገብሩት በሚመለከት የገብር ሥራ
አስከያደግ ወይም ለማስቀረብ ሥራ አንድ አንድሮችው
ሆነ የሚታይ::**
- ፭. የጥናቱን ሰው በጋዢ አትም ለለማውጥት**
- ፪. የግብር አስተሳው በለመልጣን በዚህ አዋጅ ክልቀ
ሽያት – የሚ የተደንገገትና የወንጀል ተናቶች በመፈጸም
የተፈልጉበት ለምች ሰው ኮርስ በየጋዢ በሙሉ ተስተካክ
ሱወጥ ተተም አንድሮች የደርጅል::**
- ፫. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፴) መሠረት ተተም
የሚመጥው ኮርስ፡**
- ሀ) የደርጅቱን ወይም የገብሩን ሰው እና አድራሻ፡
ለ) በለመልጣን ተግባር ነው ስለ የሚያጠናበትና
የወንጀል አፈጻጸም ኮርስ፡**
- ሐ) ተናቱ የተፈልጉበትን የግብር ክዱን ወይም
ክዱና፡
መ) ለይከልል የቀረመን ግብር መጠን፡
ወ) በተጨማሪ አንድከልል የተወሰኑበት ግብር ክ
ይህንና::**
- ክፍል አውር
የደግባት አቅራቢዎች**
- ፪. የአበቃቻ አጠቃ ክፍያ**
**የአበቃቻ አጠቃ ክፍያ አበቃቻ አጠቃ ክፍያ አቅራቢዎች
አቅራቢነት አንድአግባቡንና በገዢዎች ማረጋገጫ ወይም
አግባብ ስለው የስራል በለመልጣን ይሰጣል::**
- ፫. ክሳቸው ለለማናወያው ሥራንና ተግባር**
- ፪. ክሳቸው ተጠሪዎች ለግብር አስተሳው በለመልጣን
ሆነ፡
ሀ) በግብር ክፍያ መቀኑ አንድኋላ : ወለድ ቀር
አንድደረግ ወይም የግብር ግዢታ አንድሻሻል
የሚቀርቡ ማመልከቻዎችን ለመመርመርና
መሆኑ ለመሰጠት፡
ለ) ክፍያው አበቃቻዎች ጋር ግንኙነት የተቋሙ
ማናቸውም የጽሁፍ የገብሩ የሚፈልጋው ወይም
መረጃዎች መሰብሰቢ::**

- 2) Subject to the provisions of Sub-Article (3) of this Article, where an entity commits an offence by failing to pay an amount of tax, including an amount treated by this Proclamation as though it were tax, every person who is the manager of that entity at that time, or was a manager within six (6) months prior to the date of commission shall jointly and severally, be liable with that entity and that other person to the Tax Authority for the amount.**
- 3) Sub-Articles (1) and (2) do not apply where:**
- (a) the offence is committed without such person's knowledge or consent; and**
 - (b) such person has exercised the degree of care, diligence and skill that a reasonably prudent person would have exercised in comparable circumstances to prevent the commission of the offence.**
- 4) Any person who refuses to supply goods or render services to a withholding agent, by reason of him withholding an amount of tax from the payment to that person, shall personally be liable to a fine of not less than Birr 5,000 and not exceeding Birr 10,000 and to imprisonment for a term of not less than one year and not more than two years.**
- 5) In Sub-Articles (1) and (2), “manager” means,**
- (a) in the case of a partnership, a partner or manager of the partnership or a person purporting to act in either of those capacities;**
 - (b) in the case of a body, a director, manager, or officer of the company or a person purporting to act in any of those capacities; and**
 - (c) in the case of an association of persons, a manager or a person purporting to act in that capacity.**

103. Publication of Names

- 1) The Authority shall from time to time publish by notice in daily Gazettes a list of persons who have been convicted of offences under Articles 93 to 101.**
- 2) Every list published in terms of Sub-Article (1) shall specify:**
 - (a) the name and address, of the enterprise or of the person;**
 - (b) such particulars of the offence as the Authority may think fit;**
 - (c) the tax period or tax periods in which the offence occurred;**
 - (d) the amount or estimated amount of the tax evaded; and**
 - (e) the amount, if any, of the additional tax imposed.**

SECTION X**Appeal Procedure**

- 104. Review Committee**
Members of the Review Committee shall be appointed by the Minister of Revenue or the competent authority of the regional government, as appropriate, upon the recommendation of the head of the Tax Authority.
- 105. Powers And Duties of Review Committee**
- 1) The Review Committee shall be accountable to the head of the Tax Authority and shall have the following duties:**
 - (a) to examine and decide on all applications submitted by tax payers for compromise of penalty, interest, and waiver of tax liability;**
 - (b) to gather any written evidence or information relevant to the matter submitted;**

- (b) በምርመራ ላይ የሚገኘውን ጉዳይ በሚመለከት
ሸጋድ ቁርቦ የሚጠየቀውን ጥቃቄ እንዲመልስ
ከባለበት አመሰግኝ የዚህ ቁጥር በቀጥታ መረጃ ቁጥር
በልማኑ መንገድ: የንግድናት የሰውን ማንኛውን
ሰው የመተዳደሪት:
- (c) የግብር አስተያየት በለመልጣን የሰው የግብር
መሆኑ ትክክለኛ: የተሟላ እና ይህንን አዋጅ
በብቻ የተሰጠው መሆኑን የሚረጋገጥ ለመግኘት
ይኖርም:
- (d) የአሁን አጠቃላይ ከግብር ከፌታና የሚፈጸሙትን
አሁኑ ለይሆን የሚችሉው ግብር ከፌታ የግብር መሆኑ
ማስታወሻ በይረሰው በንግድ መሰተት አበቱታውን
ከቀረቡ ነው::
- (e) የግብር አስተያየት በለመልጣን ታሳቢ የከሚችውን
የመሆኑ ሁኔታ ለያዘዣ መረጃ በመሆኑ ሁኔታ ካላቸው
በመሆኑ በመግለጫ ጉዳይ እንዲገኘ እንዲታረ
ለከሚችው ለመፈልጋዊ ይችላል::
- (f) መቀኑን ለለማኑንት:
- የአሁኑ አጠቃላይ የግብር ማረጋገጫ በሚያመው መመሪያ
መሠረት በግብር ከፌታ ላይ የተጠለው አስተካፊይ-ዋጭ
መቀኑ በመግለጫ በከፈል እንዲገኘ ማረጋገጫ ይችላል::
- (g) የግብር መሆኑን በመቋሙ ይሞላኝ ለማቅረብ መግለጫ
የተዘረዘሩት ከሚችውን ማረጋገጫ የግብር አስተያየት
ይሞላኝ ማቅረብ ይችላል::
- (h) ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን የሰውን ይሞላኝ: በይሞላኝ
ትብኂ ተቀብኑት አይደረግም::
- (i) የግብር ከፌታ አከራከር የሆኑውን የግብር መጠን
አምስት በመቀኑ (ቁጥር ፩) ለግብር አስተያየት
በለመልጣን ካላቸው::
- (j) የግብር መሆኑ ማስታወሻ ለግብር ከፌታ
በይረሰው መረጃ በአሁኑ አጠቃላይ መሆኑን
በጥቃቄ መሰተት ይሞላኝ ካልቀረብ::
- ይሞላኝ የቀረበበትን ቅጽ**
ይሞላኝ የቀረበበትን ቅጽ ነው የሚከለው::
- (k) በቀጥታ ለይሞላኝ ተብኂው የቀረበ ለሚገኘ
በመዝገብ በታች የተመዘገበበት ቅጽ ይሆናል: ወይም
(l) በረከማንያው የተከለ ለሚገኘ ቅጽ: በረከቻ በታች የተመዘገበበት
ቁጥር ይሆናል:
- የይሞላኝ ማመልከቶ ይዘት**
የይሞላኝ ማመልከቶ በሁለት ቅጽ ተዘጋጀ የሚከተ
ለትን የዚህ ይሆናል::
- (m) ገልጋ በሆኑ ሁኔታ የይሞላኝን ቅጽ ነገር: የይሞላኝን
መክንያቶች::
- (n) የግብር ከፌታ ስም: አድራሻ: የግብር ከፌታ መለያ
ቁጥር::
- (o) ከይሞላኝ ማመልከቶው የዚህ በአበበነት ለቀርቡ
የሚገኘውን አግባብ የለችው ይጋፍ ለነው ተነስቃቄ
እንዲሆኝ ለግብር አስተያየት በለመልጣን መሆኑ
የተከፈለበት ይረጋግኙ ይችላል::
- (p) ከዚህ በላይ በንጂሳሽ እንቀጽ (q) መሰተት ከሁ-አብ ከተዘረ
ዘውን መናገድ እንዲ በንጂሳሽ የይሞላኝ ተብኂው
ይሞላኝ ሻይ: የተሰጠውን ተደለት እንዲያሇ ይጋፍ
ቁጥር: የይሞላኝ ሻይ: በአምስት ቀናቶች መሰተት የተ
ለመግለጫ ተደለት የለበተካለ እንደሆነ: የቀረበው
የይሞላኝ ማመልከቶ ወደፊዴዎት መደረግ ይሆናል::
- የይሞላኝ ለንግድ ለለመስከት**
- (q) የይሞላኝ ለመጀመሪያ ገዢ ከመስማት አስቀድሞ:
(r) የይሞላኝ ማመልከቶ ገልጋው በይሞላኝ ተብኂው
አማካይነት ለግብር አስተያየት በለመልጣን እንዲ
ይረሰው ይረጋግኙ::
- (s) የግብር አስተያየት በለመልጣን መሰተን ለይሞላኝ
ትብኂው ለያቀርቡ ገልጋውን ለይሞላኝ ሻይ
ይሰጠል::
- (t) አሁኑ አጠቃላይ ተቀብኑት እንዲሆኝ ለማድረግ የሚሰ
ረገት በአበበነት የይሞላኝ ሻይ ይሆናል::

- (c) to summon any person, who directly or indirectly has dealt with the assessment, to appear before it for questioning him about the case under its investigation; and
- (d) to review determination made by the Tax Authority for accuracy, completeness, and compliance with this Proclamation.
- 2) The Committee shall only review applications submitted to it within 10 days of receipt of tax assessment notification.
- 3) The Head of the Tax Authority may approve the recommendations or remand the case, with his observations, to the committee for further review.
106. **Waiver of Penalty**
The Review Committee may waive administrative penalties in accordance with the directives issued by the Minister of Revenue.
107. **Right of Appeal against Assessment of Income**
- 1) Any taxpayer who objects to an assessment may appeal to the Tax Appeal Commission (hereinafter referred to as the "Appeal Commission") upon the fulfillment of the requirements hereunder.
- 2) No appeal shall be accepted by the Appeal Commission, unless:
- (a) a deposit of thirty-five percent (50%) of the disputed amount is made to the Tax Authority; and
 - (b) the appeal is lodged with the Appeal Commission within thirty (30) days following the day of receipt of the Assessment Notice or from the date of decision of the Review Committee.
108. **Date of Lodging Appeal**
The date on which an appeal is submitted shall be the date of:
- (a) its registration by the archives of the Appeal Commission if it is delivered other than by registered mail; or
 - (b) registration by the post office if sent by registered mail.
109. **Contents of Memorandum of Appeal**
- 1) The memorandum of appeal shall be submitted in duplicate and shall include:
- (a) a statement of the specific subject matter of the appeal and the reason for the appeal;
 - (b) the taxpayer's name, address, and TIN, and
 - (c) as attachments, any relevant supporting documents and a photocopy of the receipt for the appeal deposit.
- 2) Where any one of the first three conditions under Sub-Article (1) is missing, the Appeal Committee shall require the appellant to correct the deficiency within five (5) days, failing of which the appeal shall be rejected.
110. **Service of Documents**
- 1) Prior to the first hearing of any appeal:
- (a) a copy of the memorandum of appeal shall be served on the Tax Authority by the Appeal Commission; and
 - (b) the Tax Authority shall submit its reply to the Appeal Commission while at the same time giving a copy thereof to the appellant.
- 2) The appellant shall have the burden of proof with a view of establishing his or its claim.

ክፍል • የይግባኝ ጥብቃዎች መሆኑ

- ፩. የይግባኝ ጥብቃዎች የቀረበውን ይግባኝ ከመረመረ
በታላ የይግባኝ በየን የግብር ካኩረ መለያ ቁጥር:
መሆኑው የተሰጠበትን ቅን፣ በገብቃው ስጠበቅ የተ-
ቻቻ አስላት ነርስር የለውመንበናን ስም፣ አግባብ
ናረቻው የተወስኗት አንቀጽ የሚገኘበትን ስም
የሚያስፈል መሆኑ በጽሁፍ መስጠት አለበት፡፡
- ፪. የይግባኝ ስሜ ጥብቃዎች መሆኑ የየዘው መግለጫ
የሚከተሉትን ማካተት ይኖርበታል፡፡
- ጀ) የተደረሰበበትን ደምናሸጂ (የይግባኝ በየ አበቱት
ድርጅቶ የለው መሆኑ ያስመሆኑን፣ ቁጥርና
የገኘው በመለያ ወይም በከራል መሆኑን፣
ተቀብደነት ይግባኝ ከመረመረ ጉር ወደ ባብር
አስገባው ለለመልጣን የተመለሰ መሆኑን፣
ይግባኝ በየ ለከራል የሚገባውን የግብር መጠን
(ከላ) እና ይግባኝ በየ የሚጠየቁበትውን ሌሎች
ገኘዋቹ ነርስር)፡፡
- ፫) የተረጋግጧትን ፍጻ ንብረቶች በይግባኝ መስተካት፡፡
መሆኑው የተገኘት የተገኘው አስላት ፍርማና
የጥብቃዎች ማካተም ይኖርበታል፡፡
- ፬. የይግባኝ ጥብቃዎች፡፡
- ጀ) ይግባኝ በይ ለሁለት የቀመር ገዢዎች ሌይት
የቀረ እንዲሆነ ወይም ይግባኝን ከቀረበ በታላ
የመልስ መልስ ለየቀመር ለቀርብ ለቀርብ
- ፫) የግብር አስገባው ለለመልጣን የይግባኝ
ማመልከቶ ከደረሰው በታላ ለሁለት የቀመር
ገዢዎች ሌይት የቀረ እንዲሆነ ወይም ለይግባኝ
መልስ ሌይት ለቀርብ
- ፬) ተከራክሮ መንግሥት ለለለበት መሆኑ ይሰጣል፡፡

ክፍል • የይግባኝ ጥብቃዎች በመቻወጥ ለለሚቀርብ ይግባኝ፡፡

- ፩. የይግባኝ ጥብቃዎች ለሰጠው መሆኑ በቅኑ ለገድ ለሁተት
ናው ለግለት የልተስማማ ማንኛውም ተከራክሮ
መንግሥት የይግባኝ ጥብቃዎች መሆኑ በተሰጠ በቻ ቅን
መስተ ጉዳቶን ለመልጣን ለይግባኝ ሌሎች አቅርብ
ስለከተ ለሁተት ፍርድ ለመለቅ ይችላል፡፡
- ፪. ለመልጣን የተሰጠው ፍርድ በት በቅኑ ለገድ የተ-
ለውን ከርከር በቻ ተመልከቶ መሆኑ ከሰጠ በታላ
ገኘቶን ወደ ጥብቃዎች ይመልሳል፡፡
- ፫. ለመልጣን በተሰጠው ፍርድ በቅኑ በቅኑ ተያች ለይ
በተሰጠው መሆኑ ቅር የተሰጠ ተከራክሮ መንግሥት
መሆኑው በተሰጠ በቻ ቅን መስተ ለይግባኝ ለሚው-
ጥርድ በት ይግባኝ ለማለት ይችላል፡፡ ይግባኝ ለሚው-
ጥርድ በት ይግባኝ ለማለት ይችላል፡፡ ይግባኝ ለሚው-
ጥርድ በት ይግባኝ ለማለት ይችላል፡፡ ይግባኝ ለሚው-
ጥርድ በት ይግባኝ ለማለት ይችላል፡፡
- ፬. ገብር ካኩረ ለግብር ይግባኝ ጥብቃዎች የተወስኑበትን
መለያ ገብር ከአከራል ለሰተቀር የይግባኝ ስሜው
ጥርድ በት ይግባኝን መቀበል የለበትም፡፡

ክፍል • የይግባኝ ጥብቃዎች

- ፩. የሚከተሉት የግብር ይግባኝ ጥብቃዎች እንዲሰጠለ
ናቻቻው ይችቃዋል፡፡
- ጀ) በፊደል ደረጃ የፊደል የግብር ይግባኝ
ጥብቃዎች፡፡
- ፫) በእንደገና የክልል ወና ከተማ፣ የክልል
የግብር ይግባኝ ጥብቃዎች፡፡
- ፬) በእንደገና የክን ወና ከተማ፣ የክን የግብር
የግባኝ ጥብቃዎች፡፡
- ፭) በእንደገና የውረዳ አስተዳደር ከተማ፣ የውረዳ
የግብር ይግባኝ ጥብቃዎች፡፡

111. Decision of Appeal Commission

- 1) After reviewing the case, the Appeal Commission
shall issue a written decision setting out the TIN of
the appellant and the date of decision, the names
of the panel members and the panel's chair
person, and a statement of the decision.
- 2) The statement of the Commissions decision shall
include:
 - (a) the holding (whether the appellant's claim is
justified and accepted partly or wholly,
whether the claim is remanded with instruc-
tions to the Tax Authority; and the amount the
appellant is required to pay, if any, and other
necessary detailes of appellant's liabilities);
 - (b) the factual findings, citation to the applicable
law, legal interpretation, a conclusion on each
relevant issue presented; and any dissenting
opinion.
 - (c) a summary of the appellant's appeal rights.
- 3) The decision shall be signed by the panel mem-
bers present, and the Seal of the Appeal Commis-
sion shall be affixed thereon.
- 4) The Appeal Commission may decide ex-parte
where:
 - (a) any appellant fails to give counter reply when
necesssary, or to appear before it on two
occasions, after lodging appeal;or
 - (b) the Tax Authority, after receiving the
memorandum of appeal, fails to give reply or
to appear before it on two occasions.

112. Appeal from Decision of Appeal Commission

- 1) Any party dissatisfied with the decision of the
Appeal Commission may appeal to the competent
court of appeal on the ground that it is erroneous
on any matter of law within 30 days from the date
of receipt of the written decision of the Appeal
Commission.
- 2) The court of appeal shall hear and determine any
question of law arising on appeal and shall, after
reaching its decision thereon, return the case to the
Commission.
- 3) An appeal to the next court of appeal from the
decision of the lower court of appeal may be made
by either party, within thirty (30) days of the
decision of the lower court of appeal.
- 4) A taxpayer's appeal shall not be accepted by the
court unless at the time the appeal is lodged, the
taxpayer has paid the tax liability determined by
the Appeal Commission.

113. Establishement of Appeal Commission

- 1) The following Tax Appeal Commissions shall be
established:
 - (a) Federal Appeal Commission, at the Federal
level;
 - (b) Regional Appeal Commission, in each
Regional Government town;
 - (c) Zonal Appeal Commission, in each Zonal
town; and ,
 - (d) Woreda Appeal Commission, in each
Woreda Administrative town.

፩. በንዑስ አንቀጽ (፭) የተደንገገው ቤትርያ፣ የክልል
መንግሥት ካላው በተጠቀሰት ማንኛውም ደረጃ ላይ
ለማንኛች አካባቢዎች የተለየ የይግባኝ ጉባኤ ማቅረብ
አስፈላጊ አለመሆኑን ሲረዳ እነዚህ በታችች በአቅራ
በያዥ በተቋሙ የግብር ይግባኝ ጉባኤ ሥርቶች
አንድያከናውን የደርጋል::

፪. የፋይራል የግብር ይግባኝ ጉባኤ ተጠሪቱ ለፍትሬ
ሚረስበትር፣ የክተማ መስተካድርች ይግባኝ ጉባኤዎች
ተጠሪቱ ለየመስተካድና ሥር አስፈላጊ፣ የክልል፣
የክን እና የወረዳ የግብር ይግባኝ ጉባኤዎች ተጠሪቱ
በየደረሰው ለለ ሥር አስፈላጊ አካላት ይሆናል::

፫. የይግባኝ ጉባኤ አበላችን ለለመሳየም

፩. በማናቸውም ደረጃ የሚገኘው የይግባኝ ለሚ ጉባኤ
አበላት በአካባቢዎች በለቻው ተዋፊነትና ተማኙናነት፣
በለቻው መቁሳ እና ላይ ስው-ቁት ለንድሁም ከግብር
ንር በተገኘና ተቀት ክልፈውሙ ለምች መከከላ
ተመርጠው ይለየኗል::

፪. እንደ አግባብነቱ የፍትሬ ማረስበትር ወይም የክተማ
መስተካድር እና የክልል ሥር አስፈላጊ አካላት
የግብር ይግባኝ ለሚ አበላት የሚመለከበትን መመዘኛ
እና ለጠጥር የሚመለን መመራያ ያወጣሉ::

፫. ይህንን መመራያ በመከከላ የግብር ይግባኝ ጉባኤ
አበላት የሚሆኑት ለንደአግባብነቱ በፍትሬ ማረስበትና
ውይም አግባብ ባለው የክተማ መስተካድር፣ የክልል፣
የክን ወይም የወረዳ ሥር አስፈላጊ አካል ተመርጠው
የሽግግል::

፬. የይግባኝ ለሚ ጉባኤ ተፈዘገዱት ከዚህ በለይ በአንቀጽ
ዶንታዊ (፳) ከተዘረዘሩት መከከላ አግባብ ባለው አካል
ይሽግግል::

፭. በአያዝናንድ የይግባኝ ጉባኤ ከኢትዮጵያ የሰላም ጉባኤዎች
ለኋና ይችላለ ወጪ በዚህ የይግባኝ ለሚ አያዝናንድ
ንር እምነት አበላት የሚኖሩት ለሆነ የሆነን ለቀ
መንግሥር ከአበላች መከከላ ይመርጠል::

፮. የማናቸውም የይግባኝ ጉባኤ አበላ የአገልግሎት ከዚህ
ለሆነ ዓመታት ቤት ይሆናል የይግባኝ ጉባኤ ወይም
በአያዝናንድ ጉባኤ በለቻውንበት ለንድየገባለ
የተመረጋገጫ ለመ የሚ አያዝናንድ በሚውስናው
በሚከተሉት የተመረጋገጫ ለሆነ የተከው ለመ የቀረው
የሚ አያዝናንድ ይሆናል::

፯. የይግባኝ ለሚ ጉባኤ ለአመንጋር እና የቀረትም
ለሆነ አበላች ለንደአግባብነቱ ማረስበትና ወይም
የግብር ሥር አስፈላጊ አካል በየረክዱው በሚውስናው
መመረት በተገኘው ለይ ለማተገኘ ለመፈጸም ቤት አበላ
ይከፈልግዋል::

፪. የይግባኝ ለሚ ጉባኤ እና ለአመንጋር ለለማናቸው ተግባኝ መለያ፣

፪. የይግባኝ ለሚ ጉባኤ:

ሀ) በማናቸው የተረጋገጠ ፍል ነገቻንና አገን
መመረት በማናቸው የይግባኝ የተመረጋገጫበትን
የግብር ወጪ የማቆኑ፣ የመቀበል ወይም
የመረካም ሥልጣንና ለገኘ የመረጃ
መጠት ለማስተናገድ ተከከልና አስፈላጊ መስለ
የታችውን ማናቸውንና ተጨማሪ ተከባካ
የመስጠት ሥልጣን ይኖረዋል::

ለ) የግብር አስገባውን በለመልማት ወይም ግብር
ከፍይን ለንደነገሩ ሆኖ ተጨማሪ ፍል ነገቻ
ነለ እነዚህን ለንድያቀርብ መመራያ ይለባል
አንድሁም::

ሐ) እንደ ሆኖ አስፈላጊት፣ ግብር ከተረጋገጠ
ሆነ ግብር አስገባውን በለመልማት፣ ወይም
ማናቸውንና ለለ ለመ የግብር መንግሥታዊ
መመራያ ቤት ወይም ደርጅት ግብር ከተረ
ገቡው አበላች አግባብ የገቻውን ደንብ
ማስረዳም ለንድያቀርብ የካል::

2) Notwithstanding the provisions of Sub-Article (1), if the Regional Government finds it unnecessary to have a separate Appeal Commission at any of the above mentioned levels, it shall make an arrangement in such a way that such areas may be covered by the Appeal Commission established in the neighboring locality.

3) The Federal Appeal Commission shall be accountable to the Minister of Justice; City administration, appeal commissions to the executive organs of city administration, region, zone, woreda, as the case may be.

114. Appointment of Members

1) Members of Appeal Commission at every level shall be appointed from among persons having good reputation, acceptability, integrity, general and professional knowledge, and from among persons who have not committed any offense in connection with tax and tax administration.

2) The Minister of Justice or executive organs of city administrations and regions, as the case may be, shall issue directives setting out the criteria to be applied in the selection, appointment and composition of members of Appeal Commissions.

3) On the basis of said directive members of the appeal commissions and panels shall be selected and appointed by the Minister of Justice or the appropriate city administration, regional, zonal or woreda executive organ, as the case may be.

4) The Appeal Commission's President shall be appointed by appropriate entities listed under Article 113(3)above.

5) Each Appeal Commission may have more than one (1) panel. In such cases each panel shall have five (5) members and shall elect one (1) members to serve as Chair person.

6) The person term of office of an Appeal Commission member shall be two (2) years. A member appointed to chair an Appeal Commission or a panel shall serve in that capacity for two (2) years or the remaining period of that other member's term if he is a substitute.

7) The Chairperson and other members of the Commission shall be entitled to receive such attendance fees for sitting on panels as shall be fixed from time to time by the Minister or the Executive body of the Region, as appropriate.

115. Powers and Duties of Appeal Commission and of its Chairperson

1) The Appeal Commission shall have the authority:

(a) to confirm, reduce, or annul any assessment appealed against on the basis of established factual grounds and the law, and make such further consequential order thereon as may seem just and necessary for the final disposition of the matter;

(b) to instruct the Tax Authority or the taxpayer to submit new facts, if any; and

(c) to order the Tax Authority or the taxpayer or any other person or governmental department or agency, as the case may be, to produce supporting evidence relevant to the taxpayer's allegation.

- ፩. አያንዳንዱ የይግባኝ ስሜ ተብሩ ለአቀማናበር፡

 - ሀ) የይግባኝን ፍቃ ካር የየዘዴን ይሰራኝ የመጀመሪያ ደረሰኝ የሚገልጻል፤
 - ለ) የተብሩውን አድጋና የዘዴል፤
 - ሐ) የይግባኝ ከርከሩ በሚሰጥበት ወቅት ለአቀማናበር ተብሩ ተብሩው ለይ ይቀመጥል፤ እንዲሁም ሆኖ ሆርጊቱን ይመራል፤
 - መ) በቋላ ተብሩ የተሸዘገት ወደም በወ-ሂኑ ወ-ሰጥ የተመዘገበ የቋል ወደም የዕስኝ ከርከቦች ሁሉ በሚገባ መመዘገበውንና አካል በሚያዝው ፍርም ባይኑት መዘጋጀታውን ያረጋግጣል፤
 - ወ) በለፈ መንበርነት የሚመራው ተብሩ ስሳተኞች የተዘጋጀ ተግባራች ባመታዊ ለፖርት አዘጋጅቶ የቀርበል፤

፭፻፲፭. የጤንሰረዲት ተዘጋጀት

የተወለደው ገብር በነጋል ወደም የግብር አሳገረው
በለሁልጠን የሰጠው ውሃኔ ተከናል አይደለም በሚል
በሚችርባ ካርክር የሚገረዳትታልኝቱተወለደውን ገብር
ወደም የበለሁልጠንን ውሃኔ የሚችውሙዎ ለው-
ሮዋናል”

፩፻፲፭ ዓ.ም. መመሪያ የሚውጠት ሥልጣን

- ፩. የሚሰነድ ምርመራ በተ ሊከሱ አዋጅ አረጋግጣም
ደንብ የማውጣት ሥልጣን ተስተካቸል፡፡

፪. የገንዘብና አካባቢ ማጥት ሙረጃዎች በከሱ አዋጅ
የተሰጠውን ሥልጣን ለማሳረዥም መመሪያ ለታወሻ
ይችላል፡፡

ከፍል እኩራ እንደ
የመጀመሪያ ድንጋጌዎች

፭፻፲፭. የዚያንበገያ ድንብ

- ፩. ይህ አዋጅ በሥራ ገደ በሚመለከት መቀኑ መከተል
የለባቸውና በመከራል ገደ የገዢ የሚጠር ከፍይምት
ወይም ከማናቸውም ጥሩና ሆኖ የጥቅ ሆኖ
የጥናስና ሆኖ ከማናቸውም ለለተ ሆኖምት
የተገኘን ገበዎች በመከራል የተመዘገበን በማመ
ለከት በዚህ አዋጅ የተናገሩ ስጋት ሆነ ተረጣኝነት
አለቸው”

፪. በዚህ አዋጅ ደንጋጌዎች መሠረት የይግባኝ ለጠ¹
ተሳታፊዎች ለአከማቸውሙ ደረሰ በአሁኑ ገበዎች
በየ የጋብቻ የየጋብቻ ለጠ ከሚሰራውች በላ

መ-ቃውን አንደተለመደው በማኅኑ ይ

- የተናገሩ እና ተፈጥሯል የማይናገዣው ስ.፩.፭

 - ፩. ከማይናገዣው ገበ ግብር ስለማስከራል የወጪው አዋጅ ቅጽር ይቻሉ/ነዑሪያዊ ከንግድናያምች፣
 - ፪. ከተደረገ ወጪ ዕድገት ቅጽው ላይ ግብር ለማስከራል የወጪው አዋጅ ቅጽር ይቻሉ/ነዑሪያምች፣
 - ፫. የፊርማ የግብር ይገባኝ ስሜ ተብሎን ለማቅረብ የወጪው ለዑደኛ አዋጅ ቅጽር ይቻሉ/ነዑሪያምች፣

6. հԱՅ ՀՊԵ

አገኘ በዚህ አዋጅ ወሰን በተሰጠ ተያያዥ ሌይ
ተፈማችን አይኖረውም፡፡

የኢትዮጵያ ተቋማና አለው::

ՀՈՊ ՌԵ ՃՆ ՔՅ ՏԵՐԴ

የርሃ ወልደዋርድስ
የኢትዮጵያ ፌዴራል የጥናነስና የቅርቡ

- 2) An Appeal Commission's Chairperson shall:

 - (a) make preliminary examination of memoranda of appeal;
 - (b) prepare the agenda for the panel;
 - (c) preside over and guide the proceedings;
 - (d) ensure that the arguments are properly recorded in the minutes and that the decision conforms to the prescribed form; and
 - (e) submit an annual report about the accomplishment (performance) of the commission he presides over.

116. *Burden of Proof*

The burden of proving that an assessment is excessive or that a decision of the Authority is wrong lies on the person objecting to the assessment or decision.

117. Power to Issue Regulations and Directives

- 1) The Council of Ministers shall issue regulations for the proper implementation of this Proclamation.
 - 2) The Minister of Finance and Economic Development shall issue directives for the carrying out of any power delegated to him under this Proclamation.

SECTION XI

Transitional Provisions

118. *Transitional Provisions*

- 1) All repealed laws hereunder, shall continue to apply to all liabilities that are already due and payable upon the coming into force of this Proclamation or are accrued in respect of income from trade, business, profession, vocations or any other activity taxable thereunder.

2) All existing Tax Appeal Commissions shall continue to function until such time as new Tax Appeal Commission has been established in accordance with the provisions of this Proclamation.

119. Repealed and Inapplicable Laws

- 1) The Income Tax Proclamation No. 173 of 1961 and all amendments thereto are hereby repealed.
 - 2) Payment of Tax on Gains from Capital Proclamation No. 108/1994 is hereby repealed.
 - 3) Federal Tax Appeal Tribunal Establishment Proclamation No. 233/2001.
 - 4) All laws which are inconsistent with this Proclamation shall not apply on matters covered under this Proclamation.

120. *Effective Date*

This Proclamation shall come into force as of the 4th day of July 2002, and shall apply to all income paid, received or earned from Hamle 1/1994 E.C. onward.

Done at Addis Ababa, this 4th day of July, 2002.

GIRMA WOLDE GIORGIS
PRESIDENT OF THE FEDERAL
DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA